

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

ALLMÄNNA VAL

RIKSDAGSMANNAVALEN

ÅREN

1957—1958

II

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STOCKHOLM 1959

INLEDNING TILL

VALSTATISTIKEN 1872-2001

Bidrag till Sveriges officiella statistik. R. Valstatistik. – Stockholm, 1873-1911.
- Täckningsår: 1872-1910.

Innehåll: Statistiska centralbyråns underdåniga berättelser rörande Riksdagsmannavalen, Riksdagens andra kammare, Landstingsvalen och Kommunala rösträtten.

Efterföljare:

Riksdagsmannavalen / Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1912-1970. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1909/11-1965/1968.

Efterföljare: Allmänna valen. Del 1, Riksdagsvalet. – Stockholm, 1971-1995. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1970-1994

Efterföljare: Allmänna valen. Del 1, Riksdagen. – (Sveriges officiella statistik). – Stockholm, 1999-. – Täckningsår: 1998-

Kommunala valen / Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1920-1967. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1919-1966.

Efterföljare: Allmänna valen. Del 2, Kommunala valen. – Stockholm, 1972-1995. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1970-1994

Efterföljare: Allmänna valen. Del 3, Kommunalfullmäktige. – Stockholm, 1999-. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1998-

Landstingsmannavalen / Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1913-1919. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1912-1918.

Efterföljare: Kommunala valen. – Stockholm, 1920-1967. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1920-1966

Efterföljare: Allmänna valen. Del 2, Kommunala valen. – Stockholm, 1972-1995. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1972-1995

Efterföljare: Allmänna valen. Del 2, Landsfullmäktige. – Stockholm, 1999-. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1998-

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960. S. 267-272: Allmänna val (Tab. 274-280)

Riksdagsmannavalen åren 1957-1958. II = The elections to the Riksdag during the years 1957-1958. II

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2009.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

ALLMÄNNA VAL

RIKSDAGSMANNAVALEN

ÅREN

1957—1958

II

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STOCKHOLM 1959

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN

ELECTIONS

THE ELECTIONS TO THE RIKSDAG

DURING THE YEARS 1957—1958

II

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS

STOCKHOLM 1959

KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

Till KONUNGEN

Statistiska centralbyrån får härmed överlämna andra delen av sin redogörelse för riksdagsmannavalen åren 1957—1958. Texten till det avsnitt som behandlar nyvalen till andra kammaren år 1958 (utom sid. 44—46) har utarbetats av amanuensen S. Lundeborg.

Stockholm den 20 maj 1959.

Underdånigst

INGVAR OHLSSON

HENRIK GESCHWIND

Erland Björkman

RÄTTELSE

Sid. 5 rad 21 står: ingen skall vara: fem

Sid. 80 nedersta raderna står: 1956 resp. 1952 skall vara: 1958 resp. 1956

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Text	Sid.		Sid.
Engelsk översikt	X	Urvalsundersökningen	54
Inledning	1	Urvalet	54
Första kammaren	2	Röstberättigade	57
Valtekniska förhållanden	2	Valdeltagandet inom olika yrkesgrupper samt efter kön och ålder	57
Valkretsindelning	2	Valdeltagandet inom olika åldersgrupper	61
Mandatens fördelning	2	Röstande inför röstmottagare fördelade på yrkesgrupper	61
Valen till första kammaren åren 1957—1958	3		
Nya röstsammanräkningar under tiden från början av 1957 års riksdag till riksdagens början år 1959	5		
Första kammarens sammansättning vid början av 1959 års riksdags vårsession ..	6		
Andra kammaren	11		
Nya röstsammanräkningar under tiden från början av 1957 års riksdag till riksdagens början år 1959	11		
Nyvalen till andra kammaren år 1958 ..	11		
Valtekniska förhållanden	11		
Valkretsindelning m. m.	11		
Valdistriktsindelning	13		
Den preliminära röstfördelningen ...	15		
Rösträtten	18		
Vid valet gällande rösträttsbestämme- ser m. m.	18		
I röstlängd upptagna personer	18		
Röstberättigade	20		
Icke röstberättigade	22		
Valdeltagandet	23		
Valdeltagandet i olika valkretsar och valdistrikt	24		
Röstning inför röstmottagare	27		
Valkuvert utan godkänt innehåll och överklagade val	31		
Kasserade valkuvert och valseklar ..	31		
Överklagade val	35		
Partifördelningen och valresultatet ...	35		
Samverkan mellan partierna. Parti- beteckningar	35		
Sammanhålningen inom partierna ...	35		
De godkända valseklarnas fördelning på partier	36		
Valdeltagande och partifördelning inom församlingsgrupper	44		
De valda riksdagsledamöternas parti- ställning	47		
Andra kammarens sammansättning vid riksdagens vårsession år 1959	50		
		Texttabeller	
		Tab. A. Partifördelningen inom valkorpo- rationerna och bland de valda dels vid valen till första kammaren åren 1957—1958, dels vid nästföregående val i samma valkretsar	4
		Tab. B. Nya röstsammanräkningar till första kammaren, förrättade under tiden från riksdagens början år 1957 intill början av 1959 års riks- dag	6
		Tab. C. Första kammarens ledamöter för- delade efter antalet bevistade riks- dagar	8
		Tab. D. Yrkesfördelningen bland första kammarens ledamöter	9
		Tab. E. Åldersfördelningen bland första kammarens ledamöter	9
		Tab. F. Nya röstsammanräkningar till and- ra kammaren, förrättade under ti- den från riksdagens början år 1957 intill början av 1959 års riksdag ..	12
		Tab. G. Folkmängd och antal riksdagsleda- möter i andra kammarens val- kretsar	14
		Tab. H. Valdistriktsindelning vid andra- kammarvalen 1958	16
		Tab. I. Röstberättigade och icke röstbe- rättigade, relativt antal, valkrets- vis, år 1958	21
		Tab. J. Deltagandet i valet, valkretsvis, med fördelning på landsbygd och städer, år 1958	25
		Tab. K. Valdistriktens fördelning efter röstfrekvens, valkretsvis, år 1958	62

	Sid.
Tab. L. Antal utfärdade röstlängdsutdrag samt antal röstande på postanstalt, beskickning och konsulat, valkretsvis, nyvalen år 1958	29
Tab. M. De valda riksdagsmännen, partivis, med fördelning efter deras relativa rösttal	36
Tab. N. De avgivna godkända valsedlarnas fördelning på partier i relativa tal på landsbygden och i städerna, valkretsvis, åren 1958 och 1956...	41
Tab. O. Inför röstmottagare vid 1958 års andrakammarval avgivna godkända valsedlar (s. k. poströster) inom olika valkretsar med relativ fördelning på partier	43
Tab. P. De godkända valsedlarnas fördelning på partier vid valen till andra kammaren åren 1958 och 1956 i församlingsgrupper efter tätortskaraktär	46
Tab. Q. Partiernas representation samt förändringarna däri genom valen år 1958 i förhållande till 1956 års val, valkretsvis och efter landsdelar ..	48
Tab. R. Andra kammarens ledamöter fördelade efter antalet bevistade riksdagar	51
Tab. S. Yrkesfördelningen bland andra kammarens ledamöter	52
Tab. T. Åldersfördelningen bland andra kammarens ledamöter	52
Tab. U. Deltagandet i valet inom olika yrkesgrupper, år 1958	58
Tab. V. Röstberättigade och i valet deltagande, fördelade efter kön och ålder, år 1958	60

Diagram

Partiernas procentuella andelar av väljarkåren vid valen åren 1950—1958.....	38
--	----

Tabeller

Tab. 1. Valen till första kammaren åren 1957—1959. De valdas namn, yrke och rösttal m. m.	63
Tab. 2. Röstberättigade och i valet deltagande samt partifördelning av avgivna valsedlar vid valet till andra kammaren, valkretsvis, år 1958, i olika församlingsgrupper efter näringsgrenskaraktär	64
Tab. 3. Röstberättigade och i valet deltagande efter kön, ålder, näringsgren och yrkesställning, vid valen till andra kammaren, år 1958	70
Tab. 4. Röstberättigade och i valet deltagande efter kön och ålder inom större yrkesgrupper, vid valen till andra kammaren, år 1958	76
Tab. 5. Rösträtten inom olika yrkesgrupper, år 1958	80
Tab. 6. Röstberättigade och i valet deltagande efter kön, ålder och näringsgren inom olika civilståndsggrupper, vid valen till andra kammaren, år 1958	81

Bilaga

Förteckning över vid urvalsundersökningen framställda s. k. rätabeller	84
--	----

CONTENTS

Text	Page		Page
Summary	X	The sample survey	54
Introduction	1	The sample	54
First Chamber	2	Entitled to vote	57
The electoral procedure	2	Voters, by occupation and by sex and age	57
Division into constituencies	2	Voters, by age	61
Distribution of seats, by political party	2	Voters by post, by occupation	61
The elections to the First Chamber 1957—1958	3		
Re-countings of votes for the First Chamber from the beginning of the 1957 session up to the beginning of the 1959 session....	5	Tables in text	
The composition of the First Chamber at the beginning of the 1959 spring session	6	Tab. A. Party affiliation within the electoral bodies and among the members elected both at the elections to the First Chamber 1957—1958, and at the immediately previous elections in the same constituencies	4
Second Chamber	11	Tab. B. Re-countings of votes for the First Chamber from the beginning of the 1957 session up to the beginning of the 1959 session	6
Re-countings of votes for the Second Chamber from the beginning of the 1957 session up to the beginning of the 1959 session	11	Tab. C. Members of the First Chamber, by number of sessions attended	8
The extraordinary elections to the Second Chamber in 1958	11	Tab. D. Members of the First Chamber, by occupation	9
The electoral procedure	11	Tab. E. Members of the First Chamber, by age	9
Division into constituencies, etc.	11	Tab. F. Re-countings of votes for the Second Chamber from the beginning of the 1957 session up to the beginning of the 1959 session	12
Division into electoral districts	13	Tab. G. Second Chamber: population and number of seats, by constituency	14
The preliminary distribution of votes	15	Tab. H. Division into electoral districts at the elections to the Second Chamber, 1958	16
<i>The right to vote</i>	18	Tab. I. Entitled to vote and not entitled to vote, by constituency, 1958	21
The regulations in force relating to the right to vote	18	Tab. J. Participation in the election to the Second Chamber, in rural areas and in towns, by constituency, 1958... ..	25
Persons on the voting register	18	Tab. K. Electoral districts, by vote frequency and by constituency, 1958... ..	26
Persons entitled to vote	20	Tab. L. Number of permits issued for postal voting and number of voters by post and at legations and consulates, by constituency, 1958	29
Persons not entitled to vote	22	Tab. M. Elected members, by political party, according to their relative number of votes	36
Participation in the elections	23		
Participation in the elections, by constituency and by electoral district	24		
Postal voting procedure	27		
Rejected voting envelopes and papers, protests against elections	31		
Rejected voting envelopes and papers	31		
Protests against elections	35		
Party affiliation and members elected.. ..	35		
Co-operations between the parties. Party labels	35		
The unity within the parties	35		
Valid voting papers, by political party	36		
Participation and party affiliation at the elections in different groups of parishes	44		
Distribution of seats, by political party	47		
The composition of the Second Chamber at the beginning of the 1959 spring session	50		

	Page
Tab. N. Party affiliation at the elections to the Second Chamber, in rural areas and in towns, by constituency, 1958 and 1956	41
Tab. O. Party affiliation among persons using the postal voting procedure, by constituency, 1958	43
Tab. P. Party affiliation at the elections to the Second Chamber in different groups of parishes, 1958 and 1956	46
Tab. Q. Party affiliation of the members elected and changes after the 1958 Second Chamber election compared with that of 1956, by constituency and by major areas.....	48
Tab. R. Members of the Second Chamber, by number of sessions attended ..	51
Tab. S. Members of the Second Chamber, by occupation	52
Tab. T. Members of the Second Chamber, by age	52
Tab. U. Voters, by occupation, 1958	58
Tab. V. Persons entitled to vote and voters, by sex and age, 1958	60

Diagram

Party affiliation at the elections to the Second Chamber and at the local elections 1950—1958	38
---	----

Tables

	Page
Tab. 1. Elections to the First Chamber, 1957—1958.....	63
Tab. 2. Persons entitled to vote, voters and party affiliation at the election to the Second Chamber in different groups of parishes, according to branches of industry, by constituency, 1958	64
Tab. 3. Persons entitled to vote and voters by sex, age, industry and occupational status at the elections to the Second Chamber, 1958.....	70
Tab. 4. Persons entitled to vote and voters by sex and age within large occupational groups at the elections to the Second Chamber, 1958	76
Tab. 5. Right to vote in different occupational groups, 1958	80
Tab. 6. Persons entitled to vote and voters by sex, age, industry and marital status at the elections to the Second Chamber, 1958.....	81

Appendix

A list of tables not published in the sample survey	84
---	----

Translation of Swedish words frequently occurring in the tables

Andra kammaren	Second Chamber
Antal	Number
Arbetare	Wage-earners
Avgivna godkända valsedlar	Valid voting papers

Bevistade riksdagar	Sessions attended
Båda könen	Both sexes

Centerpartiet	Centre Party (Agrarians)
Därav	Of which

Familjemedlemmar	Dependants
Folkmängd	Population
Folkpartiet	Liberals

Företagare	Employers etc.
Församlingar	Parishes
Första kammaren	First Chamber
Förut gifta	Widowed or divorced

Gifta	Married
-------------	---------

Hela riket	The whole country
Hela valkretsen	The whole constituency
Husmödrar	Housewives, not economically active
Höger	Conservatives

Icke röstberättigade ...	Not entitled to vote
I röstlängd upptagna ...	Persons on the voting register

I valet deltagande	Voters
--------------------------	--------

Jordbruk med binäringar	Agriculture, forestry, fishing	Samtliga	Total
Kasserade valkuvert ...	Rejected voting enve- lopes	Sjukhus	Hospital
Kommunister	Communists	Självständiga yrkeslösa	Retired or other inde- pendent persons
Kvinnor	Females	Socialdemokrater	Social Democrats
Kön	Sex	Städer	Urban areas (Towns)
Landsbygd	Rural areas	Summa	Total
Ledamöter	Members of the Riks- dag	Tjänstemän	Salaried employees
Län	County	Utfärdade röstlängdsut- drag	Number of permits is- sued for postal voting
Medeltal	Average	Valda riksdagsmän	Members elected
Minskning	Decrease	Valdeltagare	Voters
Män	Males	Valdistrikt	Electoral district
Namn	Name	Valkorporationer	Electoral bodies
Näringsgrenar	Industries	Valkretsar	Constituencies
Ogifta	Single	Valsedlar	Voting papers
Parti	Party	Yrke	Occupation
Partibeteckningar	Party labels	Yrkesgrupper	Occupational groups
Partifördelning	Party affiliation	Yrkesutövare	Economically active persons
Postanstalt	Post office	Ålder	Age
På beskickning eller kon- sulat	At legations and con- sulates	Åldersår	Age
Riksdagsmän	Members of the Riksdag	År	Year
Röstande	Voters	Ökning	Increase
Röstberättigade	Entitled to vote	Övriga	Others

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	Repetition
Intet finnes att redovisa	—	Magnitude nil
Mindre än 0,5 av enheten	0	
0,05	0,0	Magnitude less than half of unit employed
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	Data not available or too uncertain to be stated
Logiskt omöjlig uppgift	.	Category not applicable

SUMMARY

This report is the second part of an account of the elections to both Chambers of the Riksdag during the years 1957—1958. It contains an account of the elections to the First Chamber of the Riksdag during the years 1957—58 and an analysis of the results given in the first part of this account from the extraordinary elections («nyvalen») to the Second Chamber, the 1st of June 1958.

Elections to both Chambers are by means of proportional representation. If a Member of the Riksdag vacates his seat, the votes cast in the last election are re-counted in order to obtain his successor. Accordingly, no by-election needs take place.

The members of the First Chamber are elected by the county councillors and the town councillors in the large towns. There are at least 150 members who are elected for a term of 8 years. Not all the members are elected at the same time, but the constituencies are divided into eight groups, elections taking place in one of these groups every year. Thus 17 members were elected in 1957 and 20 in 1958. In 1959 the Conservatives have 16, the Centre Party 22, the Liberals 32, the Social Demokrats 79 and the Communists 2 members in the First Chamber.

On the 1st of June 1958 all the members of the Second Chamber, 231, were elected. The country is divided into 28 constituencies. Every Swedish man and woman who has reached at least 21 years of age during the calendar year before the election has the right to vote, with the exception of those under guardianship.

The voting registers give the names of all persons of voting age. The following table shows the number of persons on the voting registers in 1958. (Voting registers of 1957 are used.)

Of the total population, 69.5 % were on

	Persons on voting registers	Of which	
		persons entitled to vote	persons not entitled to vote
Rural areas..	2 530 840	2 471 813	59 027
Urban " ..	2 604 348	2 520 608	83 740
The whole country ...	5 135 188	4 992 421	142 767

voting registers; 67.5 % were entitled to vote (67.3 % in rural areas, 67.8 % in urban areas).

On the 1st of June 1958, 3 864 963 (77.4 %) voters took part in the elections to the Second Chamber for the rest of the period 1957—60. In rural areas 77.1 % of the electorate voted and in urban areas 77.7 %; 79.3 % of the male electorate voted, but only 75.6 % of the female.

Since 1942 measures have been taken to facilitate voting in elections. Thus an elector who is not in his own electoral district on polling day, may vote by post after obtaining a special permit from his Registrar.

At the elections to the Second Chamber, 136 085 persons used the postal voting procedure.

The Conservatives, the Centre Party and the Social Demokrats obtained more votes than in the election of 1956, while the number of votes cast for the Liberals and the Communists decreased. The Conservatives and the Centre Party had an increased number of votes both in rural and urban areas, while the Social Demokrats obtained an increased number of votes in urban areas.

A ten per cent sample survey has been made of those on the voting registers. Among other things the right to vote and participation in elections have been studied in different groups of age, occupation and civil status.

Inledning

Av redogörelsen för riksdagsmannavalen åren 1957—1958 har i slutet av augusti 1958 offentliggjorts en första del, innehållande tabeller med resultaten från valen till andra kammaren den 1 juni 1958 motsvarande tab. 2—5 i 1953—1956 års berättelse.

Såsom redan angivits i första delen av berättelsen innehåller föreliggande redogörelse utförligare kommentarer i en textavdelning samt tabeller motsvarande tab. 1 och 6—10 i 1953—1956 års berättelse. Här redogöres även för 1957 och 1958 års val till första kammaren samt för nya röstsammanräkningar till båda kamrarna.

I likhet med vad som skett vid tidigare andrakammarval har verkställts en urvalsundersökning, vars viktigaste resultat publiceras i ett särskilt avsnitt av texten och i tab. 3—6. Redovisning av uppgifter om rösträtt och valdeltagande

har skett med fördelning efter ålder, yrke m. m.

Den vid 1956 års valstatistik införda metoden att studera valdeltagande och partifördelning inom församlingar grupperade efter näringsgrens- och tätortskaraktär enligt 1950 års folkräkningsuppgifter har även använts för ett motsvarande studium vid 1958 års valstatistik.

För det statistiska primärmaterialet har närmare redogjorts i inledningen till första delen. För Centerpartiet Bondeförbundet har överallt utom i partiöversikten använts förkortningen centerpartiet. Beträffande statistiken över röstning inför röstmottagare är att tillägga, att de särskilda förteckningarna över ansökningar om röstlängdsutdrag icke infordrats för bearbetning vid detta val.

FÖRSTA KAMMAREN

Valtekniska förhållanden

Valkretsindelning. För valen till första kammaren indelas enligt vallagen riket i nittion valkretsar, nämligen: 1. Stockholms stad; 2. Stockholms län och Uppsala län; 3. Södermanlands län och Västmanlands län; 4. Östergötlands län med Norrköpings stad; 5. Jönköpings län; 6. Kronobergs län och Hallands län; 7. Kalmar läns norra och södra landstingsområden samt Gotlands län; 8. Blekinge län och Kristianstads län; 9. Malmöhus län med Malmö stad och Hälsingborgs stad; 10. Göteborgs stad; 11. Göteborgs och Bohus län; 12. Älvsborgs län; 13. Skaraborgs län; 14. Värmlands län; 15. Örebro län; 16. Kopparbergs län; 17. Gävleborgs län med Gävle stad; 18. Väster-norrlands län och Jämtlands län; 19. Västerbottens län och Norrbottens län.

Valkretsarna består sålunda antingen av ett eller flera landstingsområden eller av stad, som ej deltagar i landsting, eller ock av båda delarna.

Valkretsarna indelas i åtta nedan angivna grupper. Varje år i oktober (jfr RO 7 § 2 mom., se SFS nr 653/1953) förrättas val i en av grupperna, vilka avlöser varandra i tur och ordning, till dess efter åtta år kammaren i sin helhet förnyats.

Grupp	Valkretsar	Valår
I	1:a, 12:e	1961
II	2:a, 19:e	1962
III	3:e, 8:e	1963
IV	4:e, 18:e	1964
V	5:e, 11:e, 14:e	1957
VI	6:e, 10:e, 15:e	1958
VII	7:e, 13:e, 16:e	1959
VIII	9:e, 17:e	1960

Mandatens fördelning. Enligt K. K. den 24 maj 1957 (nr 161) angående beslutad ändring av riksdagsordningen har § 6 fått ändrad lydelse i följande avseenden.

1 mom. Första kammarens ledamöter skola till antalet vara 150 eller det högre tal, som föranledes av stadgandet i 4 mom. andra stycket.

— — —

4 mom. andra stycket. Uppgår det antal riksdagsmän, som enligt 3 mom. och första stycket i detta moment bör utses i en valkrets, icke till fem, skall antalet ökas till fem.

Enligt ett till kungörelsen fogat övergångsstadgande skall det ankomma på Konungen att i de bestämmelser, som för löpande tioårsperiod meddelats med tillämpning av 6 § 5 mom. vidtagna den jämkning, som föranledes av den nya lydelsen av 4 mom. samma paragraf. I enlighet härmed har Kungl. Maj:t genom kungörelsen den 24 maj 1957 (nr 162) förordnat, att kungörelsen den 18 maj 1951 (nr 232) om det antal riksdagsmän i första kammaren, som varje valkrets äger utse, skall ändras sålunda att Göteborgs och Bohus läns valkrets skall för tiden efter utgången av löpande valperiod äga utse fem i stället för fyra riksdagsmän i första kammaren. Genom valet som ägde rum 1957, kom antalet riksdagsmän i första kammaren att från januari 1958 ökas till 151. Hur antalet mandat i olika valkretsar beräknades år 1951 framgår av tab. A i berättelsen om riksdagsmannavalen 1949—1952, vartill hänvisas.

Valmän för utseende av riksdagsmän i första kammaren är landstingens ledamöter samt stadsfullmäktige i städer, som ej deltaga i landsting. För Gotlands läns landsting gäller dock på grund av en undantagsbestämmelse, att endast en del av ledamöterna (f. n. 17) äger att deltaga i det med Kalmar läns båda landsting gemensamt förrättade förstakammarvalet; bestämmelsen är tillkommen för att tillförsäkra de respektive landstingen det inflytande på valet i valkretsen, som står i förhållande till landstingsområdenas folkmängd. Enahanda inskränkning i valmännens antal finnes för i landsting icke deltagande städer, vilka tillhör samma valkrets som landstingsområde. I fråga om valen av landstingsmän och stadsfullmäktige hänvisas till statistiken över de kommunala valen.

Valen är proportionella. Mandatfördelningen mellan partierna sker enligt d'Hondts regel. Partibeteckning skall ut sättas på valsedel, men däremot må

icke kartell- eller fraktionsbeteckning förekomma. Valsedel må upptaga särskilda efterträdarenamn (högst två) för var och en av kandidaterna till själva riksdagsmannavalet. Valbara är kommunalt röstberättigade män och kvinnor över 23 år, oavsett om de bor inom valkretsen eller icke. Valbarhetsåldern sänktes från 35 till 23 år genom kungörelsen den 17 april 1953 (SFS nr 127/1953).

Enär den valperiod, som gäller för förstakammarvalen, är jämnt dubbelt så lång (åtta år) som den för landstingsmanna- och elektorsval gällande (fyra år), måste valkretsarna alltid komma att välja riksdagsmän i samma tur efter senast förrättat val till de nämnda korporationerna. Första året därefter väljer sålunda varannan gång tredje och varannan gång sjunde valkretsgruppen o. s. v., och sista året, eller omedelbart före nyval av landstingsmän och electorer, väljer var sin gång andra och sjätte grupperna av valkretsar.

Valen till första kammaren åren 1957—1958

Uppgifter om förrättade val till första kammaren under åren 1957—1958 meddelas i tab. 1 i tabellavdelningen. Under vartdera av dessa år förrättades val i tre valkretsar, nämligen år 1957 i Göteborgs och Bohus läns, Jönköpings läns samt Värmlands läns valkretsar och år 1958 i Göteborgs stad, Kronobergs och Hallands läns samt Örebro läns valkretsar.

Tab. 1 innehåller uppgifter om antalet avgivna valsedlar under varje särskild partibeteckning samt om de valdas namn, yrke, partiställning och rösttal m. m. Tabellen lämnar även upplysning om den samverkan, som ägt rum mellan partierna. Då väljarnas parti-

ställning vid förstakammarvalen är känd på förhand, tar denna samverkan delvis andra former än som tillämpats vid tidigare andrakammarval och tillgår ibland så, att ett parti avstår någon eller några överskottsroster till ett annat.

Under de båda redogörelseåren förekom samverkan vid två val. Den vanligaste formen för samverkan brukar vara att gemensam partibeteckning användes. Sådan samverkan har under de båda åren ägt rum vid valet år 1958 i Örebro läns valkrets, där samverkan förekom mellan högern och folkpartiet. Härigenom säkrades ett andra mandat åt folkpartiet vilket eljest skulle ha tillfallit

Tab. A. Partifördelningen inom valkorporationerna och bland de valda dels vid valen till första kammaren åren 1957—1958, dels vid nästföregående val i samma valkretsar

Party affiliation within the electoral bodies and among the members elected both at the elections to the First Chamber 1957—1958, and at the immediately previous elections in the same constituencies

Valkretsgrupp n:r	Valkretsar	Valår	Valkorporationernas sammansättning						Valda riksdagsmän					
			Högersn	Centerpartiet (Bondeförbundet)	Folkpartiet	Socialdemokraterna	Kommunisterna	Summa	Högersn	Centerpartiet (Bondeförbundet)	Folkpartiet	Socialdemokraterna	Kommunisterna	Summa
V	Göteborgs och Bohus län	1957	9	8	12	22	—	51	1	1	1	2	—	5
		1949	7	7	12	17	1	44	1	1	1	2	—	5
V	Jönköpings län	1957	10	12	16	29	—	67	1	1	1	3	—	6
		1949	6	13	14	21	—	54	—	2	2	2	—	6
V	Värmlands län	1957	11	10	12	39	—	72	1	1	1	3	—	6
		1949	6	9	10	28	7	60	1	1	1	3	—	6
VI	Göteborgs stad	1958	7	—	20	23	7	57	1	—	3	3	1	8
		1950	9	—	13	23	15	60	1	—	1	3	2	7
VI	Kronobergs och Hallands län	1958	15	19	12	34	—	80	1	2	1	3	—	7
		1950	10	27	3	28	1	69	1	3	—	3	—	7
VI	Örebro län	1958	6	4	14	32	1	57	—	—	2	3	—	5
		1950	1	6	14	31	—	52	—	1	1	3	—	5
	Samtliga valkretsar	1957—1958	58	53	86	179	8	384	5	5	9	17	1	37
		1949—1950	39	62	66	148	24	339	4	8	6	16	2	36
	Vinster (+) och förluster (—)		+ 19	— 9	+ 20	+ 31	— 16	+ 45	+ 1	— 3	+ 3	+ 1	— 1	+ 1

¹ Mandatökningen ägde rum år 1957 enligt en Kungl. Maj:ts skrivelse till länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län den 6 juni 1957 (i anslutning till 1957 års grundlagsändring av § 6 riksdagsordningen).

socialdemokraterna. Vid samma val avslöt sig den ende kommunistiske representanten till socialdemokraterna, något som även skedde vid 1957 års val i Göteborgs och Bohus läns valkrets. Vid sistnämnda val förekom samverkan genom röstflån. Härvid avstod folkpartiet tre röster till högern, som härigenom hjälptes att behålla sitt mandat, som om röstflån ej förekommit skulle ha tillfallit socialdemokraterna. De sistnämnda avstod två röster till centerpartiet som härigenom även fick behålla sitt mandat, vilket utan röstflån skulle ha tillfallit folkpartiet.

Tab. A ger en överblick av partiernas styrkeförhållanden inom valkorporationerna vid valen 1957—1958 och vid nästföregående val i samma valkretsar. I förhållande till närmast föregående val i de sex valkretsar, som valde åren 1957 och 1958 har i stort sett högerns, folkpartiets och socialdemokraternas representation ökat, medan minskning

skett för centerpartiet och kommunisterna.

I *tab. A* lämnas vidare uppgifter om de valda riksdagsmännens fördelning på partier vid senaste valet. Centerpartiet förlorade tre mandat fördelade på tre valkretsar, medan folkpartiet erövrade tre platser varav två i Göteborgs stad och en i Örebro läns valkrets. Av övriga partier vann högern och socialdemokraterna vardera ett mandat, medan kommunisterna i Göteborgs stads valkrets förlorade det ena av sina två mandat.

Med avseende på personomsättningen finner man, att av 37 under åren 1957 och 1958 valda de omedelbart omvalda utgjorde 21 eller 56,8 %. Denna andel utgjorde under de båda närmast föregående fyraårsperioderna (1949—1952 och 1953—1956) 69,2 resp. 60,6 %. Av de omedelbart omvalda hade ingen men av de nyvalda tre tidigare tillhört andra kammaren. Uppgifter om de valdas föregående riksdagsmannaskap lämnas i *tab. 1*.

Nya röstsammanräkningar under tiden från början av 1957 års riksdag till riksdagens början år 1959

Enligt vallagens bestämmelser skall vid uppkommen ledighet efter riksdagsman, som avgått före utgången av den tid, för vilken han blivit vald, ny röstsammanräkning för utseende av efterträdare förrättas. Nytt val anställes endast för det fall, att på de valsedlar, som upptar den avgångnes namn, icke någon finnes upptagen, som kan inträda i den avgångnes ställe.

Under tiden från början av 1957 års riksdag intill början av 1959 års riksdag förrättades 19 nya röstsammanräkningar mot 29 under föregående fyraårsperiod. I *tab. B* meddelas uppgifter om namn, yrke och parti för såväl de avgångna

ledamöterna som efterträdarna samt om föregående riksdagsmannaskap för de sistnämnda ävensom om mandattiden, avgångsorsaken och tidpunkten för röstsammanräkningen. I de fall, där avsägelse före eller vid själva sammanräkningen inkommit från den, som skulle ha utsetts till efterträdare, och till följd härav annan efterträdare blivit utsedd, räknas hela förrättningen som en röstsammanräkning. Under den tid det här gäller inträffade tre fall av detta slag (se noter till *tab. B*).

Dödsfall var i fem fall orsaken till den nya röstsammanräkningen. Den berodde i två fall på avsägelse till följd av inval i andra kammaren.

Tab. B. Nya röstsammanräkningar till första kammaren, förrättade under tiden från riksdagens början år 1957 intill början av 1959 års riksdag

Re-countings of votes for the First Chamber from the beginning of the 1957 session up to the beginning of the 1959 session

Valkretsar	Mandattid	Avgångna ledamöter	
		Namn, yrke och parti	
1 Kalmar läns norra och södra landstingsområde samt Gotlands län	1952—1959	Apelqvist, G. Harry, verkmästare....	Sd
2 Gävleborgs län	1953—1960	Näsgård, Bernhard, lantbrukare	C
3 Göteborgs stad	1951—1958	—	
4 Kalmar läns norra och södra landstingsområde samt Gotlands län	1952—1959	Jonsson, John Wiktor, f. d. kommunalborgmästare	Sd
5 Stockholms stad	1954—1961	Elfving, K. Gösta C., chefredaktör ..	Sd
6 » »	1954—1961	Berglund, Helge Johan, borgarråd ..	Sd
7 Göteborgs stad	1951—1958	Svärd, N. Gunnar, sekreterare	H
8 Malmöhus län med Malmö stad och Helsingborgs stad	1953—1960	Huss, Ragnar H., med. dr. docent, förste stadsläkare	F
9 Älvsborgs län	1954—1961	Niklasson, Otto S., lantbrukare	C
10 Stockholms stad	1954—1961	Englund, Erik W., f. d. aktuarie	F
11 Kopparbergs län	1952—1959	Eliasson, Lars M., lantbrukare	C
12 Skaraborgs län	1952—1959	Wahlund, Sten G. W., f. d. professor C	
13 Göteborgs och Bohus län	1958—1965	Arrhén, C. Erik Th., lektor	H
14 Södermanlands län och Västmanlands län	1956—1963	Andersson, E. Gustaf, landshövding..	Sd
15 Örebro län	1951—1958	Jansson, Axel, F., f. d. ombudsman	Sd
16 Stockholms län och Uppsala län	1955—1962	Lodenius, V. Gunnar, hemmansägare	C
17 Kopparbergs län	1952—1959	Aspling, Sven G., partisekreterare ..	Sd
18 Älvsborgs län	1954—1961	Hasselborn, Knut E., elverkschef....	Sd
19 Malmöhus län med Malmö stad och Helsingborgs stad	1953—1960	Persson, Ivar, förutv. statsråd, agonom	C

Av efterträdarna var samtliga utom en nykomlingar i riksdagen. En av dessa efterträdare efterträdde en i december 1958 avliden ledamot och dennes mandat gällde endast till samma månads utgång. I samtliga fall utom ett tillhörde

efterträdaren samma parti som företrädaren. I detta fall efterträdde på grund av överenskommelse mellan partierna under mandatperioden en högerrepresentant en ledamot tillhörande folkpartiet efter dennes avsägelse.

Första kammarens sammansättning vid början av 1959 års riksdags vårsession

Uppgifterna om kammarens sammansättning vid 1959 års riksdag grundar sig i huvudsak på den av kammarens kansli vid riksdagens början uppgjorda ledamotsförteckningen.

Partiställningen var följande: högern 16, centerpartiet 22, folkpartiet 32, socialdemokraterna 79 och kommunisterna 2.

Med hänsyn till antalet förut beivrade

Ann. H: högern; C: centerpartiet; F: folkpartiet; Sd: socialdemokraterna; K: kommunistiska partiet. — Yrke och partiställning avser tidpunkten för röstsammanräkningen. — I och II betecknar föregående ledamotskap av första, resp. andra kammaren (angives endast för efterträdarna).

Orsak till avgång				Efterträdare resp. på grund av mandatökning utsedda ledamöter	
Dödsfall	Vald till ledamot		Annan orsak	Utsedd vid röstsammanräkningen	Namn, yrke och parti
	för annan valkret	av 2:a kam.			
1	—	—	—	27/3 1957	Hellebladh, J. Arvid, kommunalkamrer Sd 1
1	—	—	—	23/7 1957	Andersson, Axel Emanuel, hemmansägare.. C 2
—	—	—	—	23/9 1957	¹ Schmidt, Carl S:son, civilingenjör II F 3
—	—	—	1	10/10 1957	Pettersson, G. Å. Bertil, ombudsman Sd 4
—	—	—	1	10/10 1957	Berglund, Helge, borgarråd Sd 5
—	—	—	1	19/10 1957	Siegbahn, Bo L. G., t. f. byråchef..... Sd 6
—	1	—	—	27/12 1957	² Hansson, Gustaf Henry, civilingenjör H 7
—	—	—	1	31/12 1957	³ Arvidson, John Arvid, lantbrukare H 8
—	—	—	1	2/1 1958	Johansson, G. Robert, lantbrukare C 9
—	—	—	1	14/3 1958	⁴ Hanson, Per-Olof, chefredaktör F 10
—	—	1	—	16/6 1958	Carlsson, C. Erik, lantbrukare C 11
—	—	1	—	19/6 1958	Johansson, Nils S., lantbrukare..... C 12
1	—	—	—	12/10 1958	Ringaby, Per-Erik, godsägare..... H 13
1	—	—	—	5/12 1958	Gustavsson, Bengt T., ombudsman Sd 14
1	—	—	—	18/12 1958	Aronsson, H., vice värd Sd 15
—	—	—	1	23/12 1958	Nilsson, O. Ferdinand, lantbrukare C 16
—	1	—	—	29/12 1958	Nilsson, H. Maria (Maja), fru Sd 17
—	—	—	1	2/1 1959	Larsson, K. Herbert, redaktör Sd 18
—	—	—	1	2/1 1959	Larsson, L. Thorsten, lantbrukare C 19

¹ Utsedd på grund av mandatökning för valkretsen. — ² Efter avsägelse av E. Wallén, rektor (efter avsägelse av H. F. Reuterskiöld). — ³ Efter R. Myrenberg, överlärare, vilken avlidit. — ⁴ Efter avsägelse av G. Hjerne, färghandlare.

riksdagar fördelar sig ledamöterna på sätt som framgår av tab. C. Medeltalet för socialdemokraternas, folkpartiets och kommunisternas representanter har ökats, medan för högerns och centerpartiets medlemmar medeltalet uppvisar minskning. Medeltalet bevisade riks dagar år 1959 är — om man bortser från de två kommunisterna — alltså högst för de ledamöter, som representerar högern och socialdemokraterna nämligen resp. 13,8 och 10,9.

Antalet ledamöter, bosatta inom den valkrets, för vilken de valts, har vid de senare valen icke obetydligt ökats, såsom framgår av tablån på nästa sida.

Av första kammarens ledamöter vid riksdagen år 1959 är mer än 9 av 10 bosatta inom de valkretsar, för vilka de valts.

Centerpartiet framträder liksom förut bondeförbundet som ett utpräglat landsbygdsparti, medan folkpartiet, kommunistiska partiet och socialdemokratiska

Tab. C. Första kammarens ledamöter fördelade efter antalet bevistade riksdagar

Members of the First Chamber, by number of sessions attended

Bevistade riksdagar	Antal ledamöter						Bevistade riksdagar	Antal ledamöter					
	Höger	Centerpartiet	Folkpartiet	Socialdemokraterna	Kommunisterna	Samtliga		Höger	Centerpartiet	Folkpartiet	Socialdemokraterna	Kommunisterna	Samtliga
49	—	—	—	1	—	1	12	—	—	1	1	—	2
34	1	—	—	—	—	1	11	1	—	3	—	—	4
30	—	—	—	1	—	1	10	—	1	3	—	—	5
29	1	—	—	1	—	2	9	3	—	1	—	—	9
28	—	—	—	1	—	1	8	—	3	2	—	—	5
25	1	—	1	3	—	5	7	—	3	1	6	—	10
24	1	—	—	1	—	2	6	—	—	6	6	—	12
23	—	1	—	1	—	2	5	—	—	4	2	—	6
22	1	1	1	2	—	5	4	1	—	1	1	—	9
21	1	—	—	1	—	2	3	—	3	1	—	—	12
20	—	—	—	1	—	1	2	—	3	2	3	—	10
19	—	—	1	3	—	4	1	—	1	1	1	—	5
18	—	—	—	2	—	2	0	—	3	2	5	—	10
17	1	—	1	1	—	3							
16	—	—	—	3	—	3							
15	—	1	—	1	—	2	I medeltal år 1959	13,8	7,0	8,1	10,9	12,0	10,0
14	—	1	—	4	—	5	» » » 1957	14,8	9,0	7,1	10,4	9,3	9,9
13	—	—	—	2	1	3							
							Summa	16	22	32	79	2	151

	Bosatta				Bosatta				
	inom valkretsen		utom valkretsen		på landsbygden		i städerna		
	Antal	%	i Stockholm	annorstädes	Antal	%	Antal	%	
Höger	14	87,5	—	2	9	56,3	7	43,7	
Centerpartiet	22	100,0	—	—	20	90,9	2	9,1	
Folkpartiet	29	90,6	—	3	10	31,2	22	68,8	
Socialdemokraterna	71	89,9	7	1	27	34,2	52	65,8	
Kommunisterna	1	50,0	1	—	—	—	2	100,0	
Samtliga år 1959	137	90,7	8	6	66	43,7	85	56,3	
1957	137	91,3	7	6	1957	70	46,7	80	53,3
1953	132	88,0	9	9	1953	62	41,3	88	58,7
1949	128	85,3	17	5	1949	59	39,3	91	60,7
1945	128	85,3	15	7	1945	60	40,0	90	60,0
1941	127	84,7	14	9	1941	70	46,7	80	53,3

partiet är mer eller mindre stadsbetonade. Ökning av antalet landsbygdsrepresentanter konstateras inom höger och centerpartiet under det att utvecklingen gått i motsatt riktning inom folkpartiet och socialdemokraterna. Av samtliga förstakammarledamöter är 24 bosatta i Stockholm och i angränsande orter 6.

Första kammarens ledamöter inom olika partier har i tab. D fördelats efter yrke. En motsvarande fördelning avseende 1957 års riksdag återfinnes i berättelsen om riksdagsmannavalen 1953—1956. Antalet ledamöter är sedan år 1957 nästan oförändrat inom de tre stora huvudgrupperna av yrken, nämligen i offentliga tjänster m. m. 82, industri, samfärdsel och handel m. m. 27

Tab. D. Yrkesfördelningen bland första kammarens ledamöter

Members of the First Chamber, by occupation

Yrkesgrupper	År 1959						År 1957
	Högern	Centerpartiet	Folkpartiet	Socialdemokraterna	Kommunisterna	Samliga	
<i>Jordbruk med binäringar</i>							
Godsägare och godsarrendatorer	2	—	—	—	—	2	1
Hemmansägare, trädgårdsmästare m. fl.	5	15	8	7	—	35	34
Jordbruks- och skogsarbetare	—	—	—	2	—	2	2
<i>Industri, samfärdsel och handel m. m.</i>							
Fabriksidkare, grosshandlare, direktörer m. fl.	3	2	2	4	—	11	11
Hantverkare	—	—	—	1	—	1	2
Handlande	—	—	—	—	—	—	—
Kontors- och förvaltningspersonal	1	—	2	5	—	8	2
Arbetspersonal	—	—	—	7	—	7	11
<i>Offentliga tjänster m. m.</i>							
Tjänstemän av högre grad	3	—	5	15	—	23	28
Do av lägre grad	—	—	3	7	—	10	10
Professorer och andra lärare än vid folkskola	—	2	3	3	—	8	9
Folkskollärare	—	—	1	3	—	4	5
Präster	—	—	—	1	—	1	1
Läkare	1	—	1	—	—	2	2
Advokater	—	—	1	1	—	2	2
Tidningsmän och skriftställare	—	2	5	8	1	16	14
Förtroendemän inom fackliga och politiska organisationer	1	1	1	12	1	16	13
<i>Ospecificerad verksamhet</i>							
Gifta kvinnor utan särskilt yrke	—	—	—	3	—	3	3
Summa	16	22	32	79	2	151	150

Tab. E. Åldersfördelningen bland första kammarens ledamöter

Members of the First Chamber, by age

Partier	Åldersår					Summa
	30—39	40—49	50—59	60—69	70—79	
Högern	—	3	5	8	—	16
Centerpartiet	1	9	4	3	—	22
Folkpartiet	—	3	9	19	1	32
Socialdemokraterna	5	22	33	16	3	79
Kommunisterna	—	—	2	—	—	2
Hela första kammaren år 1959	6	37	53	51	4	151
» » » år 1957	4	29	59	55	3	150
» » » år 1953	5	23	49	67	6	150

och jordbruk med binäringar 39 ledamöter. Av fungerande eller f. d. statsråd hade vid början av 1959 års riksdag 9 (år 1957 8) plats i första kammaren. Första kammaren har numera 11 kvinnliga ledamöter.

Åldersfördelningen av första kammarens ledamöter vid början av år 1959

	1941	1945	1949	1953	1957	1959
Högern	58,0	58,4	59,4	58,6	57,2	58,0
Centerpartiet	58,0	56,5	57,4	56,4	55,1	53,3
Folkpartiet	57,0	58,0	57,5	60,7	60,5	60,4
Socialdemokraterna	55,4	56,8	56,3	56,2	54,7	53,9
Kommunisterna	51,0	48,5	54,0	55,0	57,0	54,0
Första kammaren i sin helhet	56,6	57,1	57,1	57,2	56,2	55,6
Andra » » » »	50,3	51,9	52,2	52,4	52,5	52,9

¹ Här upptages åldern som det tal, vilket anger skillnaden mellan år 1958 och vederbörande födelseår. Såsom mått på medelåldern vid slutet av året torde en sålunda beräknad siffra vara något för låg.

lämnas i *tab. E* med vissa jämförande uppgifter för åren 1953 och 1957.

Medelåldern har sjunkit i jämförelse med år 1957 och uppgick vid 1959 års riksdag till 55,6 år. Följande sammanställning¹ visar medelålderns förändringar sedan år 1941 för de särskilda partierna inom första kammaren, även som för vardera kammaren i dess helhet.

ANDRA KAMMAREN

Nya röstsammanräkningar under tiden från början av 1957 års riksdag till riksdagens början år 1959

För utseende av efterträdare till riksdagsman, som av sagt sig uppdraget eller eljest avgått före utgången av den tid, för vilken han blivit vald, gäller liknande bestämmelser för andra kammaren som för den första. Jämlikt vallagens bestämmelser skall sålunda i regel nytt val icke förrättas, utan efterträdaren till den avgångne utses genom ny röstsammanräkning, som ofördröjligen verkställs. Samtliga de platser i andra kammaren, som under den i rubriken angivna tiden blivit lediga, har fyllts på nämnda sätt. Under redogörelseperioden företogs röstsammanräkningar för besättande av 14 platser, som blivit le-

diga. Motsvarande antal under närmast föregående fyraårsperiod var 21.

I tab. F meddelas namn, yrke och partiställning för såväl avgångna som efterträdare samt för de förra avgångsorsaken och för de senare datum för röstsammanräkningen. Åtta sammanräkningar ägde rum år 1957, fem år 1958, samt en år 1959. Alla sammanräkningarna gällde valperioden 1957—1960.

Dödsfall var i sex fall orsaken till den nya sammanräkningen, avsägelse på grund av inval i första kammaren i två fall och avgång av annan orsak i sex fall. Av efterträdarna hade en tidigare innehaft mandat i andra kammaren.

Nyvalen till andra kammaren år 1958

Valtekniska förhållanden

Valkretsindelning m. m. För valen till andra kammaren indelas riket i tjugo-åtta valkretsar, nämligen:

Stockholms stad;

Göteborgs stad;

Göteborgs och Bohus läns landstingsområde;

Malmö, Hälsingborgs, Landskrona och Lunds städer;

Malmöhus läns valkrets, innefattande länets landsbygd samt städerna Ystad, Trelleborg, Skanör med Falsterbo, Eslöv och Höganäs;

Älvsborgs läns norra valkrets, innefattande av länets landsbygd Tössbo och

Vedbo domsaga, Nordals, Sundals och Valbo domsaga, Flundre, Väne och Bjärke domsaga, Vättle, Ale och Kullings domsaga samt Gäsene kommun i Borås domsaga och av städerna Vänersborg, Trollhättan, Alingsås och Åmål;

Älvsborgs läns södra valkrets, innefattande av länets landsbygd Borås domsaga med undantag av Gäsene kommun, Marks domsaga samt Kinds och Redvägs domsaga och av städerna Borås och Ulricehamn;

vart och ett av rikets övriga län.

Valen är proportionella. Mandatfördelningen mellan partierna skall vid andrakammarval för perioden 1957—1960 enligt lagen den 23 mars 1956 (SFS

Tab. F. Nya röstsammanräkningar till andra kammaren, förrättade under tiden från riksdagens början år 1957 intill början av 1959 års riksdag

Re-countings of votes for the Second Chamber from the beginning of the 1957 session up to the beginning of the 1959 session

Valkretsar	Mandattid	Avgångna ledamöter
		Namn, yrke och parti
1 Västmanlands län.....	1957—1960	Hall, David E., bankofullmäktig..... Sd
2 Stockholms stad.....	1957—1960	Henriksson, Sture H., ombudsman.... Sd
3 Örebro län.....	1957—1960	Swedberg, G. Ruben, pastor..... F
4 Västerbottens län.....	1957—1960	Jacobsson, Udde R., f. d. handlande.. Sd
5 Gävleborgs län.....	1957—1960	Olsson, G. Adolf, redaktör..... Sd
6 Stockholms län.....	1957—1960	Eriksson, Eskil F. W., f. d. lantarbetare Sd
7 Göteborgs stad.....	1957—1960	Schmidt, Carl Sson, civilingenjör.... F
8 Göteborgs och Bohus län.....	1957—1960	Dahl, Einar W. R., överlärare..... Sd
9 Örebro län.....	1957—1960	Nordqvist, O. Helmer, civilekonom, dir. H
10 Gävleborgs län.....	1957—1960	Severin, Erik J., ombudsman..... Sd
11 Värmlands län.....	1957—1960	Nilsson, Gustaf V., stadsbibliotekarie.. Sd
12 Gävleborgs län.....	1957—1960	Nilsson, G. Gerhard, glasmästare..... H
13 Södermanlands län.....	1957—1960	Svedberg, Ellen S. A. fru..... Sd
14 Stockholms stad.....	1957—1960	Thorsson, Inga M., fru, förbundsordförande..... Sd

nr 78/1956) ske efter den s. k. jämka- de uddatalsmetoden. Metoden innebär, att så länge ett parti ännu icke fått sig någon plats tilldelad, ett jämförelsetal beräknas genom att partiets rösttal delas med 1,4. För varje mandat, som ett parti erhåller, delas sedan dess verkliga rösttal med ett uddatal (3, 5, 7 o. s. v.). Detta innebär, att då ett mandat erhål- lits, rösttalet delas med 3, då två mandat erhållits med 5 o. s. v. Mandaten förde- las successivt mellan partierna, varvid varje plats tilldelas det parti, som vid platstillättningen uppvisar det största jämförelsetalet.

Partibeteckning skall utsättas på val- sedel. Den år 1924 införda möjligheten att på valsedel ange särskilda kartell- och fraktionsbeteckningar har slopats vid andrakammarval för perioden 1957 —1960 genom den ovan nämnda lagen.

Valbara är endast inom valkretsen röstberättigade män och kvinnor, som fyllt 23 år. Valbarhetsåldern sänktes från

25 till 23 år genom riksdagsbeslut den 5 april 1949.

Tidigare gällande bestämmelser om antalet ledamöter i andra kammaren har ändrats genom kungörelsen den 17 april 1953 (nr 134) angående beslutade änd- ringar i riksdagsordningen. Antalet leda- möter i andra kammaren skall vara två- hundratrettio eller det högre tal, som föranledes av stadgandet i 15 § 3 mom. av riksdagsordningen. De väljes för en tid av fyra år och antalet mandat inom varje valkrets bestämmes med hänsyn till folkmängden vid början av året näst före den fyraårsperiod, för vilken valen gäller.

Den grundläggande regeln för beräk- ning av antalet mandat är liksom förut att inom varje valkrets en riksdagsman skall väljas för varje fullt tal, motsva- rande en tvåhundra-trettiondedel av ri- kets folkmängd (jfr RO 15 § 1 mom.). Därest det antal riksdagsmän, som med tillämpning av denna regel bör utses,

Anm. H: högern; C: centerpartiet; F: folkpartiet; Sd: socialdemokraterna; K: kommunistiska partiet. — Yrke och partiställning avser tidpunkten för röstsammanräkningen. — I och II betecknar föregående ledamötskap av första, resp. andra kammaren (angivits endast för efterträdarna).

Orsak till avgång			Efterträdare resp. på grund av mandatökning utsedda ledamöter	
Dödsfall	Inval i 1:a kam.	Annan orsak	Utsedd vid röstsammanräkn. den	Namn, yrke och parti
1	—	—	18/2 1957	Carlsson, Eric R. A., expeditör Sd 1
1	—	—	18/5 1957	Carbell, E. Erland E., e. o. byråchef..... Sd 2
1	—	—	26/6 1957	Berglund, O. Matteus, disponent..... F 3
1	—	—	5/9 1957	Lundmark, J. Gunnar, jordbruksinstruktör Sd 4
—	—	1	3/10 1957	Thunvall, Gunbjörg M., fru Sd 5
1	—	—	14/11 1957	Lewén-Eliasson, Anna-Lisa, II, fru..... Sd 6
—	1	—	18/11 1957	Segerstedt-Wiberg, Ingrid, fru, journalist F 7
—	1	—	29/11 1957	Gustafsson, M. Gunnar, ombudsman Sd 8
—	—	1	2/1 1958	Hamilton, H. J. Fredrik-Adolf, förvaltare H 9
—	—	1	2/1 1958	Ekström, Sven E. A., kommunalkamrer Sd 10
—	—	1	3/1 1958	Andersson, Karl-Gustav, rörverksarbetare Sd 11
1	—	—	26/7 1958	Nordgren, Hans P. W., skräddarmästare H 12
—	—	1	29/12 1958	Lundkvist, K. Svante, förste postiljon Sd 13
—	—	1	3/1 1959	Kellgren, Nils E., sekreterare Sd 14

icke uppgår till 230, tilldelas de övertaliga mandaten i tur och ordning de valkretsar, som efter den första fördelningen uppvisar de största befolkningsöverskotten, (jfr RO 15 § 2 mom.). Uppgår icke det antal riksdagsmän, som enligt RO 15 § 1 och 2 mom. bör utses i en valkrets, till antingen tre eller ock till minst tre men ej fem, skall antalet ökas, i förra fallet till tre och i senare fallet till fem (RO 15 § 3 mom.).

Ändringen i RO innebär att varje valkrets skall vara tillförsäkrad minst fem mandat eller — om valkretsen på grund av sitt befolkningstal är berättigad till mindre än tre mandat — minst tre mandat; detta för att icke på grund av ojämnheter i befolkningsutvecklingen skall uppkomma valkretsar med alltför få mandat. Den överrepresentation, som till följd härav kan uppkomma för någon eller några valkretsar, skall icke medföra någon minskning av antalet mandat i andra valkretsar. En följd av

denna ändring är sålunda, att antalet ledamöter i andra kammaren kan överstiga 230, vilket redan är fallet för fyraårsperioden 1957—1960.

Det antal riksdagsmän som varje valkrets ägde utse för fyraårsperioden 1957—1960 fastställdes genom kungörelsen den 11 maj 1956 (SFS nr 199/1956). En följd av de ändrade bestämmelserna var, att Stockholms stads och Stockholms läns valkretsar vardera erhöi ytterligare ett mandat, medan Kalmar läns valkrets fick avstå ett mandat. Detta medförde att hela antalet riksdagsmän i andra kammaren ökades till 231.

Beräkningen av antalet representanter samt de folkmängdsuppgifter, som legat till grund för fördelningen, meddelas valkretsvis i tab. G och kommenteras dessutom närmare i berättelsen för 1956 års andrakammarval.

Valdistriktsindelningen. Enligt vallagens bestämmelser förrättas val till andra kammaren valdistriktsvis. Antalet val-

Tab. G. Folkmängd och antal riksdagsledamöter i andra kammarens valkretsar

Second Chamber: population and number of seats, by constituency

Anm. Notsiffrorna anger ordningen mellan de elva valkretsar, som erhållit tilläggsmandat.

Valkretsar	Folkmängden den 1/1 1956					Antal riksdagsmän enl. RO 15 § 1 mom.	Överskott av folk-mängd	Antal riksdagsmän enl. RO 15 § 1-2 mom.	Summa riksdagsmän	Folk-mängd per representant
	På lands-bygden	%	I städerna	%	Summa folk-mängd					
Stockholms stad	—	—	785 945	100,0	785 945	24	⁸ 25 241	1	25	31 438
Stockholms län	221 270	55,7	175 857	44,0	397 127	12	¹³ 16 775	1	13	30 548
Uppsala län	79 180	49,1	82 203	50,9	161 383	5	2 903	—	5	32 277
Södermanlands län	96 883	43,8	124 063	56,2	220 946	6	¹ 30 770	1	7	31 564
Östergötlands län	156 170	43,9	199 174	56,1	355 344	11	6 688	—	11	32 304
Jönköpings län	147 178	52,6	132 734	47,4	279 912	8	⁶ 26 344	1	9	31 101
Kronobergs län	129 344	81,1	30 138	18,9	159 482	5	1 002	—	5	31 896
Kalmar län	163 178	68,8	73 919	31,2	237 097	7	15 225	—	7	33 871
Gotlands län	41 693	73,2	15 234	26,8	56 927	1	⁹ 25 231	2	3	18 976
Blekinge län	86 076	59,2	59 311	40,8	145 387	4	¹⁰ 18 603	1	5	29 077
Kristianstads län	203 247	78,5	55 800	21,5	259 047	8	5 479	—	8	32 381
Malmö m. fl. städers valkrets	—	—	347 369	100,0	347 369	10	² 30 409	1	11	31 579
Malmöhus läns valkrets	205 930	80,9	48 675	19,1	254 605	8	1 037	—	8	31 826
Hallands län	98 256	59,0	68 177	41,0	166 433	5	7 953	—	5	33 287
Göteborgs stad	—	—	380 442	100,0	380 442	12	90	—	12	31 704
Göteborgs o. Bohus läns landst.område	138 864	66,9	68 749	33,1	207 613	6	¹² 17 437	1	7	29 659
Älvsborgs läns norra valkrets	126 056	64,0	70 843	36,0	196 899	6	6 723	—	6	32 817
Älvsborgs läns södra valkrets	100 556	58,7	70 613	41,3	171 169	5	12 689	—	5	34 234
Skaraborgs län	169 636	68,1	79 554	31,9	249 190	7	⁵ 27 318	1	8	31 149
Värmlands län	189 470	65,7	99 110	34,3	288 580	9	3 316	—	9	32 064
Örebro län	127 657	49,8	128 517	50,2	256 174	8	2 606	—	8	32 022
Västmanlands län	98 905	45,3	119 488	54,7	218 393	6	⁴ 28 217	1	7	31 199
Kopparbergs län	205 488	73,6	73 553	26,4	279 041	8	⁷ 25 473	1	9	31 005
Gävleborgs län	191 996	65,6	100 545	34,4	292 541	9	7 277	—	9	32 505
Västernorrlands län	215 191	74,4	74 174	25,6	289 365	9	4 101	—	9	32 152
Jämtlands län	120 875	83,7	23 518	16,3	144 393	4	¹¹ 17 609	1	5	28 879
Västerbottens län	194 057	81,4	44 220	18,6	238 277	7	16 405	—	7	34 040
Norrbottnens län	178 929	71,3	72 102	28,7	251 031	7	³ 29 159	1	8	31 379
Samtliga valkretsar 1956	3 686 085	50,6	3 604 027	49,4	7 290 112	217	412 080	14	231	31 559
» » 1952	3 700 925	52,1	3 398 279	47,9	7 099 204	219	373 294	11	230	30 866

distrikt utgjorde vid 1958 års val 6 046 varav på landsbygden 4 627 och i städerna 1 419. I vilken utsträckning uppdelningen av kommuner i valdistrikt fortskridit under de senare åren, framgår av följande sammanställning:

Valår	Landsbygden		Städerna	
	Antal kommuner	val distrikt	Antal kommuner	val-distrikt
1944	2 395	4 356	123	881
1948	2 377	4 526	128	1 063
1952	904	4 585	133	1 290
1956	904	4 637	133	1 403
1958	903	4 627	133	1 419

De flesta kommunerna var vid det senaste valet uppdelade på flera valdistrikt. Endast 56 kommuner och 10 städer utgjorde blott ett valdistrikt, såsom nedanstående uppgifter utvisar.

Kommuner bestående av	Landsbygden	Städerna
1 valdistrikt	56	10
2 »	125	18
3 »	164	16
4 »	158	21
5 »	118	6
6 »	90	13
7 »	56	7
8 »	38	7
9 »	19	5
10 »	20	5
11—15 »	29	7
mer än 15 valdistrikt	30	18
Summa	903	133

Medeltalet valdistrikt per kommun utgjorde 5,1 på landsbygden och 10,7 i städerna. Av städerna hade Stockholms stad det största antalet valdistrikt (292), av landskommunerna Vilhelmina i Västerbottens län (41).

I fråga om valdistriktsindelningen i de olika valkretsarna lämnas uppgifter i tab. H. Bland valkretsarna intar Västerbottens län fortfarande en särställning på grund av de många valdistrikten.

Landsbygdsdistrikten är som regel i fråga om antalet röstberättigade betydligt mindre än stadsdistrikten. Medeltalet röstberättigade var i det förra fallet 534 och i det senare 1 776. Mindre än 1 000 röstberättigade hade 3 970 landsbygdsdistrikt (85,8 %) men endast 174 stadsdistrikt (12,3 %). Under 500 röstberättigade hade 2 793 landsbygdsdistrikt men endast 88 distrikt i städerna. 1 078 distrikt på landsbygden hade mindre än 200 och 299 under 100 röstberättigade. Närmare två tredjedelar av de minsta valdistrikten ligger i de fyra nordligaste länen.

Enligt vallagens bestämmelser får endast i undantagsfall antalet invånare i ett valdistrikt på landsbygden överstiga 3 000. Vid 1958 års val hade sex landsbygdsdistrikt mer än 3 000 röstberättigade; samtidigt fanns 39 landsbygdsdistrikt med mellan 2 000 och 3 000 röstberättigade. I Göteborgs stadsvalkrets, där valdistrikten av gammalt är stora, hade 29 av samtliga 101 distrikt mellan 3 000 och 4 000 röstberättigade, och för 9 valdistrikt var antalet röstberättigade 4 000 eller flera. Medeltalet röstberättigade i varje distrikt därstädes, som år 1956 uppgick till 2 609 utgjorde vid senaste valet 2 686. De största stadsdistrikten i riket var Göteborgs 2:a (5 393 röstberättigade) och Uddevalla 2:a (5 004). Det största distriktet på landsbygden var Finspångs köpings 2:a i Östergötlands län med 3 706 röstberättigade.

Den preliminära röstfördelningen. Enligt 68 § vallagen skall inom varje valdistrikt röstfördelning efter väljarbetekningar verkställas redan av valför rättarna.

För sammanräkning av partiernas röstsiffror anordnades inom varje valkrets i huvudsak på samma sätt som

Tab. H. Valdistriktsindelning vid andrakammarvalen 1958

Division into electoral districts at the elections to the Second Chamber

Valkretsar	Landsbygd										Städer													
	Antal lands-kommuner	Antal val-distrikt	Därav med										Antal städer	Antal val-distrikt	Därav med									
			högst 99	100-199	200-299	300-499	500-999	1 000-1 999	2 000-2 999	3 000 o. flera	högst 299	300-499			500-999	1 000-1 999	2 000-2 999	3 000-3 999	4 000 o. flera					
röstberättigade										röstberättigade														
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	292	—	—	1	175	115	1	—	—				
Stockholms län	42	186	5	21	18	38	46	53	4	1	12	72	2	5	8	29	24	4	—	—				
Uppsala län	23	93	2	11	13	27	28	11	1	—	2	31	—	1	1	17	11	1	—	—				
Södermanlands län	30	113	1	13	17	30	40	11	—	1	9	42	1	1	1	17	18	4	—	—				
Östergötlands län	40	177	5	21	24	53	46	23	3	2	7	83	3	2	7	45	25	1	—	—				
Jönköpings län	45	158	3	11	24	43	51	24	2	—	9	52	3	3	5	18	21	2	—	—				
Kronobergs län	42	126	—	8	13	23	58	22	1	1	2	11	—	—	—	7	4	—	—	—				
Kalmar län	44	201	6	28	27	57	54	29	—	—	6	30	—	—	1	24	3	1	1	—				
Gotlands län	13	91	4	29	24	24	8	2	—	—	1	6	—	—	6	—	—	—	—	—				
Blekinge län	21	82	—	8	10	18	28	16	2	—	4	19	1	1	1	2	11	2	1	—				
Kristianstads län	54	186	—	9	19	35	75	45	3	—	4	23	—	6	2	8	4	2	1	—				
Malmö m. fl. städers valkrets.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—				
Malmöhus läns valkrets	63	235	4	26	31	56	77	41	—	—	5	21	1	1	1	15	4	—	—	—				
Hallands län	34	105	1	8	10	31	32	23	—	—	5	29	—	—	1	23	5	—	—	—				
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	101	—	—	2	25	36	29	9	—				
Göteborgs o. Bohus läns landst.omr.	37	169	6	15	26	50	49	19	4	—	6	23	2	1	2	6	7	4	1	—				
Älvsborgs läns norra valkrets.....	32	180	8	40	34	42	36	18	2	—	4	34	6	2	3	13	8	1	1	—				
Älvsborgs läns södra valkrets.....	29	115	3	12	15	26	44	13	2	—	2	33	—	—	2	29	2	—	—	—				
Skaraborgs län	49	271	13	60	54	71	55	17	1	—	7	30	—	2	3	9	15	1	—	—				
Värmlands län	46	282	16	51	56	71	58	29	1	—	6	44	1	2	3	25	12	1	—	—				
Örebro län	27	130	1	14	13	26	52	22	2	—	6	57	7	2	7	24	16	—	1	—				
Västmanlands län	23	82	—	6	7	16	29	23	1	—	5	41	1	—	3	18	16	3	—	—				
Kopparbergs län	44	222	15	30	28	31	75	41	2	—	6	28	—	—	3	16	8	1	—	—				
Gävleborgs län	37	203	15	29	31	23	59	45	1	—	5	41	2	1	—	28	9	1	—	—				
Västernorrlands län	39	271	23	55	31	57	63	40	2	—	5	38	1	5	4	21	7	—	—	—				
Jämtlands län	34	207	25	55	35	40	39	12	1	—	1	8	—	—	1	2	5	—	—	—				
Västerbottens län	30	472	120	149	98	57	29	17	2	—	3	16	—	1	3	5	4	3	—	—				
Norrbottnens län	25	270	23	70	54	58	46	16	2	1	5	44	15	6	12	8	3	—	—	—				
Hela riket år 1958	903	4 627	299	779	712	1 003	1 177	612	39	6	133	1 419	46	42	86	769	398	63	15	—				
» » » 1956	904	4 637	302	782	719	999	1 203	592	37	3	133	1 403	45	35	82	817	355	59	10	—				

	Antal valseddlar
Antal godkända valseddlar vid den preliminära sammanräkningen	3 711 847
Vid den definitiva sammanräkningen reducerades detta antal:	
på grund av oriktigt förfarande av valnämnd (masskassering m. m.) ¹	299
på grund av fel av väljaren, vilket ej upptäckts vid den preliminära sammanräkningen	634
Vid den definitiva sammanräkningen tillkom:	
godkända valseddlar, som avgetts till röstmottagare före och på valdagen	130 940
valkuvert innehållande dubbla likalydande valseddlar ²	3 415
valseddlar, som ogillats vid den preliminära men godkändes vid den definitiva sammanräkningen	233
Kvarstående skillnad mellan det definitiva antalet godkända valseddlar och det preliminära resultatet	1 250
Antal godkända valseddlar vid den definitiva sammanräkningen	3 844 252

vid tidigare val ett uppsamlingsställe, dit röstsiffrorna från valdistrikten intelefonerades och där hopsummering skedde genom telegrafverkets personal. De hopsummerade röstsiffrorna för varje valkrets inrapporterades per telefon till ett centraluppsamlingsställe i Stockholm, vilket stod i förbindelse med Tidningarnas telegrambyrå, som beräknade mandatfördelningen samt kungjorde denna och röstsiffrorna dels i tidningspressen och dels i radio. Kl. 01.08 på natten efter valet var resultatet klart inom den sist färdiga valkretsen mot kl. 01.13 vid andrakammarvalet år 1956.

Vid den preliminära röstsammanräkningen kunde av naturliga skäl icke medräknas röster, avgivna före eller på val-

dagen inför röstmottagare, de s. k. poströsterna. Antalet personer, som begagnade sig av detta sätt att delta i valet, översteg 136 000. Det preliminära resultatet av mandatfördelningen skilde sig från det definitiva i fråga om ett mandat.

I samband med fördelningen av valseddlarna åligger det valförrättarna att även granska valseddlarnas giltighet. Hur de lyckats genomföra denna uppgift, visar tablån här ovan. Denna innehåller uppgifter över de faktorer, som vid den definitiva sammanräkningen varit ägnade att åstadkomma någon mera betydande förskjutning i det preliminära antalet avgivna godkända valseddlar.

I Gävleborgs läns valkrets blev 299

Antal valseddlar vid den preliminära och den definitiva sammanräkningen år 1958

	Antal valseddlar		Differens mellan		Faktorer som orsakat differensen:	Masskasse- ring m. m. ¹ (—)	I övrigt (+)
	Preliminär uppgift	Definitiv uppgift	sammanräknings- resultaten	Antal			
Högern	693 747	750 332	56 585	8,2	56 574	—	11
Centerpartiet.....	480 892	486 760	5 868	1,2	5 801	—	67
Folkpartiet	669 763	700 019	30 256	4,5	29 804	26	478
Socialdemokraterna...	1 738 765	1 776 667	37 902	2,2	37 173	270	999
Kommunisterna.....	127 675	129 319	1 644	1,3	1 470	—	174
Övriga	3 1 005	1 155	150	14,9	118	3	35
Samtliga	3 711 847	3 844 252	132 405	3,6	130 940	299	1 764

¹ Valseddlar, vilka godkänkts vid den preliminära sammanräkningen men ogillades vid den definitiva på grund av oriktigt förfarande av valnämnd.

² Dessa valseddlar läggs å sido vid den preliminära sammanräkningen, men vid den definitiva räknas den ena valseddeln.

³ Avser endast vänstersocialisterna i Göteborgs stad. Från landet i övrigt redovisades ej »övriga» under valnatten.

valsedlar, vilka godkänts vid den preliminära sammanräkningen, ogillade på grund av några valnämnders oriktiga förfarande. Den kvarstående skillnaden mellan det definitiva antalet godkända valsedlar och det preliminära resultatet beror delvis på bristande överensstämmelse mellan antalet valsedlar enligt valprotokollet eller omslagen och det faktiska antalet vid den definitiva sammanräkningen. Huvudsakligen torde dock skillnaden bero på fel, som begåtts i samband med sammanförandet och förmedlingen av de preliminära resultaten.

Partifördelningen enligt den preliminära och den definitiva sammanräkningen samt de faktorer, som orsakat differensen mellan sammanräkningsresultaten, redovisas i tablån nederst på föregående sida.

Såsom framgår av tablån, var differensen mellan sammanräkningsresultaten, om »övriga» ej tas med, störst för högern (8,2 %), beroende på de många poströster som avgetts för detta parti. Den minsta ökningen (1,2 %) vid den definitiva sammanräkningen i jämförelse med den preliminära uppvisar centerpartiet.

Rösträtten

Vid valet gällande rösträttsbestämmelser m. m. Enligt 16 § riksdagsordningen tillkommer rösträtt till riksdagens andra kammare varje svensk man och kvinna från och med kalenderåret näst efter det, varunder han eller hon uppnått 21 års ålder, med undantag av den som står under förmynderskap.

Röstlängd skall enligt gällande bestämmelser upprättas av de lokala skattemyndigheterna före den 30 juni varje år på grundval av stommar, som översänts från vederbörande länsbyrå för folkbok-

föringen. Den skall efter mantalslängden för samma år upptaga alla invånare inom valdistriktet, som uppnått eller under kalenderåret uppnår en ålder av 21 år. I fråga om dem, som först *under kalenderåret* uppnått eller uppnår en ålder av 21 år, anmärkes i längden att rösträtten ej inträder förrän efter utgången av löpande kalenderår. Hinder för rösträtt skall antecknas i längden på grundval av uppgifter, avseende förhållandena fram till den 10 juni. Sedan röstlängden varit framlagd till granskning och därefter justerats, vinner den, såvida missnöjesanmälan enligt 46 § vallagen ej dessförinnan gjorts, laga kraft med utgången av den 28 eller eventuellt den 29 juli.

Rösträtten kan utövas antingen genom personlig inställelse eller i fråga om äkta makar, som båda är röstberättigade, medelst en för den ena av makarna genom den andra maken avgiven s. k. *valsedelsförsändelse*.

Beträffande röstning inför röstmottagare stadgades genom beslut av 1944 års riksdag rätt för väljare att vid val till riksdagens andra kammare i vissa fall avlämna sin röst på fast postanstalt i riket eller på svensk beskickning eller svenskt konsulat i utlandet (jfr 70 § lagen om val till riksdagen i dess nu gällande lydelse, se SFS nr 299/1956). *Poströstningsförfarandet*, som första gången tillämpades vid 1942 års kommunala val, har sedermera kommit till användning vid såväl kommunala val som andrakammarval.

I röstlängd upptagna personer. För nyvalen till riksdagens andra kammare den 1 juni 1958 hade de år 1957 upprättade röstlängderna giltighet. De upptar alla mantalsskrivna män och kvinnor, som

	Män	Kvinnor	Båda könen
<i>Landsbygden</i>			
År 1956	1 308 176	1 226 226	2 534 402
» 1958	1 306 187	1 224 653	2 530 840
Ökn. el. minskn. i abs. tal ...	— 1 989	— 1 573	— 3 562
» » » » %	± 0,2	± 0,1	± 0,1
<i>Städerna</i>			
År 1956	1 207 345	1 362 364	2 569 709
» 1958	1 225 681	1 378 667	2 604 348
Ökn. el. minskn. i abs. tal ...	+ 18 336	+ 16 303	+ 34 639
» » » » %	+ 1,5	+ 1,2	+ 1,3
<i>Hela riket</i>			
År 1956	2 515 521	2 588 590	5 104 111
» 1958	2 531 868	2 603 320	5 135 188
Ökn. el. minskn. i abs. tal ...	+ 16 347	+ 14 730	+ 31 077
» » » » %	+ 0,6	+ 0,6	+ 0,6

under år 1957 uppnådde en ålder av minst 21 år (födda år 1936 eller tidigare). Enligt ovan anförda bestämmelser är för den yngsta kategorin antecknat, att de år 1958 ägde rösträtt, bortsett från utlänningar och omyndiga.

Uppgifter om antalet i röstlängd upptagna personer med fördelning efter kön meddelas valkretsvis för landsbygd och städer i tab. 1 i den första delen av redogörelsen för riksdagsmannavalen åren 1957—1958. Hela antalet i röstlängd upptagna personer, inklusive de år 1936 födda, uppgick till 2 531 868 män och 2 603 320 kvinnor d. v. s. sammanlagt 5 135 188 personer eller 69,5 % av rikets folkmängd den 1 januari 1958. Motsvarande summa vid de båda närmast föregående andrakammarvalen utgjorde 5 104 111 personer eller 70,0 % resp. 5 008 197 personer eller 70,5 %. Den fortgående minskningen av relativtalen i fråga torde få ses i samband med ojämnheten i tillväxten av de olika åldersklasserna inom befolkningen, i det att folkmängden i åldrarna under 21 år

har ökat starkare än i åldrarna 21 år och däröver.

På landsbygden representerar de i röstlängd upptagna personerna 68,9 % och i städerna 70,0 % av folkmängden; för år 1956 var dessa relativtalt 68,9 % resp. 71,2 %. Relativtalen för de olika valkretsarna är på grund av olikheten i befolkningens ålderssammansättning ganska växlande. I Stockholms stad var sålunda 73,5 % av befolkningen upptagna i röstlängd mot endast 61,4 % i Norrbottens län.

Fördelningen av de i röstlängd upptagna personerna på landsbygd och städer meddelas i tabläerna¹ på denna sida. Till jämförelse anges motsvarande uppgifter vid 1956 års val till andra kammaren varvid siffrorna korrigerats för områdesregleringar mellan landsbygd och städer fram till 1958 års val. Hela antalet i röstlängd upptagna personer har sedan år 1956 ökat med 0,6 %. Mellan åren 1952 och 1956 var denna ökning 1,9 %. Ökningen är relativt sett lika stor för männen som för kvinnorna

	Män		Kvinnor		Båda könen		Kvinnor på 1 000 män	
	1956	1958	1956	1958	1956	1958	1956	1958
Landsbygden	52,0	51,6	47,4	47,0	49,7	49,3	937	938
Städerna	48,0	48,4	52,6	53,0	50,3	50,7	1 128	1 125
Hela riket	100	100	100	100	100	100	1 029	1 028

¹ Motsvarande tabläer i tidigare berättelser innefattar ej yngsta åldersklassen (de som fyller 21 år det år röstlängden upprättas och är antecknade ha rösträtt först påföljande år).

	Röstberättigade		Kvinnor		Båda könen		Kvinnor på 1 000 män	
	Män		%					
	1956	1958	1956	1958	1956	1958	1956	1958
Landsbygden	52,2	51,8	47,6	47,3	49,9	49,5	942	940
Städerna	47,8	48,2	52,4	52,7	50,1	50,5	1 130	1 129
Hela riket	100	100	100	100	100	100	1 032	1 031

inom hela riket. På landsbygden är antalet i röstlängd upptagna personer nästan oförändrat, medan i städerna antalet har ökat med 1,3 % sedan år 1956. Vid 1956 års val visade för första gången uppgifterna för städerna högre antal i röstlängd upptagna personer än landsbygden. Proportionen mellan könen bland personer, som är upptagna i röstlängd, belyses av tablan längst ned på föregående sida.

Av samtliga i röstlängd upptagna var vid junivalen 4 992 421 personer röstberättigade och 142 767 i avsaknad av rösträtt, motsvarande 97,2 resp. 2,8 % av hela antalet; år 1956 var dessa relativt 97,3 resp. 2,7 %. Antalet icke röstberättigade har ökats med 7,3 % sedan år 1956 men är alltså jämförelsevis lagt.

Röstberättigade. Antalet vid valen röstberättigade män och kvinnor på landsbygden och i städerna meddelas för varje valdistrikt i del I, tab. 4.

Hela antalet röstberättigade utgjorde 4 992 421, varav på landsbygden 2 471 813 och i städerna 2 520 608. Antalet röstberättigade har sålunda sedan 1956 års val ökats med 105 096 personer eller 2,1 %. Då någon korrektion för de i röstlängden upptagna personer, som avlidit efter röstlängdens upprättande, ej har kunnat göras (jfr del I sid. 7), kan en del av ökningen bero på att dödligheten spelat något större roll än normalt.

En översikt av de röstberättigades fördelning på landsbygden och i städer-

na jämfört med år 1956 lämnas i ovanstående tablå, av vilken även framgår, att städerna har fler röstberättigade än landsbygden.

Av samtliga röstberättigade utgjorde männen 2 458 207 och kvinnorna 2 534 214, motsvarande på varje tusental män 1 031 kvinnor för riket i dess helhet. I städerna har kvinnornas övertalighet minskats efter år 1952, medan på landsbygden proportionen mellan könen praktiskt taget ej undergått någon förändring sedan år 1948. Könproportionen för varje valkrets har uträknats i tab. I, vilken utvisar att ett överskott av män numera finns i sexton valkretsar.

Liksom vid de tre närmast föregående valen var vid 1958 års nyval kvinnorna genomgående undertaliga bland de röstberättigade på landsbygden i samtliga valkretsar, medan motsatsen var fallet i städerna.

Det relativt minsta kvinnunderskottet på landsbygden återfinns i Stockholms län, Älvsborgs läns södra valkrets samt Kristianstads län och Malmöhus läns valkrets. Det största kvinnunderskottet redovisar Västerbottens, Norrbottens och Jämtlands län. I städerna är kvinnoöverskottet störst, förutom i Stockholms stad, i Kronobergs och Uppsala län, medan städerna i Norrbottens och Västmanlands län uppvisar de lägsta överskottstalen. Såsom framgår av sammanställningen överst på sid. 22 var kvinnoöverskottet, ehuru mindre än år 1956, alltså betydande i Stockholms stad och i övriga storstäder.

Tab. I. Röstberättigade och icke röstberättigade, relativt antal, valkretsvís, år 1958

Entitled to vote and not entitled to vote, by constituency

Valkretsar	Röstberättigade				Icke röstberättigade					
	I % av folk-mängden	Kvinnor på 1 000 män			Per 1 000 i röst-längd upptagna		Kvinnor på 1 000 män	Hindrets art i %		
		Lands-bygd	Städer	Landsbygd o. städer	Lands-bygd	Städer		Utländsk undersåte	Omynd.	Summa
Stockholms stad	70,6	—	1 214	1 214	—	40	1 237	91,5	8,5	100
Stockholms län	62,7	989	1 079	1 027	47	56	1 114	91,4	8,6	100
Uppsala län	67,5	938	1 187	1 059	22	25	1 041	70,4	29,6	100
Södermanlands län	66,9	956	1 081	1 026	29	34	821	85,2	14,8	100
Östergötlands län	68,2	944	1 101	1 030	20	21	836	71,0	29,0	100
Jönköpings län	67,8	935	1 092	1 006	17	18	969	66,5	33,5	100
Kronobergs län	69,2	901	1 189	950	19	14	823	49,8	50,2	100
Kalmar län	68,8	931	1 103	983	13	14	847	46,9	53,1	100
Gotlands län	66,1	937	1 168	994	13	9	1 147	32,9	67,1	100
Blekinge län	68,4	917	1 137	1 003	15	11	863	43,2	56,8	100
Kristianstads län	68,6	965	1 163	1 005	15	13	913	53,6	46,4	100
Malmö m. fl. städers valkrets	68,3	—	1 163	1 163	—	30	934	82,6	17,4	100
Malmöhus läns valkrets	69,1	962	1 095	987	22	25	836	66,7	33,3	100
Hallands län	68,6	907	1 134	994	16	21	926	64,5	35,5	100
Göteborgs stad	69,1	—	1 103	1 103	—	33	936	87,7	12,3	100
Göteborgs och Bohus läns landstingsområde	67,2	959	1 055	990	24	43	916	78,1	21,9	100
Älvsborgs läns norra valkrets	68,5	957	1 060	993	22	24	881	71,6	28,4	100
Älvsborgs läns södra valkrets	67,5	982	1 167	1 054	21	59	1 629	81,8	18,2	100
Skaraborgs län	68,9	934	1 114	989	14	18	1 059	59,2	40,8	100
Värmlands län	69,0	922	1 082	975	33	22	721	80,9	19,1	100
Örebro län	67,9	951	1 095	1 022	38	27	727	84,0	16,0	100
Västmanlands län	63,2	932	1 027	983	57	66	706	91,8	8,2	100
Kopparbergs län	66,8	959	1 086	991	33	41	769	80,3	19,7	100
Gävleborgs län	68,1	949	1 093	997	19	22	666	73,9	26,1	100
Västernorrlands län	67,3	947	1 112	987	19	17	782	55,9	44,1	100
Jämtlands län	66,9	898	1 165	938	18	14	883	50,9	49,1	100
Västerbottens län	64,2	893	1 104	931	13	12	920	47,5	52,5	100
Norrbottnens län	60,1	897	1 002	928	19	27	896	72,1	27,9	100
Helä riket år 1958	67,5	940	1 129	1 031	23	32	938	79,2	20,8	100
» » » 1956	67,0	942	1 131	1 032	22	31	951	78,5	21,5	100

	Antal röstberättigade år 1958			
	Män	Kvinnor	Kvinnor per 1 000 män	
			1958	1956
Stockholm	254 688	309 087	1 214	1 217
Göteborg	129 008	142 254	1 103	1 106
Malmö	69 186	78 923	1 141	1 144
Övriga städer med över 50 000 invånare	196 609	222 595	1 132	1 133
Städer med 10 000—50 000 invånare	433 403	472 643	1 091	1 093
Städer med mindre än 10 000 invånare	101 210	111 002	1 097	1 095

Den andel av befolkningen, som äger rösträtt vid riksdagsmannaval, har ökat från 67,0 % år 1956 till 67,5 % vid nyvalen 1958. Ökningen kan på sätt som närmare utvecklat i del I, s. 7 bero på att dödligheten spelat något större roll än normalt. Procenttalet varierar, såsom tab. I utvisar, mellan högst 70,6 % i Stockholms stad och lägst 60,1 % i Norrbottens län.

Icke röstberättigade. Såsom rösträtts hinder återstår numera, sedan vissa hinder avskaffats genom lag den 1 juni 1945, dels främmande nationalitet och dels omyndigförklaring.

Uppgifter om antalet icke röstberättigade enligt 1957 års röstlängder lämnas valkretsvis i del I i tab. 1 med uppdelning på landsbygd och städer samt med fördelning efter kön och de olika rösträttshindren. Relativa tal meddelas i tab. I. Hela antalet icke röstberättigade uppgick vid junivalet till 142 767 personer. Räknat på hela folkmängden utgjorde de icke röstberättigade 1,9 % mot 1,8 % år 1956 och 1,6 % år 1952. I förhållande till samtliga i röstlängd upptagna personer var 2,3 % på landsbygden och 3,2 % i städerna utan rösträtt. Relationsta-

len för de olika valkretsarna, med land och stad åtskilda, varierade mellan 6,6 % i städerna inom Västmanlands läns valkrets och 0,9 % i Visby på Gotland (tab. I).

Av de icke röstberättigade var 41,3 % bosatta på landsbygden och 58,7 % i städerna. Proportionen mellan könen vid 1958 års val var 938 kvinnor på 1 000 män (1956: 951 kvinnor på 1 000 män). Såsom framgår av tab. I, återfanns vid junivalet kvinnoöverskott endast i sex valkretsar (Älvsborgs läns södra, Stockholms stads och läns, Gotlands läns, Skaraborgs läns och Uppsala läns valkretsar), medan kvinnorna var underlägsna till antalet i övriga valkretsar med särskilt stor undertalighet i Gävleborgs län.

De i del I tab. 1 meddelade uppgifterna om de icke röstberättigades fördelning efter diskvalifikationsgrunder avser året 1958. Hur denna fördelning ställer sig på landsbygden och i städerna samt för vardera könet framgår av nedanstående tablå. När båda hindren gällt för en person, har denne hänförs till det här och i del I tab. 1 först upptagna hindret. En omyndigförklarad utländsk medborgare har sålunda räknats som utlänning.

Diskvalifikationsgrunder	Landsbygden				Städerna				Hela riket	
	Män		Kvinnor		Män		Kvinnor		Båda könen	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Utländska undersåtar ...	21 914	68,3	18 551	68,9	36 383	87,5	36 281	86,0	113 129	79,2
Omyndigförklarade.....	10 170	31,7	8 392	31,1	5 194	12,5	5 882	14,0	29 638	20,8
Summa	32 084	100	26 943	100	41 577	100	42 163	100	142 767	100

Antalet fall av främmande nationalitet som motsvarar närmare fyra femtedelar av samtliga icke röstberättigade, har stigit med 5,9 % sedan 1956. Landsbygden företer en ökning med 7,1 % och städerna med 5,2 %. Antalet omyndigförklarade har ökat med 1,1 % jämfört med närmast föregående val.

Av dem, som på grund av utländskt medborgarskap saknade rösträtt, var 35,8 % bosatta på landsbygden och 64,2 % i städerna. För de omyndigförklarade var motsvarande relativtal 62,6 och 37,4 %.

I fråga om den procentuella fördelningen efter rösträttshinder valkretsvis hänvisas till tab. I.

Valdeltagandet

Uppgifter i fråga om i valet deltagande män och kvinnor meddelas i såväl absoluta som relativa tal valdistrikts- och valkretsvis i tab. 4. Den bristande överensstämmelsen för en del valkretsar mellan dessa uppgifter och summan av antalet godkända valsedlar samt antalet valkuvert utan godkänt innehåll enligt tab. 2 har sin orsak dels i att de vid valet företagna avprickningarna i röstlängderna i en del fall blivit ofullständigt eller felaktigt verkställda, dels i att antalet valdeltagare i en del fall har blivit felaktigt angivet, en sak som ej alltid kan upptäckas vid den definitiva bearbetningen av materialet.

I fråga om valdeltagandet inom olika yrkes-, ålders- och civilståndsgupper m. m. hänvisas till kapitlet om urvals-

undersökningen (jfr sid. 54 ff.). Personer, som röstat på postanstalt i riket, på svenskt konsulat eller svensk beskickning i utlandet redovisas i sammanställningen på sid. 28 ff.

Vid 1958 års andrakammarval uppgick antalet i valet deltagande till 3 864 963 personer. Av dessa var 1 905 591 bosatta på landsbygden och 1 959 372 i städerna. Antalet valdeltagare har sedan år 1956 minskat med 37 151 personer eller 1,0 %. Minskningen var något större för städerna (1,4 %) än för landsbygden (0,5 %).

Valdeltagarnas fördelning efter kön i jämförelse med år 1956 framgår av nedanstående tablå. Männen uppvisar en minskning av 0,6 % och kvinnorna en minskning av 1,3 %. Hur valdeltagandet gestaltade sig vid andrakammarvalen åren 1948—1958 framgår av tablån överst på nästa sida, i vilken uppdelning har skett efter kön på landsbygden och i städerna.

Förhållandet mellan antalet i valet deltagande och antalet röstberättigade vid 1958 års andrakammarval visar att valdeltagandet vid detta val var något mattare än vid 1956 års val även om hänsyn tas till att användandet av de år 1957 upprättade röstlängderna ger något för högt antal röstberättigade. För jämförelse ges relativtalen för andrakammarvalet 1958 med utnyttjande av siffrorna för de röstberättigade vid 1958 års kommunala val, vid vilka de år 1958 upprättade röstlängderna använts. Relativtalen för det årets kommunala val ges också.

	År 1958		Städerna		Hela riket		År 1956	
	Landsbygden		Städerna		År 1958		År 1956	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Män	1 010 283	53,0	939 942	48,0	1 950 225	50,5	1 961 215	50,3
Kvinnor	895 308	47,0	1 019 430	52,0	1 914 738	49,5	1 940 899	49,7
Summa	1 905 591	100	1 959 372	100	3 864 963	100	3 902 114	100

Valår	Antal röstande		Röstande i % av röstberättigade								
	Hela riket		Landsbygden		Städerna				Hela riket		
Andrakammarval	M.	Kv.	M.	Kv.	M. o. Kv.	M.	Kv.	M. o. Kv.	M.	Kv.	M. o. Kv.
År 1948	1 965 654	1 929 507	84,2	78,7	81,6	85,7	82,8	84,1	84,9	80,7	82,7
» 1952	1 910 329	1 890 955	79,9	75,3	77,6	81,8	79,6	80,6	80,8	77,5	79,1
» 1956	1 961 215	1 940 899	80,8	76,2	78,6	82,4	80,0	81,1	81,5	78,2	79,8
» 1958	1 950 225	1 914 738	79,3	74,8	77,1	79,4	76,3	77,7	79,3	75,6	77,4
» 1958 ¹			81,1	76,1	78,7	79,9	76,8	78,3	80,5	76,5	78,5
Kommunala val											
År 1958	1 956 353	1 942 687	80,9	76,9	79,0	80,6	78,3	79,4	80,8	77,6	79,2

Valdeltagande i olika valkretsar och valdistrikt. En översikt över röstfrekvensen inom de olika valkretsarna meddelas i *tab. J*. I fråga om valdeltagandet kommer liksom vid tidigare val fyrstadsvalkretsen i Malmöhus län i främsta rummet med en röstfrekvens av 83,4 %. Lägsta röstfrekvensen 71,4 % återfinns i Kopparbergs län. Städernas röstfrekvens var högre än landsbygdens i tio valkretsar, medan i femton valkretsar förhållandet var det motsatta.

Betraktar man valdeltagandet för män och kvinnor var för sig, finner man samma rangordning mellan valkretsarna i fråga om högsta och lägsta röstfrekvens som den ovan nämnda.

Valdeltagandet var livligare än år 1956 i fyra valkretsar, medan tjugofyra valkretsar uppvisade lägre röstfrekvens. Minskningen är mest betydande inom Blekinge län och i Göteborgs stad. Ökningen i röstfrekvens är störst inom Norrbottens län där vid 1956 års val den största nedgången i valdeltagandet noterades i jämförelse med år 1952. Av tabellen framgår även, att minskningen i röstfrekvens är större för kvinnorna än för männen i flertalet valkretsar.

I vidstående sammanställning av valkretsarna i grupper efter deltagarfrekvensens storlek redogöres dels för den olika livaktigheten vid de senare andrakammarvalen, dels ock för skill-

naden i detta hänseende mellan män och kvinnor.

Röstande i % av röstberättigade	År 1952		År 1956		År 1958	
	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.
65,1—70,0 %	—	—	—	1	—	1
70,1—75,0 %	—	9	1	3	1	14
75,1—80,0 %	11	13	4	17	19	11
80,1—85,0 %	15	6	18	6	8	2
85,1—90,0 %	2	—	5	1	—	—
Summa valkretsar	28	28	28	28	28	28

Göres en motsvarande fördelning av de särskilda valdistrikten, såsom skett i *tab. K*, blir växlingarna naturligtvis åtskilligt större. Vad männen beträffar visar knappt hälften av valdistrikten en deltagarfrekvens av mer än 80 %, vilket innebär en påtaglig minskning (från 60,3 %) jämfört med föregående val. Minskningen är lika påtaglig i fråga om kvinnornas valdeltagande; antalet valdistrikt med över 80 % valdeltagare var sålunda drygt en fjärdedel av samtliga valdistrikt, medan motsvarande andel år 1956 var 36,9 %.

Bortsett från valdistrikt med mindre än 50 röstberättigade av vardera könet förekom det högsta valdeltagandet bland männen i Svannäs valdistrikt i Vilhelmina kommun inom Västerbottens län med 98,0 % väljare och bland kvinnorna i Råstrands valdistrikt i Sorsele kommun inom samma län med 100 %. Det lägsta valdeltagandet såväl bland männen som bland kvinnorna förekom i

¹ För relativtalen här har utnyttjats siffrorna för de röstberättigade vid kommunala valen 1958.

Tab. J. Deltagandet i valet, valkretsvis, med fördelning på landsbygd och städer, år 1958

Participation in the election to the Second Chamber, in rural areas and in towns, by constituency

Valkretsar	Röstande i % av röstberättigade											
	Landsbygd			Städer			Hela valkretsen					
	Män	Kvin- nor	Båda könen	Män	Kvin- nor	Båda könen	Män	Ökn. el. minsk- ning mot år 1956	Kvin- nor	Ökn. el. minsk- ning mot år 1956	Båda könen	Ökn. el. minsk- ning mot år 1956
Stockholms stad	—	—	—	77,5	75,9	76,6	77,5	— 3,8	75,9	— 4,4	76,6	— 4,2
Stockholms län	78,3	75,7	77,0	80,4	78,1	79,2	79,2	— 3,3	76,8	— 3,5	78,0	— 3,4
Uppsala län	78,8	74,0	76,4	78,1	72,9	75,3	78,4	— 3,5	73,4	— 3,6	75,9	— 3,5
Södermanlands län	81,7	77,3	79,5	83,3	79,0	81,0	82,6	— 3,4	78,3	— 4,0	80,4	— 3,7
Östergötlands län	81,4	77,1	79,3	81,2	76,8	78,9	81,3	— 2,1	76,9	— 2,8	79,1	— 2,4
Jönköpings län	83,0	77,6	80,4	81,0	76,1	78,4	82,1	— 3,5	76,8	— 4,9	79,5	— 4,2
Kronobergs län	78,9	74,3	76,7	78,0	71,2	74,3	78,8	— 3,1	73,6	— 2,9	76,3	— 3,0
Kalmar län	78,2	73,1	75,8	76,5	72,6	74,4	77,7	— 2,7	72,9	— 3,4	75,3	— 3,1
Gotlands län	80,8	77,4	79,1	77,5	72,7	74,9	80,0	— 3,3	76,0	— 3,5	78,0	— 3,4
Blekinge län	75,1	71,4	73,3	75,7	70,7	73,1	75,4	— 4,8	71,1	— 5,6	73,2	— 5,2
Kristianstads län	79,0	74,7	76,9	80,0	75,7	77,7	79,2	— 3,3	74,9	— 3,5	77,1	— 3,4
Malmö m. fl. städers valkrets	—	—	—	84,2	82,8	83,4	84,2	— 2,7	82,8	— 3,2	83,4	— 3,0
Malmöhus läns valkrets	82,6	80,0	81,3	84,5	81,7	83,0	83,0	— 2,3	80,3	— 2,2	81,7	— 2,2
Hallands län	79,1	74,9	77,1	79,2	74,1	76,5	79,2	— 2,5	74,5	— 3,6	76,9	— 3,0
Göteborgs stad	—	—	—	76,3	75,0	75,6	76,3	— 4,3	75,0	— 4,7	75,6	— 4,5
Göteborgs och Bohus läns landstingsområde	74,7	71,6	73,2	77,5	74,7	76,1	75,6	— 2,6	72,7	— 2,5	74,2	— 2,5
Älvsborgs läns norra valkrets	79,5	74,8	77,2	78,2	73,8	76,0	79,1	— 1,9	74,4	— 2,5	76,8	— 2,1
Älvsborgs läns södra valkrets	84,4	80,1	82,2	82,2	78,2	80,0	83,5	— 2,7	79,3	— 3,7	81,3	— 3,2
Skaraborgs län	78,8	73,0	76,0	80,4	75,2	77,7	79,3	— 2,1	73,8	— 2,5	76,6	— 2,3
Värmlands län	79,8	74,3	77,2	79,4	74,6	76,9	79,6	— 1,0	74,4	— 0,7	77,1	— 0,8
Örebro län	78,8	73,6	76,3	79,0	74,7	76,7	78,9	— 2,0	74,2	— 2,0	76,5	— 2,0
Västmanlands län	79,9	75,8	77,9	79,7	75,5	77,6	79,8	— 2,2	75,6	— 2,4	77,7	— 2,3
Kopparbergs län	72,8	66,3	69,7	79,2	73,7	76,4	74,5	— 0,5	68,4	— 0,8	71,4	— 0,7
Gävleborgs län	76,0	70,1	73,1	78,3	73,6	75,8	76,7	— 1,1	71,4	— 1,7	74,1	— 1,4
Västernorrlands län	82,3	78,1	80,3	81,7	77,4	79,5	82,2	+ 0,4	77,9	+ 0,7	80,1	+ 0,6
Jämtlands län	79,6	74,9	77,3	78,0	74,1	75,9	79,4	+ 1,9	74,6	+ 2,2	77,1	+ 2,1
Västerbottens län	81,3	76,6	79,1	82,4	77,8	80,0	81,5	+ 0,7	76,9	+ 0,6	79,3	+ 0,7
Norrbottnens län	79,7	75,8	77,9	77,4	73,9	75,7	79,0	+ 2,9	75,2	+ 3,8	77,2	+ 3,4
Hela riket år 1958	79,3	74,8	77,1	79,4	76,3	77,7	79,3	— 2,2	75,6	— 2,6	77,4	— 2,4
” ” ” 1956	80,8	76,2	78,6	82,4	80,0	81,1	81,5	—	78,2	—	79,8	—

Tab. K. Valdistriktens fördelning efter röstfrekvens, valkretsvis, år 1958

Electoral districts, by vote frequency and by constituency

Valkretsar	Antal valdistrikt, inom vilka de röstande <i>männen</i> utgjorde i procent av de röstberättigade männen:								Antal valdistrikt, inom vilka de röstande <i>kvinnorna</i> utgjorde i procent av de röstberättigade kvinnorna:								Hela antalet valdistrikt
	högst 30 %	30,1-40,0 %	40,1-50,0 %	50,1-60,0 %	60,1-70,0 %	70,1-80,0 %	80,1-90,0 %	över 90 %	högst 30 %	30,1-40,0 %	40,1-50,0 %	50,1-60,0 %	60,1-70,0 %	70,1-80,0 %	80,1-90,0 %	över 90 %	
Stockholms stad	—	—	2	5	17	156	111	1	—	—	—	2	19	220	51	—	292
Stockholms län	—	—	2	6	36	123	89	2	—	2	2	16	59	116	61	2	258
Uppsala län	—	—	—	—	8	75	41	—	—	—	—	6	33	72	12	1	124
Södermanlands län	—	—	—	1	1	44	106	3	—	—	—	—	21	84	50	—	155
Östergötlands län	—	—	—	—	9	103	145	3	—	—	—	2	35	155	67	1	260
Jönköpings län	—	—	—	—	6	63	131	10	—	—	—	3	28	119	60	—	210
Kronobergs län	—	—	—	—	9	69	59	—	—	—	—	2	34	83	18	—	137
Kalmar län	—	—	1	2	18	121	84	5	—	1	3	7	56	127	36	1	231
Gotlands län	—	—	—	—	5	42	45	5	—	—	1	1	14	47	29	5	97
Blekinge län	—	—	2	2	13	64	20	—	1	—	5	3	38	46	8	—	101
Kristianstads län	—	—	—	1	16	95	95	2	—	—	1	4	54	114	35	1	209
Malmö m. fl. städers valkrets	—	—	—	—	4	28	126	12	—	—	—	1	3	32	133	1	170
Malmöhus läns valkrets	—	—	—	—	2	70	177	7	—	—	—	1	16	109	123	7	256
Hallands län	—	—	—	—	2	67	65	—	—	—	—	—	25	87	22	—	134
Göteborgs stad	—	—	—	2	16	52	29	2	—	—	—	1	19	61	20	—	101
Göteborgs o. Bohus läns landst.-omr.	—	2	1	15	43	83	47	1	—	—	8	18	57	81	26	2	192
Älvsborgs läns norra valkrets	—	—	1	2	21	100	85	5	1	2	2	8	51	101	48	1	214
Älvsborgs läns södra valkrets	—	—	—	—	2	30	101	15	—	—	—	—	11	68	68	1	148
Skaraborgs län	—	—	—	1	18	138	136	8	—	—	—	8	76	165	50	2	301
Värmlands län	—	—	1	1	4	30	151	129	10	—	1	7	39	94	133	47	326
Örebro län	—	—	—	—	16	99	71	1	—	—	—	4	48	107	27	1	187
Västmanlands län	—	—	—	1	10	60	50	2	—	1	—	1	32	64	25	—	123
Kopparbergs län	—	—	5	17	68	113	47	—	1	7	17	50	81	80	14	—	250
Gävleborgs län	—	—	4	9	44	121	58	8	1	2	5	26	96	81	28	5	244
Västernorrlands län	—	—	—	—	13	86	174	36	—	—	—	3	40	141	112	13	309
Jämtlands län	—	—	—	2	17	76	105	15	—	—	1	10	45	95	57	7	215
Västerbottens län	1	1	4	4	28	139	253	58	2	2	7	14	82	202	142	37	488
Norrbottnens län	2	7	4	4	23	104	150	20	7	4	6	10	54	145	81	7	314
Hela riket år 1958	3	11	27	78	495	2 472	2 729	231	13	22	65	240	1 221	2 935	1 450	100	6 046
» » » 1956	5	9	14	94	378	1 895	3 205	440	14	20	74	238	941	2 525	2 084	144	6 040

Könkämävuoma valdistrikt i Karesuando kommun i Norrbottens län med 8,8 % resp. 5,5 %. Vad de smärre valdistrikten (med mindre än 50 röstberättigade av vardera könet) angår, deltog i Ulvobergs valdistrikt i Vilhelmina kommun i Västerbottens län samtliga röstberättigade män i valet och i Kussjön i Degerfors kommun, i Röddäliden i Umeå landskommun samt i Almsele och Forsnäs valdistrikt i Åsele kommun i samma län samtliga röstberättigade kvinnor.

Röstning inför röstmottagare. År 1958 tillämpades det ovan under »Rösträttsbestämmelser m. m.» omnämnda post-röstningsförfarandet för femte gången vid andrakammarval. Enligt gällande bestämmelser i 70 § vallagen kan röstning valdagen äga rum på postanstalt. Rätt till röstning före valdagen medges för röstberättigade, som på valdagen vistas utom riket eller fullgör militärtjänst eller tillhör vissa yrkesgrupper (besättning och annan personal på fartyg, personal vid järnväg samt vid post-, tull- och lotsverken), om de till följd av tjänsteutövning icke kan rösta på valdagen; i dessa fall får valsedel avges inom riket på postanstalt och utom riket på svensk beskickning eller svenskt konsulat. År 1948 tillkom ytterligare en bestämmelse om rätt för person, som vårdas på sådan sjukvårdsanstalt inom riket, vid vilken postanstalt finns inrättad, att på valdagen där avlämna valsedel, även om sjukvårdsanstalten är belägen på ort, där vederbörande är uppförd i röstlängden (SFS nr 198/1948). Då postanstalter finns permanent inrättade endast vid ett fåtal sjukvårdsanstalter (17 sjukhus), anordnar generalpoststyrelsen såväl vid andrakammarval som vid kommunala val enligt Kungl. Maj:ts beslut på valdagen tillfälliga postanstalter vid vis-

sa sjukvårdsanstalter. Sådana tillfälliga postanstalter anordnades vid 401 sjukvårdsanstalter inom riket vid 1958 års nyval.

Vid röstning inför röstmottagare skall väljare inneha för sådant ändamål utfärdat utdrag ur röstlängden i det valdistrikt han tillhör, som visar att han där är upptagen såsom röstberättigad vid valet. Röstlängdsutdraget skall vara avfattat enligt fastställt formulär och tecknas på det ytterkuvert, vari valkuvertet inlägges vid röstningstillfället. För varje valdistrikt skall föras förteckning enligt fastställt formulär över ansökningar om röstlängdsutdrag ävensom över utfärdade utdrag (71 §), vilken förteckning efter valet insändes till Konungens befallningshavande.

Vid röstning enligt 70 § vallagen skall väljaren, såsom redan nämnts, avlämna ytterkuvert med påtecknat röstlängdsutdrag samtidigt med avgivande av valkuvert eller valsedelsförsändelse. Röstmottagaren inlägger valkuvertet i ytterkuvertet och tillsluter detta samt anger på dess baksida (med postens stämpel) ort och dag för röstningen. Den som röstar före valdagen skall på ytterkuvertets baksida lämna uppgift om av vilken anledning han är förhindrad delta i valet på valdagen. Ytterkuverten översändes av posten till den Konungens befallningshavande, som är röstsammanräknande myndighet. Röstmottagare vid beskickning eller konsulat i utlandet insänder ytterkuverten till överståthållarämbetet, som vidarebefordrar dem till vederbörande länsstyrelse.

Vid den definitiva röstsammanräkningen blir ytterkuverten föremål för särskild granskning. För härvid företagna *kassationer* lämnas ingående redogörelse i röstsammanräkningsprotokollet, varför möjlighet föreligger att statistiskt

	Antal 1956	1958
Inkomna ytterkuvert (poströster)	112 076	136 085
Därav från röstmottagare utom riket	2 395	2 734
» » » på sjukhus	8 126	7 251
» » » övriga röstmottagare inom riket	101 555	126 100
Ogillade ytterkuvert	1 200	1 534
Därav kuvert, som obrutna förklarats ogilla	475	500
» » » kasserats på grund av innehållet	725	1 034
Giltiga ytterkuvert	110 876	134 551
Därav med ogillade valkuvert och valsedlar	2 055	1 361 ¹
» » giltiga » » »	108 821	130 940

fastställa, i vilken utsträckning underlåtenhet förelagat att vid röstmottagning tillse, att gällande bestämmelser blivit iakttagna. En utförligare redogörelse för anledningarna till kassation av såväl brutna som obrutna valkuvert lämnas i ett följande kapitel.

En sammanfattande översikt av post-röstningsförfarandet vid nyvalen lämnas i ovanstående tablå, som även innehåller jämförelsetal för 1956 års val.

Vid 1958 års nyval uppgick antalet utfärdade röstlängdsutdrag till 161 835 mot 131 043 år 1956 och 125 437 vid andrakammarvalet år 1952. Hela antalet utfärdade röstlängdsutdrag utgjorde 3,2 % av samtliga röstberättigade, mot 2,7 % år 1956, 2,6 % år 1952 och 3,0 % år 1948. Detta antyder, att post-röstningsförfarandet år 1958 har använts i något ökad omfattning i jämförelse med föregående val. Det antal personer, som före eller på valdagen röstade inför röstmottagare, uppgick till 136 085, vilket betyder att 84,1 % av utdragen kom till användning. Röstlängdsutdragen utnyttjades sålunda i något mindre utsträckning vid junivalet 1958 än vid 1956 års och 1952 års val, då motsvarande andelar utgjorde 85,5 % resp. 84,2 %. Många av de personer, som icke utnytt-

jade sina utdrag, torde likväl ha deltagit i valet genom att rösta i det egna valdistriktet på vanligt sätt.

Uppgift om hela antalet *utfärdade röstlängdsutdrag* valkretsvis har meddelats av länsstyrelserna. Uppgift om fördelning på kön föreligger dock icke. I *tab. L* meddelas för varje valkrets uppgifter om antalet utfärdade röstlängdsutdrag och antalet röstande inför röstmottagare. Antalet utfärdade röstlängdsutdrag i förhållande till antalet röstberättigade var högst inom Jämtlands läns valkrets (4,3 %) och lägst inom Hallands läns valkrets (2,3 %). Den andel av röstlängdsutdragen som kom till användning var ganska växlande inom de olika valkretsarna. I Uppsala län utnyttjades sålunda 91,2 % av utdragen mot endast 74,1 % i Örebro län.

Tab. L innehåller även uppgifter angående antalet röstande på *beskickning och konsulat*. Dessa uppgifter har sammanställts från den förteckning, som överståthållarämbetet fört över ytterkuvert inkomna från utrikes ort. På beskickning eller konsulat avlämnades inalles 2 734 röster eller 2,0 % av samtliga inför röstmottagare avgivna valsedlar. Av dessa kom 1 287 på Stockholms stads valkrets.

¹ Detta tal är korrigerat med hänsyn till att fem länsstyrelser i tabellbilagan till protokollet inräknat sammanlagt 144 ogillade ytterkuvert

under denna kassationsorsak. Dessa 144 ytterkuvert är här i stället inräknade i de 1 534 ogillade ytterkuverten.

Tab. L. Antal utfärdade röstlängdsutdrag samt antal röstande på postanstalt, beskickning och konsulat, valkretsvis, nyvalen år 1958

Number of permits issued for postal voting and number of voters by post and at legations and consulates, by constituency

Valkrets, som väljaren tillhör	Utfärdade röstlängdsutdrag		Antal röstande				Utnyttjade röstlängdsutdrag (= antalet röstande) i % av utfärdade
	Antal	I % av antalet röstberättigade	På postanstalt		På beskickning eller konsulat	Summa	
			Total-antal	Därav på sjukhus			
Stockholms stad	20 176	3,6	16 006	1 049	1 287	17 293	85,7
Stockholms län	9 225	3,5	7 637	413	235	7 872	85,3
Uppsala län	3 691	3,3	3 301	157	66	3 463	91,2
Södermanlands län	4 760	3,2	3 822	220	41	3 867	81,2
Östergötlands län	8 185	3,4	6 773	309	70	6 843	83,6
Jönköpings län	6 700	3,5	5 501	328	53	5 554	82,9
Kronobergs län	3 371	3,1	2 888	106	25	2 913	86,4
Kalmar län	4 682	2,9	3 865	242	41	3 906	83,4
Gotlands län	1 078	2,9	910	60	6	916	85,0
Blekinge län	2 900	2,9	2 294	121	29	2 323	80,1
Kristianstads län	5 316	3,0	4 445	227	46	4 491	84,5
Malmö m. fl. st. valkrets ..	10 271	4,2	8 257	662	129	8 386	81,6
Malmöhus läns valkrets	4 460	2,6	3 752	109	53	3 805	85,3
Hallands län	2 700	2,3	2 350	222	19	2 369	87,7
Göteborgs stad	9 139	3,4	7 728	555	215	7 943	86,9
Göteborgs o. Bohus länslands- tingsområde	3 401	2,4	2 870	112	28	2 898	85,2
Älvsborgs läns norra v:s ...	3 583	2,6	3 070	150	27	3 097	86,4
Älvsborgs läns södra v:s ...	3 337	2,9	2 955	190	22	2 977	89,2
Skaraborgs län	4 871	2,8	4 216	235	39	4 255	87,4
Värmlands län	6 118	3,1	5 229	268	55	5 284	86,4
Örebro län	5 872	3,3	4 328	181	26	4 354	74,1
Västmanlands län	4 297	3,0	3 379	96	41	3 420	79,6
Kopparbergs län	5 094	2,7	4 217	152	34	4 251	83,5
Gävleborgs län	5 883	2,9	4 785	211	45	4 830	82,1
Västernorrlands län	6 679	3,4	5 855	307	40	5 895	88,3
Jämtlands län	4 101	4,3	3 368	129	19	3 387	82,6
Västerbottens län	5 872	3,8	4 781	162	25	4 806	81,8
Norrbottnens län	6 073	3,9	4 769	278	18	4 787	78,8
Hela riket år 1958	161 835	3,2	133 351	7 251	2 734	136 085	84,1
» » » 1956	131 043	2,7	109 681	8 126	2 395	112 076	85,5

Tab. L innehåller slutligen även uppgifter angående antalet röstande på sjukvårdsanstalter. Dessa grundas på dels de uppgifter medicinalstyrelsen införskaffat och inkommit med till inrikesdepartementet, dels de förteckningar som varje postanstalt fört över väljarna och sedermera insänt till generalpoststyrelsen.

Den vid 1948 års val införda möjligheten för den som inom riket vårdas på sjukvårdsanstalt att där avlämna valsedel på valdagen, hade vid 1958 års val begagnats av 7 251 personer.

Antalet röstande på sjukvårdsanstalterna motsvarade 5,3 % av samtliga röstande inför röstmottagare. Detta innebär att antalet på sjukvårdsanstalt avgivna röster var 10,8 % lägre än vid närmast föregående val. Vid 1958 års junival liksom vid 1956 års val inrättades av generalpoststyrelsen tillfälliga postanstalter vid sådana sjukhus, där antalet vårdplatser var minst 25. Bland de olika sjukvårdsanstalterna uppvisade Vasa sjukhus i Göteborg det högsta antalet röstande eller 250. Därnäst kom Sahl-

grenska sjukhuset i Göteborg med 179 och Södersjukhuset i Stockholm med 142 väljare.

Hur många av de avgivna rösterna, som härrörde från personer bosatta på den ort, där sjukvårdsanstalten är belägen, har ej framgått av det undersökta materialet utom i fråga om Stockholms och Göteborgs städer, som ju bildar egna valkretsar. Av de från sjukvårdsanstalter till Stockholms stad inkomna 1 049 ytterkuverten härrörde 912 (86,9 %) från inom staden bosatta väljare. För Göteborgs stad var motsvarande siffror resp. 555 och 539 (97,1 %).

Uppgifter om antalet avgivna röster, och hur dessa fördelar sig på de olika valkretsarna, föreligger hos statistiska centralbyrån i manuskripttabeller.

I fråga om röstning före valdagen har uppgifter kunnat erhållas från ytterkuverten genom de av röstmottagarna åsatta datumstämplarna. Samtliga till centralbyrån inkomna före valdagen avgivna ytterkuvert har i sammanställningen här nedan fördelats efter hinder för röstning på valdagen.

Hinder m. m.	1956		1958	
	Antal	%	Antal	%
Vistelse utom riket ...	11 441	87,3	9 671	84,8
Militärtjänst	270	2,1	366	3,2
Besättning etc. på fartyg	342	2,6	365	3,2
Personal vid järnväg..	397	3,0	351	3,1
Personal vid post-, tull- eller lotsverket	317	2,4	328	2,9
Äkta makar ¹	255	1,9	232	2,0
Ej angivet hinder.....	88	0,7	93	0,8
Summa	13 110	100	11 406	100

Av tablån framgår, att vid det senaste valet var vistelse utom riket den dominerande anledningen till röstning före valdagen (84,8 % av samtliga); detta relativt var högre för städerna (87,4 %) än för landsbygden (74,6 %). Av stads-

¹ Äkta make till röstande med någon av ovanstående anledningar till röstning före valdagen och där röstningen utförts med äkta-makekuvert.

befolkningen röstade 9 082 personer före valdagen, varav 7 938 på grund av vistelse utom riket. För landsbygden var motsvarande siffror 2 324 resp. 1 733.

I tidigare berättelser över andrakammarvalen har redovisats dels antalet utdrag utfärdade under olika tidsperioder före valdagen dels i vad mån utdragen utnyttjats (jfr t. ex. berättelsen över andrakammarvalen år 1948, sid. 34* och år 1952, sid. 35). En motsvarande undersökning för år 1956 företogs endast för tre län, nämligen Stockholms, Uppsala och Södermanlands. De framkomna resultaten gav vid handen, att liksom vid de närmast föregående valen, omkring tre femtedelar av samtliga röstlängdsutdrag utfärdats under veckan närmast före valen, varvid andra och tredje dagen före valdagen uppvisade största antalet utfärdade utdrag per dag räknat. Det framgick även, att procentuella antalet vid valet utnyttjade utdrag i stort sett ökas, ju närmare valdagen tidpunkten för utdragets utfärdande ligger. De vid valet utnyttjade utdrag, som utfärdats under dagarna närmast före valdagen uppvisade dock sjunkande frekvens. Vid nyvalet 1958 företogs ingen motsvarande undersökning.

Det på ytterkuvertet tecknade röstlängdsutdraget innehåller även uppgift om födelseår. I tablån på nästa sida lämnas en genom sortering av ytterkuverten erhållen fördelning av röstande inför röstmottagare efter födelseår och kön. I jämförelse med 1956 års val föreligger inga större olikheter ifråga om fördelningen efter kön och ålder bland röstande inför röstmottagare. Vid nyvalet 1958 liksom vid 1956 års val var för riket i dess helhet kvinnorna överlägsna till antalet bland röstande inför röstmottagare; proportionen utgjorde 1 027 kvinnor per 1 000 män, vilket är något

Födelseår	Åldersår	Män		Kvinnor		Samtliga		Därav landsbygden	
		antal	%	antal	%	antal	%	antal	%
1936	21	2 228	3,4	2 669	3,9	4 897	3,6	2 352	4,5
1935	22	2 526	3,8	2 615	3,8	5 141	3,8	2 428	4,6
1934	23	2 534	3,8	2 725	4,0	5 259	3,9	2 392	4,5
1933	24	2 572	3,9	2 464	3,6	5 036	3,7	2 193	4,2
1928—1932 ...	25—29	11 954	18,0	10 748	15,8	22 702	16,9	9 201	17,5
1923—1927 ...	30—34	9 635	14,5	8 684	12,8	18 319	13,6	6 917	13,1
1918—1922 ...	35—39	8 413	12,7	7 141	10,5	15 554	11,6	5 759	10,9
1913—1917 ...	40—44	5 766	8,7	5 199	7,6	10 965	8,2	4 142	7,9
1908—1912 ...	45—49	4 669	7,0	4 523	6,6	9 192	6,8	3 596	6,8
1903—1907 ...	50—54	3 570	5,4	4 152	6,1	7 722	5,7	2 924	5,5
1898—1902 ...	55—59	3 113	4,7	4 171	6,1	7 284	5,4	2 746	5,2
1893—1897 ...	60—64	2 905	4,4	4 161	6,1	7 066	5,3	2 587	4,9
1888—1892 ...	65—69	2 613	3,9	3 543	5,2	6 156	4,6	2 213	4,2
1887 o. tidigare	70—∞	3 886	5,8	5 372	7,9	9 258	6,9	3 251	6,2
	Summa	66 384	100	68 167	100	134 551	100	52 701	100

lägre än kvinnornas övertalighet bland samtliga röstberättigade (jfr sid. 20). Förhållandet varierar emellertid med åldern. I den lägsta åldersgruppen 21—24 år är nu kvinnorna något starkare representerade än männen. Bland samtliga poströstande i åldern under 50 år var kvinnorna däremot undertaliga, nämligen 930 kvinnor per 1 000 män. I åldern 50 år och däröver var kvinnornas övertalighet betydande. Proportionen var 1 330 per 1 000. Fördelningen av röstande efter kön skiljer sig på landsbygden väsentligt från den i städerna. Sålunda svarade mot 1 000 män på landsbygden endast 930 kvinnor, medan motsvarande proportion i städerna var 1 094 per 1 000.

Valkuvert utan godkänt innehåll och överklagade val

Kasserade valkuvert och valsedlar. Att en valsedel kasseras, beror antingen på valnämndens oriktiga förfarande eller på valmannens eget åtgörande. Anledning till kasseringen i förra fallet är, att valförrättaren icke iakttagit bestämmelserna i 61 § vallagen, enligt vilka

denne har att tillse, att det framlämnade valkuvertet är tillslutet och försett med föreskriven ändamålsbeteckning men för övrigt omärkt, eller ock att han icke förfarit i enlighet med föreskrifterna i 68 § vid den förberedande röstfördelningen och valsedlarnas insändande till Konungens befallningshavande, vanligen i så måtto att valsedelsomslagen icke vederbörligen förseglats med två närvarandes sigill (s. k. masskassering).

De felaktigheter, som orsakar kassering av ett valkuverts innehåll och således beror på valmannens eget fel, finns angivna i vallagens 79 §. Ogill är enligt denna paragraf valsedel,

1. till vilken använts annat än vitt papper,
2. å vilken finnes något kännetecken, som uppenbarligen blivit med avsikt där anbragt,
3. vilken saknar partibeteckning eller upptager sådan å annat ställe än ovanför namnen,
4. vilken upptager mer än en beteckning ovanför namnen,
5. vilken upptager valkrets-beteckning å annat ställe än nedanför namnen,
6. vilken icke upptager något giltigt

namn; dock att då samtliga skall av anledning, som i 80 § andra stycket vallagen sägs, anses som obefintliga, valedeln likväl skall tillgodoräknas det parti, vars partibeteckning den bär.

Innehåller ett valkuvert två olika lydande eller flera än två valedlar eller finnes jämte valedel annat än sådan sedel, ogillas samtliga dessa valedlar. Finnes i ett kuvert två likalydande valedlar, räknas däremot den ena såsom giltig.

Utöver här uppräknade kasseringsorsaker tillkommer de fall, då ett valkuvert är tomt eller innehåller något annat än valedel.

Beträffande röstning på postanstalt i riket eller på svensk beskickning eller svenskt konsulat i utlandet, tillkommer såsom ytterligare krav, att föreskrivna formaliteter med röstlängdsutdrag och ytterkuvert skall vara iakttagna. Där vid röstsammanräkningen brister konstateras i detta avseende, lägges valkuverten obrutna å sido, och väljarna avprickas icke i röstlängderna såsom valdektagare.

Uppgifter rörande antalet kasserade valkuvert och valedlar vid 1958 års andrakammarval meddelas valkretsvis i del I tab. 2. Frånsett ovan nämnda obrutna valkuvert från personer, som röstat inför röstmottagare, uppgick antalet kasserade valkuvert och valedlar för valet i dess helhet till 19 674¹.

Kassationens storlek vid de senare årens andrakammarval har utgjort:

Valen år	Kasserade valkuvert och valedlar	I ‰ av samtliga
1944	13 047	4,2
1948	17 026	4,4
1952	18 353	4,8
1956	23 427	6,0
1958	¹ 19 674	5,1

¹ Korrigerad, se not sid. 28.

Hur kassationen fördelar sig på olika orsaker vid 1958 års val i jämförelse med det närmast föregående valet, framgår av vidstående sammanställning.

Hela antalet ogillade valkuvert och valedlar uppgick som nämnts till 19 674¹, varav 3 611¹ avlämnats inför röstmottagare. I de anförda siffrorna ingår icke sådana ogillade valedlar, som avlämnats inför röstmottagare och som kasserats genom att ytterkuverten obrutna eller på grund av innehållet av någon kassationsorsak blivit lagda åsido.

I jämförelse med 1956 års andrakammarval har kassationerna minskat från 6,0 ‰ till 5,1 ‰ av samtliga avgivna valedlar.

Av de kassationsfall, som beror på valnämndens oriktiga förfarande, hade valförrättares försummelse i fråga om försigling vid insändandet till länsstyrelsen vållat kassation av betydligt mindre antal valedlar än år 1956. I dylika fall sker vanligen masskassering, i det att alla godkända valedlar tillhörande ett eller flera partier kasseras. Detta inträffade i Trönö valdistrikt i Norrala kommun i Gävleborgs län, där samtliga valedlar för socialdemokraterna och folkpartiet kasserades.

Av olika kassationsorsaker på grund av väljarens egna åtgärder var vid det senaste valet den vanligaste att valkuverten saknade innehåll, nämligen 41,5 % av samtliga kassationer; år 1956 var detta relativt 25,7 % och år 1952 24,5 %. Valkuvert innehållande två olika eller fler än två valedlar har starkt minskat i jämförelse med 1956 års val (utgjorde 1958 13,4 % och 1956 20,6 %). Antalet valedlar utan giltigt namn utgjorde vid 1958 års val 16,7 % av samtliga kassationer mot 10,0 % år 1956. Hela ökningen härrör från de inför röstmottagare avgivna rösterna; väljarna har

	Samtliga		Därav röstande inför röstmot- tagare	
	1956	1958	1956	1958
<i>Masskassering m. m.</i>	1956	1958		
Ingen eller felaktig försegling vid insändandet till K. B.	532	299	.	.
Övriga fel på grund av valförrättarens åtgöranden eller uraktlå- tenhet	19	—	.	.
Summa	551	299	.	.
I ‰ av hela antalet valdeltagare	0,1	0,1	.	.
<i>Ogillade valkuvert och valsedlar på grund av fel av väljaren:</i>				
Valkuvert utan innehåll	6 009	8 162	191	335
» innehållande två olika eller flera än två valsedlar	4 807	2 644	73	48
» » utom valsedel även annat	248	175	17	16
» med annat innehåll än valsedel	1 309	2 094	75	115
Valsedel av annat än vitt papper	13	17	7	9
» försedd med kännetecken, som uppenbarligen blivit med avsikt anbragt	3 476	1 827	160	177
» utan partibeteckning eller med partibeteckning på annat ställe än ovanför namnen	277	247	108	212
» vilken upptager mer än en beteckning ovanför namnen..	59	53	44	50
» » valkrets-beteckning på annat ställe än ne- dan för namnen	64	132	56	129
» utan giltigt namn	2 340	3 279	1 280	2 310
» blank	103	324	16	12
Övriga fel av väljaren	4 171	421	28	198
Summa	22 876	19 375	2 055	3 611
I ‰ av hela antalet valdeltagare	5,9	5,0	18,5	126,8

synbarligen i dessa fall använt valsedlar från de valkretsar, inom vilka de röstat. Denna saknad av giltigt namn var också den utan jämförelse vanligaste kasseringsorsaken bland de inför röstmottagare avgivna rösterna.

Gällande bestämmelser innebär, att alla en valsedels namn kan förklaras obefintliga men valsedeln likväl tillgodoräknas det parti, vars partibeteckning den bär. Detta inträffar, när partibeteckning är registrerad och kandidatlista anmälts samt valsedel avges, som upptar nämnda beteckning men vars namn icke återfinnes bland de på kandidatlistan upptagna namnen (80 § 2 st. vallagen). Om förekomsten av dylika valsedlar lämnar sammanräkningsprotokollen full-

ständiga upplysningar i endast ett fåtal fall.

Den valkrets, som absolut taget hade det största antalet kasserade valkuvert och valsedlar, var Stockholms stad med 2 297 kassationer (6 377 år 1956 och 3 210 år 1952). Närmast följde Malmö m. fl. städers valkrets med 1 864, Malmöhus läns valkrets med 1 106 och Stockholms län med 1 096. Av antalet ogillade valkuvert och valsedlar i hela riket, frånräknat de inför röstmottagare avgivna, kom flertalet eller 9 832 på städerna och 6 231 på landsbygden.

Då det gäller kassering av valsedlar, intas en särställning av de valkuvert, som avgetts inför röstmottagare och som kasserats utan att ha blivit brutna. Här

¹ I promille av antalet röstande inför röstmottagare.

sker nämligen ingen anteckning i röstlängden om utövad rösträtt, och vederbörande blir sålunda, som förut nämnts, icke inräknade bland valdeltagarna. Om hithörande fall lämnas nedan närmare upplysningar.

Av samtliga ogillade ytterkuvert kasserades sålunda vid det senaste valet 32,6 % före och 67,4 % efter kuvertens öppnande; år 1956 var dessa relativtal

39,6 % och 60,4 %. Valkuvert av ej föreskriven beskaffenhet var liksom vid de tre närmast föregående valen den vanligaste kasseringsorsaken.

Kassationsprocenten var ojämförligt mycket högre i fråga om valsedlar, som avgetts inför röstmottagare än beträffande röster, avgivna vid valförrättningar. Av poströsterna ogillades sålunda 5 145 (1 534 före och 3 611 efter val-

Ogillade ytterkuvert med fördelning på kassationsorsaker ¹

Ytterkuvert, som obrutna förklarats ogilla:

	År 1956	År 1958
Väljaren röstat i det egna valdistriktet enligt inprickning i röstlängden	123	125
» ej behörig rösta enligt 70 § 2 mom. vallagen	55	49
» ej berättigad att på valdagen rösta på postanstalt i hemkommunen	83	58
» ej upptagen i röstlängden för uppgivet valdistrikt	1	2
Ytterkuvert ej av föreskriven beskaffenhet	2	—
» ej undertecknat av utfärdaren	15	47
» ej undertecknat av väljaren	63	91
» ej tillslutet	3	7
» saknade poststämpel eller röstmottagares underskrift eller signatur ..	18	31
» ej avlämnat till röstmottagare i föreskriven ordning	51	55
Övriga anledningar	61	35
Summa	475	500

Ytterkuvert, som kasserats på grund av innehållet:

	År 1956	År 1958
Ytterkuvert till valsedelsförsändelse av ej föreskriven beskaffenhet	31	156
» saknade valkuvert	20	43
» innehöll mer än ett valkuvert ²	31	33
» innehöll valsedelsförsändelse för äkta make men saknade ytterkuvert för dylik försändelse	47	256
» innehöll valsedelsförsändelse för äkta make men saknade förklaring eller bevittning	8	20
Valkuvert ej av föreskriven beskaffenhet	478	415
» märkt	3	—
» ej tillslutet	24	21
Valsedelsförsändelse för äkta make saknade innerkuvert	40	24
» » » » innehöll innerkuvert av ej föreskriven beskaffenhet	29	5
Övriga anledningar	14	61
Summa	725	1 034
Samtliga ogillade ytterkuvert	1 200	1 534

¹ Här har icke inräknats ytterkuvert, vilka inkommit sedan röstsammanräkningen tagit sin början eller av annan anledning ej medtagits i den förteckning, som den röstsammanräknande myndigheten fört över ytterkuvert, inkomna från röstmottagare, och därför förklarats ogilla. Deras antal var år 1958 54, varav 43 inkommit till postanstalt efter att ha nedlagts i brevlåda.

² Hit har även räknats de fall, då ytterkuvert innehållit t. ex. ett valkuvert och en valsedelsförsändelse, två valsedelsförsändelser, ett valkuvert och en valsedel etc.

kuvertets öppnande) eller 3,8 % av samtliga avgivna mot endast 0,6 % kasserade av i vallokaler avgivna röster. För år 1956 och år 1952 var motsvarande relativt 2,9 % och 0,6 % resp. 3,1 % och 0,5 %. Kassationen var, absolut sett, mest omfattande i Stockholms stad och därefter i Malmö m. fl. städers valkrets, Stockholms läns och Malmöhus läns valkrets.¹ I Malmö m. fl. städers valkrets samt i Malmöhus läns valkrets lades icke något av valkuverten obrutet åsido.

Uppgifter om antalet kasserade valkuvert och valsedlar inom varje valdistrikt finnes tillgängliga hos statistiska centralbyrån i tabellbilagorna till de av länsstyrelserna insända avskrifterna av röstsammanräkningsprotokollen. Uppgifterna i dessa överensstämmer med de av centralbyrån redovisade siffrorna i del I tab. 2. Emedan länsstyrelserna ej alltid förfarit likformigt vid bedömandet av vad som i bilagorna bör redovisas under rubriken »Ogilla valsedlar», är dessa uppgifter i föreliggande del av centralbyråns berättelse i stället sammanställda med ledning av protokollstexterna och omfattar samtliga kassationer med undantag av åsidolagda obrutna ytter- och valkuvert från personer, som före valdagen och i främmande valdistrikt röstat inför röstmottagare.

Överklagade val. Över 1958 års andrakammarval anfördes besvär över valet endast i en valkrets, Kopparbergs län. Detta lämnades dock utan bifall. Besvär från ett icke registrerat parti, kallat Namipartiet, avslogs under motivering att klaganden ej var behörig att anföra besvär.

¹ Redovisning av kasserade valkuvert och valsedlar efter kassationsorsak, valkretsvis, föreligger i inom statistiska centralbyrån tillgängliga manuskripttabeller.

Partifördelningen och valresultatet

Samverkan mellan partierna. Partibeteckningar.

Vid andrakammarval för perioden 1957—1960 gäller bl. a. enligt lagen den 23 mars 1956 (SFS nr 78/1956) och lagen den 30 maj 1952 (SFS nr 267/1952), att partibeteckning alltid skall finnas på valsedel. För att skydda en partibeteckning, som begagnas av ett visst parti, infördes år 1935 i vallagen bestämmelser om registrering av partibeteckningar. Enligt i lagen angivna regler kan parti hos inrikesdepartementet erhålla registrering av partibeteckning, varvid dock fordras, att partiet har minst 1 000 röstberättigade medlemmar. Sålunda registrerat parti äger anmäla kandidatlista av 5—15 valbara personer hos Konungens befallningshavande. Det är dessa anmälda namn, som utgör partibeteckningsskyddet, ty något av dessa namn måste stå främst på alla valsedlar, som upptager den av partiet inregistrerade beteckningen.

Den år 1924 införda möjligheten att på valsedel angiva särskilda kartell- och fraktionsbeteckningar har genom lagen av den 30 maj 1952 avskaffats vid andrakammarval, och bestämmelserna gäller även andrakammarvalet för perioden 1957—1960 enligt lagen den 23 mars 1956 (SFS nr 78/1956). Härigenom har valsamverkan mellan partierna försvårats. Behovet av dylik samverkan har emellertid reducerats genom den sedan 1952 års val ändrade mandatfördelningsmetoden, den s. k. jämkade uddatalsmetoden. På grund härav har vid 1958 års val liksom år 1956 intet fall av valsamverkan förekommit.

Sammanhållningen inom partierna. Den större eller mindre splittringen in-

Tab. M. De valda riksdagsmännen, partivis, med fördelning efter deras relativa rösttal

Elected members, by political party, according to their relative number of votes

De valdas rösttal i % av partiets	Högern							Centerpartiet		Folkpartiet						Socialdemokraterna										Kommunisterna	
	1	2	3	4	5	6	7	1	2	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2
	representanten i ordningen																										
99—100	16	6	3	1	1	1	1	4	1	7	4	3	2	1	1	27	26	22	13	9	4	1	1	1	1	4	1
95—99	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
90—95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
80—90	3	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
70—80	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60—70	3	1	—	—	—	—	—	4	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50—60	2	—	—	—	—	—	—	6	1	7	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
40—50	1	1	—	—	—	—	—	1	2	3	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
30—40	—	1	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

om partierna kommer till synes vid en uträkning av de valda representanternas rösttal i procent av partiets. Uppgifterna rörande representanternas fördelning i detta hänseende är sammanförda i tab. M. Denna åskådliggör tydligt den bättre sammanhållningen inom de socialdemokratiska och kommunistiska partierna.

Samtliga valda kommunister och 105 av socialdemokraternas 111 riksdagsledamöter har sålunda valts med ett rösttal överstigande 99 % av partiets rösttal. Motsvarande tal i fråga om de övriga partierna är för högern 29 av 45, för centerpartiet 5 av 32 och för folkpartiet 18 av 38. Mindre än 50 % av de avgivna rösterna erhöll 3 av högerns, 8 av centerpartiets, 5 av folkpartiets och 3 av socialdemokraternas riksdagsledamöter.

Uträknas för de fyra senaste valen de koefficienter, som för landet i dess helhet anger, med vilket rösttal i förhållande till partiets rösttal representanterna inom de olika partierna i genomsnitt blivit valda, lämnar dessa tal en antydning om de förskjutningar, som un-

der senare år inträtt i fråga om parti-sammanhållningen vid valen.

	De valdas rösttal i % av partiets rösttal			
	År 1948	År 1952	År 1956	År 1958
Högern	66,3	65,2	85,0	93,1
Centerpartiet	70,9	73,8	70,8	64,1
Folkpartiet	58,6	60,9	66,6	86,9
Socialdemokraterna ..	95,8	97,1	97,1	96,9
Kommunisterna	99,9	99,9	99,9	99,9

Socialdemokraterna och kommunisterna visar en mycket stark sammanhållning kring de officiella listorna. För de övriga partierna förekommer liksom vid 1956 års val uppdelning på sinsemellan lävlande väljargrupper. Splittringen inom centerpartiet är mera utpräglad än inom övriga partier.

De godkända valseklarnas fördelning på partier. Uppgifter rörande valseklarnas fördelning på de politiska partierna meddelas i del I, tab. 4 för varje valdistrikt och valkrets med fördelning på landsbygd och städer. Tab. 2 i del I anger motsvarande fördelning valkretsvis

¹ Vid beräkning av koefficienten har ej Malmöhus läns valkrets medtagits, då rösttalet för den i valkretsen valde representanten icke är känt.

	Avgivna godkända valsedlar					
	Absoluta tal				Ökning el. minskn. i %	
	1952	1954	1956	1958	1952—56	1956—58
Högern	549 825	599 958	663 693	750 332	+ 22,0	+ 13,1
Centerpartiet	406 183	392 611	366 612	486 760	— 9,7	+ 32,8
Folkpartiet	924 819	829 935	923 564	700 019	— 0,1	— 24,2
Socialdemokraterna	1 742 284	1 808 934	1 729 463	1 776 667	— 0,7	+ 2,7
Kommunisterna	164 194	185 001	194 016	129 319	+ 18,2	— 33,3
Vänstersocialisterna	¹ 2 302	¹ 1 571	¹ 1 252	¹ 1 008	— 45,6	— 19,5
Övriga	100	1 866	² 730	147
Summa	3 783 707	3 819 876	3 879 330	3 844 252	+ 2,5	— 0,9

både för det senaste och det näst föregående valet, varjämte tabellen innehåller relativa tal över partifördelningen.

I ovanstående översikt är rikssiffrorna för 1958 års val sammanförda med motsvarande för de båda närmast föregående valen och 1954 års val till de korporationer, som utser ledamöter av första kammaren.

Inalles avgavs 3 844 252 godkända valsedlar. Skillnaden mellan denna siffra och antalet valdeltagare, 3 864 963 (se sid. 23), beror huvudsakligen på kassation av röster, vid vilkas avlämnande anteckning om valdeltagande skett i röstlängd, men också i någon mån på felaktiga eller ofullständiga instreckningar i röstlängderna.

Totalantalet godkända valsedlar har sedan 1956 års val minskat med 35 078 eller 0,9 %. År 1956 förelåg en ökning med 2,5 % sedan år 1952. Ökning i rösttal sedan det närmast föregående andra-

kammarvalet uppvisar centerpartiet med 32,8 %, högern med 13,1 % och socialdemokraterna med 2,7 %. Nedgång i rösttalen har däremot ägt rum för kommunisterna med 33,3 % och för folkpartiet med 24,2 %. Nedgången i rösttal för kommunisterna kan till en del förklaras med att partiet ej ställde upp i 11 av de 28 valkretsarna. Rösttalet för vänstersocialisterna i Göteborgs stad utvisar en minskning med 19,5 % i förhållande till år 1956. Jämfört med 1954 års kommunala val till de korporationer, som utser ledamöter av första kammaren, har högern ökat sitt rösttal med 25,1 % och centerpartiet med 24,0 %, medan en nedgång kan registreras för kommunisterna med 30,1 %, för folkpartiet med 15,7 % och för socialdemokraterna med 1,8 %.

Det torde vara av intresse att även jämföra avgivna godkända rösters relativa fördelning på partier enligt 1958 års

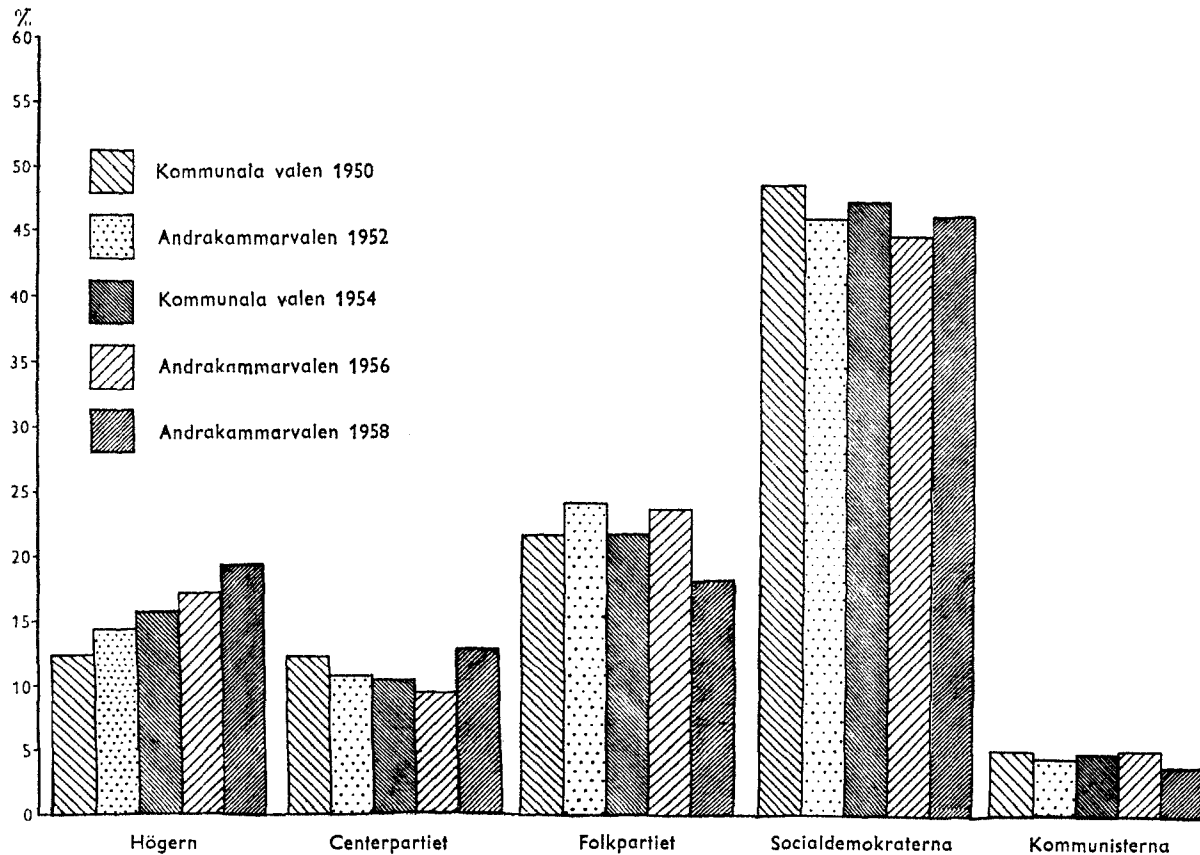
Hela riket	Partifördelning i procent						Summa
	Högern	Centerpartiet	Folkpartiet	Socialdemokraterna	Kommunisterna	Övriga	
1950	12,3	12,3	21,7	48,6	4,9	0,2	100
1952	14,4	10,7	24,4	46,1	4,3	0,1	100
1954	15,7	10,3	21,7	47,4	4,8	0,1	100
1956	17,1	9,4	23,8	44,6	5,0	0,1	100
1958	19,5	12,7	18,2	46,2	3,4	0,0	100

¹ Avser vänstersocialisterna i Göteborgs stad.

² Därav 635 röster för samlingspartiet i Malmöhus läns valkrets.

Partiernas procentuella andelar av väljarkåren vid valen åren 1950—1958

Party affiliation at the elections to the Second Chamber and at the local elections

	Antal röster				Relativa tal			
	Absoluta tal		Städerna		Landsbygden		Städerna	
	Landsbygden	1956	1958	1956	1958	1956	1958	1956
Högern	273 526	287 219	347 337	406 539	14,7	15,6	18,2	21,8
Centerpartiet	342 158	427 489	21 007	53 470	18,3	23,2	1,1	2,9
Folkpartiet	348 113	266 752	544 422	403 463	18,7	14,4	28,6	21,6
Socialdemokraterna	824 696	814 243	874 931	925 251	44,2	44,1	46,0	49,5
Kommunisterna	77 237	49 630	115 172	78 219	4,1	2,7	6,0	4,2
Övriga	635	26	1 275	1 011	0,0	0,0	0,1	0,0
Summa	1 866 365	1 845 359	1 904 144	1 867 953	100	100	100	100

vad med motsvarande siffror för de närmast föregående valen. Sammanställningen längst ned på sid. 37 visar partifördelningen i procent vid de senaste kommunala valen och andrakammarvalen.

Partiernas procentuella andelar av väljarkåren under åren 1950—1958 har åskådliggjorts genom diagrammet på sid. 38. Av diagrammet framgår, att högern i sådan omfattning har ökat sin andel av väljarkåren sedan år 1950, att partiet nu har ställningen som det näst största partiet i landet. Diagrammet visar också centerpartiets tillbakagång vid valen under 50-talet fram till junivalen 1958, då partiet kunde registrera en påtaglig ökning av sin andel av samtliga avgivna röster. Vid 1950 års kommunala val var högern och centerpartiet lika starka. Genom nedgången i rösttal vid 1958 års val förlorade folkpartiet sin ställning som landets näst största parti. Socialdemokraterna är det ojämförligt största partiet och utvisar en tämligen oförändrad ställning under 1950-talet. Kommunisternas andel av väljarkåren är vid 1958 års val lägre än tidigare under 1950-talet, men en del av nedgången kan förklaras med att partiet, som redan nämnts, ej ställde upp i alla valkretsar.

En annan metod som brukat användas för att belysa vilka partier, som varit de vinnande resp. förlorande vid de senaste valen, är att sätta det faktiska rösttalet

i förhållande till det tal, som partiet skulle erhållit vid lika ökning resp. minskning för alla partier sedan ett föregående val. Över- eller underskottet uttrycker då storleken av förändringen. Därigenom att rösträttsbestämmelserna var desamma vid 1954 års kommunala val, kan jämförelse även göras med dessa val. Härvid har röstsiffrorna för landstingsmannavalen sammanlagts med röstsiffrorna för stadsfullmäktigvalen i de städer, som ej deltar i landsting. Följande över- och underskottstal erhålles (%):

År	H	C	F	Sd	K
1952—1956	+19,1	-12,0	- 2,6	-3,2	+15,3
1954—1958	+24,3	+23,2	-16,2	-2,4	-30,5
1956—1958	+14,1	+34,0	-23,5	+3,7	-32,7

De erhållna siffrorna bekräftar vad som tidigare sagts om partiernas utveckling vid de senaste valen.

Om man vill jämföra röstfördelningen på landsbygden och i städerna vid de båda senaste andrakammarvalen, måste de på postanstalt eller på beskickning eller konsulat i utlandet avgivna rösterna (de s. k. poströsterna) uteslutas från röstsiffrorna, enär deras partifördelning ej är känd för landsbygd och städer åtskilda. Röstfördelningen vid de båda valen, såväl absolut som relativt taget, framgår av ovanstående sammanställning. Röstfördelningen mellan landsbygden och städerna vid 1956 års val

har jämkats med hänsyn till att Frös-åkers kommun införlivats med Östhammars stad.

I städerna har antalet röster minskat med 36 191 eller 1,9 %. På landsbygden var minskningen 21 006 eller 1,1 %. Största minskningen både i städerna och på landsbygden har folkpartiet. Ökat antal röster uppvisar centerpartiet och högern på landsbygden. I städerna har förutom högern och centerpartiet även socialdemokraterna haft röstökning.

I fråga om partifördelningen på landsbygden och i städerna lämnas utom i del I, tab. 4 även i tab. N uppgifter i relativa tal. Denna tabell bildar jämte tab. 2 i del I och översiktstabellen på sid. 8 i samma del underlaget till den redogörelse om partiernas utveckling, som lämnas i det följande.

Högern, som sedan 1920 års val intagit platsen som det näst största partiet, behöll denna ställning ännu vid 1944 års val. Valen 1948 medförde emellertid, att förutom socialdemokraterna även folkpartiet och dåvarande bondeförbundet fick större rösttal. Valframgången år 1952 stärkte åter partiets ställning, och vid 1956 års val blev röstökningen särskilt märkbar. Röstökningen har fortsatt år 1958, och partiet har gått framåt i samtliga valkretsar utom två, nämligen Kronobergs län och Jämtlands län som visar en obetydlig minskning sedan år 1956. Relativt sett är ökningen störst i Göteborgs stad med drygt 40 %. Stockholms stad uppvisar en ökning av partiets röstsiffra med 24 %. Den största relativa röststyrkan har högern nu i Malmö m. fl. städers valkrets och därnäst i Älvsborgs läns södra valkrets med 31,5 % resp. 29,5 % av samtliga inom respektive valkretsar avgivna godkända valsedlar. På tredje plats kommer Stockholms stad med 26,5 %. Vid de tre när-

mast föregående valen hade Älvsborgs läns södra valkrets den största relativa röststyrkan närmast följt av Malmö m. fl. städers valkrets och Kristianstads läns valkrets. Den minsta andelen av väljarkåren mönstrades för högern i Gävleborgs län med 10,6 %; närmast härefter kom Västernorrlands och Västmanlands län med 10,9 resp. 12,3 %. Högern har större anslutning i städerna än på landsbygden (21,8 resp. 15,6 % av väljarna), och ökningen av dess andel av väljarkåren vid junivalen var också kraftigast i städerna. I Göteborgs och Bohus läns landstingsområde, Älvsborgs läns norra valkrets och i Skaraborgs län har dock partiet liksom vid de närmast föregående valen erhållit en större andel av väljarkåren på landsbygden än i städerna.

Bondeförbundet förlorade vid 1940 års val mer än en sjättedel av de vid 1936 års val erhållna rösterna efter att tidigare ha haft upprejade valframgångar. Partiet gick framåt vid 1944 och 1948 års val, men vid både 1952 och 1956 års val drabbades det ånyo av förluster. *Centerpartiet Bondeförbundet*, som den officiella partibeteckningen lyder efter den 15 augusti 1957, kunde emellertid vid nyvalen 1958 inregistrera en avsevärd röstökning och dess andel av väljarkåren är nu större än tidigare under efterkrigstiden. Partiet gick framåt i alla valkretsar utom i Göteborgs stad. Största ökningen i antalet röster uppvisar Malmöhus läns valkrets. Relativt sett är ökningen dock störst i Stockholms stads och Malmö m. fl. städers valkretsar. Bland landsbygdsvalkretsarna är framgången relativt taget störst i Örebro län och i Stockholms län med en ökning av 60,0 % resp. 59,1 %. Över 20 % röstökning uppvisar ytterligare tjugo valkretsar. Minsta ökningen i antalet röster noteras i Blekinge läns valkrets med 4,7

Tab. N. De avgivna godkända valsedlarnas (utom valsedlar enl. 70 § vallagen) fördelning på partier i relativa tal på landsbygden och i städerna, valkretsvis, åren 1958 och 1956

Party affiliation at the elections to the Second Chamber, in rural areas and in towns, by constituency
 Anm. H = högern, C = Centerpartiet, F = folkpartiet, Sd = socialdemokraterna, K = kommunisterna och Ö = övriga. Note. H = Conservatives, C = Centre Party (Agrarians), F = Liberals, Sd = Social Democrats, K = Communists and Ö = Others.

Valkretsar	Valår	Partifördelning av godkända valsedlar i promille											
		Landsbygd						Städer					
		H	C	F	Sd	K	Ö	H	C	F	Sd	K	Ö
Stockholms stad	1958	—	—	—	—	—	—	265	18	236	421	60	0
	1956	—	—	—	—	—	—	209	1	356	365	69	0
Stockholms län	1958	199	107	193	460	41	—	251	36	196	467	50	—
	1956	166	73	280	430	51	—	209	15	283	428	65	—
Uppsala län	1958	113	264	120	503	—	0	223	50	213	514	—	—
	1956	108	220	158	495	19	—	208	12	281	463	36	0
Södermanlands län	1958	130	239	150	481	—	—	147	32	206	615	—	—
	1956	105	203	194	485	13	—	121	16	247	587	29	—
Östergötlands län	1958	153	244	107	479	17	—	226	39	156	546	33	—
	1956	149	183	141	500	27	—	201	17	210	522	50	0
Jönköpings län	1958	181	301	196	322	—	0	212	63	224	501	—	0
	1956	161	252	239	330	18	—	191	41	269	461	38	—
Kronobergs län	1958	211	306	98	385	—	0	274	60	193	473	—	—
	1956	215	236	119	393	37	—	265	25	226	433	51	—
Kalmar län	1958	218	297	75	396	14	0	256	38	142	537	27	—
	1956	213	242	105	415	25	0	235	12	185	523	45	—
Gotlands län	1958	130	444	137	289	—	—	277	57	160	506	—	—
	1956	126	352	202	313	7	—	255	22	236	478	9	—
Blekinge län	1958	167	161	179	493	—	—	183	10	274	533	—	—
	1956	141	150	203	461	45	—	152	5	323	487	33	—
Kristianstads län	1958	224	236	167	373	0	—	281	55	212	452	—	0
	1956	214	178	193	399	16	—	261	32	228	467	12	—
Malmö m. fl. städers valkrets ...	1958	—	—	—	—	—	—	315	15	148	507	15	0
	1956	—	—	—	—	—	—	276	2	188	507	27	0
Malmöhus läns valkrets	1958	172	289	123	416	—	0	202	35	184	579	—	—
	1956	162	208	164	455	5	6	177	16	206	587	13	1
Hallands län	1958	158	492	84	261	5	—	219	64	198	487	32	—
	1956	158	399	121	313	9	—	186	29	251	488	46	—
Göteborgs stad	1958	—	—	—	—	—	—	173	0	335	399	88	5
	1956	—	—	—	—	—	—	119	1	411	353	110	6
Göteb. o. Boh. läns landstingsomr.	1958	184	175	280	344	17	—	139	31	232	551	47	—
	1956	159	145	330	342	24	—	115	15	281	525	64	—
Älvsborgs läns norra valkrets ...	1958	164	255	205	376	—	0	126	33	282	559	—	0
	1956	146	213	250	366	25	—	107	16	330	513	34	—
Älvsborgs läns södra valkrets ...	1958	287	241	114	346	12	0	231	24	177	475	33	—
	1956	276	198	141	362	23	—	267	12	209	455	57	—
Skaraborgs län	1958	220	330	175	268	7	0	194	52	239	481	33	—
	1956	193	263	228	308	14	0	158	23	304	462	53	—
Värmlands län	1958	147	168	117	515	53	—	209	27	189	517	58	0
	1956	135	133	151	512	69	0	175	16	247	488	74	0
Örebro län	1958	104	218	142	536	—	—	148	59	217	576	—	—
	1956	98	150	195	507	50	—	128	22	273	512	65	—
Västmanlands län	1958	91	228	118	535	28	—	138	44	189	593	36	—
	1956	79	192	158	531	40	—	119	22	237	576	46	—
Kopparbergs län	1958	111	186	151	512	40	—	160	43	193	569	35	—
	1956	102	136	215	498	49	—	137	13	257	547	46	—
Gävleborgs län	1958	74	195	125	518	88	0	146	22	194	579	59	—
	1956	73	156	162	507	102	—	131	7	248	543	71	—
Västernorrlands län	1958	76	186	123	555	60	—	181	52	207	491	69	—
	1956	69	149	165	542	75	0	146	29	272	473	80	—
Jämtlands län	1958	128	201	127	544	—	0	276	47	195	482	—	—
	1956	145	162	143	524	26	—	279	23	227	449	22	—
Västerbottens län	1958	127	198	213	447	15	0	188	30	225	540	17	—
	1956	129	134	262	450	25	0	173	9	265	520	33	—
Norrbottens län	1958	107	132	63	530	168	—	162	20	118	547	153	—
	1956	116	125	86	496	177	0	164	8	165	494	169	—
Hela riket	1958	156	232	144	441	27	0	218	29	216	495	42	0
	1956	147	184	186	442	41	0	182	10	286	460	61	1

%. Partiet har liksom vid de närmast föregående valen sin starkaste ställning i Gotlands län (34,1 %), Hallands län (31,4 %) och Kronobergs län (25,6 %).

Folkpartiet kunde inregistrera en synnerligen kraftig röstökning vid 1948 års val, då partiets andel av valmanskåren, steg från 12,9 % år 1944 till ej mindre än 22,8 % år 1948. Vid 1952 års val ökades andelen ytterligare till 24,4 % men minskades obetydligt vid 1956 års val för att vid junivalen år 1958 ytterligare sjunka till 18,2 %. I samtliga valkretsar hade folkpartiet år 1958 röstminskning. Relativt sett var röstminskningen störst i Stockholms stad (35,4 %) och i Gotlands län (34,1 %). Över 20 % röstminskning uppvisar ytterligare 18 valkretsar och endast i Jämtlands län är minskningen mindre än 10 % eller 9,1 %. Sin största anslutning har partiet fortfarande i Göteborgs stad (33,5 % av väljarkåren). En andel av väljarkåren med mer än 25 % uppvisar nu ytterligare endast en valkrets (Göteborgs och Bohus läns landstingsområde) mot åtta valkretsar år 1956. Den minsta delen av väljarkåren förekommer i Norrbottens län (8,1 %); därefter kommer närmast Kalmar län (9,8 %) och Kronobergs län (11,7 %). Folkpartiets anslutning i städerna har sedan 1956 års val gått ned från 28,6 % till 21,6 % eller en relativ tillbakagång med 25,8 %. På landsbygden, där antalet avgivna röster sjunkit med 23,5 %, har 14,4 % av väljarna röstat på detta parti vid junivalet år 1958. Endast i Göteborgs och Bohus läns landstingsområde har partiet en större anslutning av väljarkåren på landsbygden än i städerna.

Det *socialdemokratiska partiet* ökade sin andel av väljarkåren från 44,6 % år 1956 till 46,2 % vid junivalen 1958. Partiet kunde inregistrera röstökning i 17

valkretsar och röstminskning i 11 valkretsar. Relativt sett var röstökningen störst i Norrbottens län (17,0 %) och Stockholms stad (12,8 %). Den största röstminskningen förelåg i Hallands län (9,9 %) och Kristianstads län (9,4 %). Sin starkaste ställning har socialdemokraterna sedan gammalt i Svealand samt södra och mellersta Norrland. Det relativt högsta rösttalet har partiet sålunda i Västmanlands län med 56,0 % (55,0 % år 1956) av hela väljarmassan samt därefter näst i Södermanlands län (55,1 %), Örebro län (54,9 %) och Västernorrlands län (53,6 %). Partiet har alltså i ytterligare åtta valkretsar ett väljarantal, som överstiger hälften av totalantalet. Skaraborgs län har det lägsta procenttalet (33,4 %), nära följt av Gotlands län (34,1 %) och Hallands län (34,9 %). Jämför man röstsiffrorna för landsbygd och städer, finner man för Västernorrlands och Jämtlands läns valkretsar att anslutningen är starkare på landsbygden än i städerna; inom riket som helhet har partiet stärkt sin ställning i städerna till 49,5 % mot 46,0 % år 1956. På landsbygden är anslutningen 44,1 % mot 44,2 % år 1956.

Kommunistiska partiet, som vid 1944 års val hade stora framgångar, drabbades vid de närmast följande valen av betydande förluster. Vid 1956 års val gick partiet framåt i alla valkretsar utom i Norrbottens län. I de 17 valkretsar, där partiet ställde upp vid junivalen 1958, blev det tillbakagång i samtliga utom Norrbottens län. De 11 valkretsar, i vilka kommunisterna inte ställde upp, var följande: Uppsala län, Södermanlands län, Jönköpings län, Kronobergs län, Gotlands län, Blekinge län, Kristianstads län, Malmöhus läns valkrets, Älvsborgs läns norra valkrets, Örebro län och Jämtlands län. År 1956 fick partiet

Tab. O. Inför röstmottagare vid 1958 års andrakammarval avgivna godkända valsedlar (s. k. poströster) inom olika valkretsar med relativ fördelning på partier

Party affiliation among persons using the postal voting procedure, by constituency

Valkretsar	Antal godkända valsedlar enl. § 70 vallagen	I % därav tillföll					
		Högeren	Centerpartiet	Folkpartiet	Socialdemokraterna	Kommunisterna	Övriga
Stockholms stad	16 717	54,5	0,8	23,8	19,3	1,6	0,0
Stockholms län	7 604	50,0	2,2	22,2	24,6	0,9	0,1
Uppsala län	3 213	50,7	3,4	23,1	22,6	—	0,2
Södermanlands län	3 746	39,1	4,9	24,8	31,1	—	0,1
Östergötlands län	6 572	45,2	7,1	19,2	28,0	0,5	0,0
Jönköpings län	5 375	41,5	6,8	25,6	26,0	—	0,1
Kronobergs län	2 816	39,2	8,9	19,8	32,0	—	0,1
Kalmar län	3 747	46,7	8,6	17,1	27,1	0,5	0,0
Gotlands län	874	38,7	12,3	22,0	27,0	—	—
Blekinge län	2 265	39,3	4,4	27,3	29,0	—	—
Kristianstads län	4 313	48,8	7,1	19,9	24,1	—	0,1
Malmö m. fl. städers valkrets...	8 086	61,0	0,7	16,8	21,2	0,3	0,0
Malmöhus läns valkrets	3 607	46,3	10,2	18,9	24,5	—	0,1
Hallands län	2 309	47,9	13,7	16,9	20,6	0,7	0,2
Göteborgs stad	7 618	41,6	—	38,4	18,0	1,9	0,1
Göteborgs o. Bohus läns landst.- område	2 739	36,6	4,1	31,2	27,2	0,9	—
Älvsborgs läns norra valkrets...	2 978	35,6	5,4	30,7	28,2	—	0,1
Älvsborgs läns södra valkrets...	2 902	47,1	6,3	21,8	24,1	0,6	0,1
Skaraborgs län	4 151	41,9	7,9	26,9	22,8	0,5	0,0
Värmlands län	5 169	40,9	3,8	19,8	33,4	1,9	0,2
Örebro län	4 202	36,7	5,6	25,3	32,3	—	0,1
Västmanlands län	3 225	34,7	3,8	25,9	34,7	0,9	—
Kopparbergs län	4 116	36,0	4,0	22,6	26,5	0,8	0,1
Gävleborgs län	4 703	30,7	3,3	24,1	39,8	2,0	0,1
Västernorrlands län	5 504	28,8	5,3	18,2	45,1	2,5	0,1
Jämtlands län	3 229	33,3	6,6	17,5	42,6	—	—
Västerbottens län	4 673	29,2	4,9	21,6	43,1	0,9	0,3
Norrbottnens län	4 487	31,2	3,6	11,9	44,2	9,1	0,0
Samtliga valkretsar år 1958	130 940	43,2	4,4	22,8	28,4	1,1	0,1
» » » 1956	108 821	39,3	3,2	28,5	27,4	1,5	0,1

30 895 röster i dessa 11 valkretsar och detta förklarar till en del varför totala antalet röster vid junivalen sjönk med en tredjedel. Relativt taget var i de 17 valkretsar där partiet ställde upp röstminskningen störst i Malmö m. fl. städers valkrets (45,6 %); därefter följde Älvsborgs läns södra valkrets (45,3 %) och Kalmar län (43,5 %). Den minsta relativa minskningen förelåg i Gävleborgs län (15,1 %) och i Stockholms stad (15,3 %). Kommunistiska partiet har sedan gammalt sina fästen främst i Norrbottens län (16,1 %) och Göteborgs stad (8,8 %). Mest utbredd är par-

tiet i städerna där det vid junivalet omfattade 4,2 % av väljarna mot 2,7 % på landsbygden.

Vänstersocialistiska partiet gick vid nyvalet 1958 åter bakåt till 1 008 röster mot 1 252 röster år 1956, 2 302 röster vid 1952 års val och 2 943 röster år 1948. Partiet deltog liksom vid närmast föregående val endast i Göteborgs stads valkrets, medan det vid 1948 års val förekom i sex valkretsar. Partiet blev utan representation i riksdagen.

Medan det vid förra valet förekom i nio valkretsar att ett parti hade absolut majoritet, var detta år 1958 fallet i tolv

valkretsar; i samtliga fall gällde detta socialdemokraterna.

De till röstmottagare före eller på valdagen avlämnade godkända valsedlarna redovisas i *tab. O* valkretsvis med fördelning på partier. Det framgår vid jämförelse med 1956 års siffror, att detta förfarande funnit ökad användning. Särskilt gäller detta högerpartiet. Liksom vid de närmast föregående valen hade högern och folkpartiet, relativt taget, flera anhängare bland dem som röstade inför röstmottagare än bland dem som avlämnade sina röster i vanlig ordning, medan motsatsen i regel var förhållandet inom de övriga partierna. Så erhölet. ex. högern drygt 60 % av poströsterna i Malmö m. fl. städers valkrets och över 50 % i Stockholms stad och Uppsala län. Exakt hälften av poströsterna fick högern i Stockholms län.

Valdeltagande och partifördelning inom församlingsgrupper. Det är välbekant att områden med inbördes olikartad näringsgrenskaraktär kan uppvisa utpräglade olikheter i fråga om valdeltagande och de avgivna rösternas fördelning på partier. I 1956 års valstatistik gjordes ett försök att skapa underlag för en statistisk belysning av dessa förhållanden. De uppgifter som därvid användes för att ange näringsgrenskaraktär hämtades från 1950 års folkräkning del III, tab. 1. De anger för varje församling hur stor andel av den förvärvsarbeteande befolkningen som vid folkräkningstidpunkten fanns dels inom jordbruk med binärningar dels inom industri och hantverk. Med ledning av anförda data sammanfördes församlingarna till nio näringsgrensgrupper enligt följande grupperingschema:

För-samlings-grupp	Förvärvsarbeteande befolkningens relativa andel inom jordbruk med binärningar	inom industri och hantverk
1	mindre än 40 %	60 % och däröver
2	» » »	50—60 %
3	» » »	40—50 %
4	» » »	mindre än 40 %
5	40—70 %	40—50 %
6	»	30—40 %
7	»	20—30 %
8	»	mindre än 20 %
9	70 % och däröver	» » »

På maskinell väg sammanfördes uppgifterna för valdistrikten till församlings- och gruppuppgifter.

I föreliggande berättelse har en motsvarande bearbetning verkställt av valdeltagande och partifördelning inom församlingsgrupper. Av framställda råtabeller har det ansetts motiverat att, liksom skedde 1956, endast publicera en tabell (tab. 2) som för varje valkrets och inom varje församlingsgrupp ger siffror för rösträtt, valdeltagande och avgivna röstsedlars fördelning på partier. Av utrymmesskäl har därvid den inskränkningen vidtagits att grupperna 5, 6 och 7 i råtabellen sammanslagits till en grupp, så att hela antalet redovisade församlingsgrupper blir sju.

För en jämförelse med resultaten av motsvarande bearbetning av 1956 års valstatistik rörande den relativa fördelningen av avgivna röster på partier hänvisas till följande tablå. Det bör observeras att poströsterna icke ingår i det här bearbetade materialet, eftersom de är tillgängliga endast som totalsummor för varje valkrets utan uppdelning på valdistrikt.

Vikande procentsiffror visar folkpartiet inom alla församlingsgrupper samt socialdemokraterna fastän i långt mindre omfattning i de mest jordbruksbetonade grupperna 5—7. Nedgången för kommunisterna får närmast ses i sam-

Antalet röster i procent av samtliga röster tillhörande

Församlings- grupper efter näringsgrens- karaktär	Högern	Center- partiet	Folk- partiet	Social- demokrat.	Kommu- nisterna	Övriga	Summa
1	1958 12,7	4,8	15,5	63,5	3,5	0,0	100
	1956 11,3	2,8	19,5	59,7	6,7	0,0	100
2	1958 16,7	5,8	17,4	56,2	3,9	0,0	100
	1956 14,5	3,6	22,3	53,4	6,1	0,1	100
3	1958 18,2	7,8	21,0	48,8	4,1	0,1	100
	1956 15,3	5,0	27,8	45,7	6,1	0,1	100
4	1958 25,9	6,9	21,6	41,7	3,9	0,0	100
	1956 22,2	4,5	29,2	39,2	4,9	0,0	100
5	1958 16,9	32,3	13,3	35,7	1,8	0,0	100
	1956 16,2	26,0	17,2	37,9	2,7	0,0	100
6	1958 15,4	31,7	15,4	34,7	2,8	0,0	100
	1956 14,9	25,5	19,4	36,6	3,5	0,1	100
7	1958 20,5	44,9	12,5	20,8	1,3	0,0	100
	1956 19,5	37,8	16,7	24,1	1,8	0,1	100
Samtliga ...	1958 18,7	13,0	18,1	46,8	3,4	0,0	100
	1956 16,5	9,6	23,7	45,1	5,1	0,0	100

band med att partiet ej ställde upp i elva valkretsar. I övrigt ligger procent-talen för 1958 högre än 1956 års tal. Ökningen är minst utpräglad för högern. Hade hänsyn kunnat tagas till poströsterna inom olika partier skulle det sannolikt framkommit, att partiets röstandel ökats mera än som framgår av de här anförda siffrorna. Som var att vänta ökades procentsiffrorna för centerpartiet mest inom grupperna 5—7.

Från en i statistiska centralbyrån förvarad manuskripttabell över valdeltagandet i församlingsgrupper, valkretsvis, hämtas följande uppgifter för riket (%).

Församl. grupp	1956		1958	
	M	Kv	M	Kv
1	84,9	81,9	83,4	80,1
2	82,7	79,8	80,3	76,8
3	81,6	78,8	78,4	75,3
4	81,2	78,6	78,5	75,3
5	79,7	74,4	78,0	72,5
6	79,1	73,6	78,4	73,0
7	79,2	72,3	77,8	71,5

Det är genomgående lägre procent-siffror 1958 för valdeltagandet än 1956. Det framgår också huru valdeltagarfrekvensen ökar med tilltagande industrialisering. Som redan påpekats ingår ej poströsterna i det här behandlade ma-

terialet. Det bör också understrykas, att den här använda indelningen i näringsgrensgrupper som nämnts hänför sig till läget vid slutet av år 1950. Även om den vid 1958 års slut sålunda ej längre kan betraktas som aktuell, är den dock användbar för att illustrera ovan framhållna olikheter i det valstatistiska primär-materialet.

Som ett led i sin redovisning av tätortsbebyggelsen i riket har 1950 års folkräkning i sin redogörelse del III, tab. 1 för varje församling angivit den andel av församlingens folkmängd som bodde i tätorter inom församlingen. Dessa uppgifter har utnyttjats i såväl 1956 som 1958 års valstatistik för en fördelning av församlingarna i riket på grupper efter tätortskaraktär enligt följande schema.

Församlingsgrupp	Tätortsbefolkningens andel
1	0—10 %
2	10—30 %
3	30—50 %
4	50—70 %
5	70—90 %
6	90— %

Liksom vid fördelningen efter näringsgrenskaraktär har syftet varit att

Tab. P. De godkända valsedlarnas fördelning på partier vid valen till andra kammaren åren 1958 och 1956 i församlingsgrupper efter tätortskaraktär

Party affiliation at the elections to the Second Chamber in different groups of parishes

Församlingsgrupper efter tätortskaraktär	Högern	Centerpartiet	Folkpartiet	Socialdemokraterna	Kommunisterna	Övriga	¹ Summa
<i>Absoluta tal</i>							
1 1958	78 344	168 296	55 037	125 066	4 731	14	431 488
1956	77 211	141 036	74 108	142 556	7 911	304	443 126
2 1958	47 156	94 408	45 529	130 235	9 331	2	326 661
1956	45 888	76 476	59 122	135 688	13 494	84	330 752
3 1958	63 274	93 279	59 366	189 201	13 127	4	418 251
1956	60 847	74 135	76 457	189 638	18 904	168	420 149
4 1958	45 889	50 009	42 923	162 342	10 074	6	311 243
1956	43 971	38 446	56 451	160 881	15 622	25	315 396
5 1958	52 248	29 310	59 571	206 970	11 291	9	359 399
1956	46 163	19 024	76 949	195 752	21 118	62	359 068
6 1958	406 847	45 657	407 789	925 680	79 295	1 002	1 866 270
1956	346 783	14 048	549 448	875 112	115 360	1 267	1 902 018
Samtliga grupper 1958	693 758	480 959	670 215	1 739 494	127 849	1 037	3 713 312
1956	620 863	363 165	892 535	1 699 627	192 409	1 910	3 770 509
<i>Relativ fördelning</i>							
1 1958	18,2	39,0	12,7	29,0	1,1	0,0	100
1956	17,4	31,8	16,7	32,2	1,8	0,1	100
2 1958	14,4	28,9	13,9	39,9	2,9	0,0	100
1956	13,9	23,1	17,9	41,0	4,1	0,0	100
3 1958	15,1	22,3	14,2	45,2	3,2	0,0	100
1956	14,5	17,7	18,2	45,1	4,5	0,0	100
4 1958	14,7	16,1	13,8	52,2	3,2	0,0	100
1956	13,9	12,2	17,9	51,0	5,0	0,0	100
5 1958	14,5	8,2	16,6	57,6	3,1	0,0	100
1956	12,9	5,3	21,4	54,5	5,9	0,0	100
6 1958	21,8	2,4	21,9	49,6	4,2	0,1	100
1956	18,2	0,7	28,9	46,0	6,1	0,1	100
Samtliga grupper 1958	18,7	13,0	18,1	46,8	3,4	0,0	100
1956	16,5	9,6	23,7	45,1	5,1	0,0	100

¹ Utom poströster

undersöka, om de församlingsgrupper som skiljes åt genom olika tätortskaraktär också uppvisar typiska olikheter i fråga om partifördelning och valdeltagande. Det kan redan här sägas, att erhållna resultat tyder på att så är fallet. Ett resultat i denna riktning kunde för övrigt förutses med hänsyn till det samband som otvivelaktigt råder mellan tätortsbebyggelsens relativa omfattning å ena sidan och graden av industrialisering (näringsgrenskaraktären) å den andra. Statistiska centralbyrån anser det dock ej motiverat att i denna berättelses tabellavdelning framlägga några resultat

för bearbetningen av valresultaten inom församlingsgrupper efter tätortskaraktär utan begränsar sig till en sammanfattande redovisning dels i tab. P, dels i tab-lån nederst på nästa sida. I övrigt hänvisas till i centralbyrån förvarade rätabeler.

Ett studium av den relativa partifördelningen i olika tätortsgrupper enligt tab. P ger i stort samma bild som motsvarande fördelning i olika näringsgrensgrupper, framlagt överst på sid. 45. Som exempel kan anföras tätortsgrupp 1, där glesbebyggelsen är mest utpräglad. Där dominerar centerpartiets andel

av rösterna, och detsamma gäller som tidigare visats i näringsgrensgrupp 7, där jordbruk med binärningar är förhärskande. Jämförelsen kan lätt föras vidare till övriga grupper, men det är knappast motiverat i detta sammanhang. Av skäl som redan anförts i den föregående framställningen ingår ej poströsterna i redovisningen i tab. P.

Rikssiffror för rösträtt och valdeltagande inom olika tätortsgrupper framlägges i nedanstående tablå under jämförelse med motsvarande tal för 1956 års val.

Den gång i siffrorna för valdeltagandet inom näringsgrensgrupper, som konstaterats i det föregående, kan ej påvisas i nämnda tablå vid jämförelse mellan tätortsgrupper. Genomgående var dock valdeltagandet något lägre än år 1956.

De valda riksdagsledamöternas partiställning. Uppgifter rörande de valda riksdagsledamöterna meddelas i del I dels i tab. 2, dels i tab. 3. I den senare tabellen lämnas en detaljerad redogörelse rörande namn, yrke, parti och rösttal m. m.

Ur partifördelningssynpunkt utföll 1958 års andrakammarval så, att högern erhöi 45, centerpartiet 32, folkpartiet

38, socialdemokraterna 111 och kommunisterna 5 mandat. Motsvarande resultat vid de närmast föregående andrakammarvalen lämnas i tablå här nedan. Den här uppgivna partiställningen hänför sig till valtillfället utan hänsyn till sedermera inträdda ändringar.

	Valda riksdagsledamöter				Förändring 1956- 1958
	1948	1952	1956	1958	
Högern	23	31	42	45	+ 3
Centerpartiet ..	30	26	19	32	+ 13
Folkpartiet	57	58	58	38	- 20
Soc.-dem.	112	110	106	111	+ 5
Kommunisterna	8	5	6	5	- 1
Summa	230	230	231	231	± 0

Tablåns sista kolumn återger de förskjutningar i partiernas representation, som 1958 års andrakammarval medförde i jämförelse med partiställningen efter 1956 års val.

Olikheten mellan Svealands, Götalands och Norrlands landsbygd med avseende på röstfördelningen avspeglas i mandatfördelningen, sådan den i tab. Q angivits för de tre huvuddelarna av riket. Centerpartiet och högern har erhållit sina flesta mandat i Götaland. Socialdemokraterna är proportionsvis starkast i Norrland, där de besatt drygt hälften av antalet platser. Folkpartiet har sina bästa valkretsar i Svealand och Göta-

Församlingsgrupper efter tätortskarakter		Röstberättigade		I valet deltagande		Kvinnor Antal	%
		Män	Kvinnor	Män Antal	%		
1	1958	308 095	276 708	240 706	78,1	201 470	72,8
	1956	305 974	276 548	245 205	80,1	206 383	74,6
2	1958	233 045	213 216	181 654	77,9	154 357	72,4
	1956	230 997	211 889	182 612	79,1	155 500	73,4
3	1958	290 140	272 344	228 713	78,8	202 210	74,2
	1956	285 940	268 693	228 391	79,9	202 366	75,3
4	1958	211 317	203 547	169 085	80,0	154 392	75,9
	1956	207 175	200 068	169 156	81,6	155 266	77,6
5	1958	236 143	235 947	191 397	81,1	182 669	77,4
	1956	229 293	229 543	189 395	82,6	181 850	79,2
6	1958	1 179 467	1 332 452	938 670	79,6	1 019 640	76,5
	1956	1 145 711	1 295 494	946 456	82,6	1 039 534	80,2
Samtliga	1958	2 458 207	2 534 214	1 950 225	79,3	1 914 738	75,6
	1956	2 405 090	2 482 235	1 961 215	81,5	1 940 899	78,2

Tab. Q. Partiernas representation samt förändringarna däri genom valen år 1958 i förhållande till 1956 års val, valkretsvis och efter landsdelar

Party affiliation of the members elected and changes after the 1958 Second Chamber election compared with that of 1956, by constituency and by major areas

Valkretsar	Högern		Centerpartiet		Folkpartiet		Socialdemokraterna		Kommunisterna		Valkretsens sista plats			
	Antal	Ökning el. minskning	Antal	Ökning el. minskning	Antal	Ökning el. minskning	Antal	Ökning el. minskning	Antal	Ökning el. minskning	Tillföll	Parti närmast i tur	För ändring erforderligt	röststillskott
Stockholms stad	7	+2	—	—	6	—3	10	+1	2	—	K	S		252
Stockholms län	3	—	1	+1	3	—1	6	+1	—	—1	F	S		10 894
Uppsala län	1	—	1	+1	1	—	2	—1	—	—	C	S		3 720
Södermanlands län	1	—	1	+1	1	—1	4	—	—	—	S	S		6 164
Värmlands län	2	+1	1	—	1	—1	5	—	—	—	S	F		4 021
Örebro län	1	—	1	—	1	—1	5	+1	—	—	S	F		23
Västmanlands län	1	—	1	—	1	—	4	—	—	—	F	F		8 855
Kopparbergs län	1	—	1	—	2	—	5	—	—	—	F	C		2 967
Svealand	17	+3	7	+3	16	—7	41	+2	2	—1	.	.		.
Östergötlands län	2	—	1	—	2	—	6	—	—	—	F	C		1 874
Jönköpings län	2	—	2	+1	2	—	3	—1	—	—	C	S		5 072
Kronobergs län	1	—	2	+1	—	—1	2	—	—	—	C	F		138
Kalmar län	2	—	2	+1	—	—1	3	—	—	—	C	F		154
Gotlands län	1	+1	1	—	—	—1	1	—	—	—	H	S		852
Blekinge län	1	—	—	—	1	—	3	—	—	—	S	F		5 921
Kristianstads län	2	—	2	+1	1	—1	3	—	—	—	C	F		2 020
Malmö m. fl. städers v:s.	3	—	—	—	2	—	6	—	—	—	S	H		1 471
Malmöhus läns valkrets ..	1	—	2	+1	1	—1	4	—	—	—	S	H		669
Hallands län	1	—	2	+1	—	—1	2	—	—	—	C	F		1 364
Göteborgs stad	2	—	—	—	4	—1	5	+1	1	—	S	F		13 096
Göteborgs o. Bohus läns landstingsområdes v:s ..	1	—	1	—	2	—	3	—	—	—	S	H		7 627
Älvsborgs läns norra v:s..	1	—	1	—	1	—1	3	+1	—	—	S	F		2 850
Älvsborgs läns södra v:s..	1	—1	1	+1	1	—	2	—	—	—	F	H		708
Skaraborgs län	2	—	2	+1	1	—1	3	—	—	—	S	F		251
Götaland	23	—	19	+8	18	—9	49	+1	1	—	.	.		.
Gävleborgs län	1	—	1	—	1	—1	5	+1	1	—	K	F		1 610
Västernorrlands län	1	—	2	+1	1	—1	5	—	—	—	C	S		1 163
Jämtlands län	1	—	1	+1	—	—1	3	—	—	—	S	F		674
Västerbottens län	1	—	1	—	2	—	3	—	—	—	F	S		4 836
Norrbottnens län	1	—	1	—	—	—1	5	+1	1	—	S	F		211
Norrland	5	—	6	+2	4	—4	21	+2	2	—	.	.		.
Hela riket	45	+3	32	+13	38	—20	111	+5	5	—1	.	.		.

land men har gjort förluster i alla tre huvuddelarna och proportionsvis är förlusten störst i Norrland och minst i Svealand. Partiet intar dock fortfarande en stark position i landets två största städer. Kommunisterna har förlorat ett mandat i Svealand, medan socialdemokraterna vunnit två platser i vardera Svealand och Norrland samt en plats i

Götaland. Centerpartiet har gjort vinster i alla tre huvuddelarna och ökat sitt antal platser med drygt två tredjedelar. Folkpartiet har behållit sina platser i tre valkretsar i Svealand, i sex valkretsar i Götaland och i en valkrets i Norrland; i övriga valkretsar har partiet förlorat mandat. Högern har vunnit tre mandat i Svealand.

Av de valda är 31 kvinnor, 7 tillhörande högern, 4 folkpartiet och 20 socialdemokraterna. De valda kvinnornas antal och deras procentuella andel av samtliga mandat inom de olika partierna vid de tre senaste andrakammarvalen framgår av sammanställningen här nedan.

De kvinnliga ledamöterna i andra kammaren är starkast representerade inom socialdemokratiska partiet, och deras andel av samtliga mandat har ökats även vid 1958 års nyval. Också inom högern är kvinnorna efter nyvalet starkare representerade än tidigare. Vid nyvalet 1958 valdes kvinnliga representanter i 18 valkretsar. Det största antalet (5) uppvisar Stockholms stad och därefter Stockholms län (4) och Göteborgs stad (3).

Belysande för partiernas tävling är uppgifterna i de sista kolumnerna av tab. Q. De visar vilket rösttillskott som minst hade erfordrats för att den sista platsen i varje valkrets skulle ha erövrats av ett annat parti än det, som besatte den. Lägst är talen för Örebro län och Kronobergs län; endast 23 röster ytterligare skulle ha gett folkpartiet sista platsen i Örebro län på bekostnad av socialdemokraterna, medan för Kronobergs län på motsvarande sätt gäller att 138 röster ytterligare skulle ha gett folkpartiet sista platsen på bekostnad av centerpartiet. I Kalmar län skulle 154 röster ytterligare ha gett folkpartiet sista platsen och även då på bekostnad av

centerpartiet. Anmärkningsvärt är att socialdemokraterna besatte sista platsen i icke mindre än 13 valkretsar och att högern har besatt sista platsen i endast en valkrets.

En jämförelse mellan partiernas andelar av väljarkåren och storleken av deras representation i kammaren har gjorts här nedan.

Andel av	H	C	F	Sd	K	Ö	Sum
väljarkåren	19,5	12,7	18,2	46,2	3,4	—	100
kammaren	19,5	13,9	16,4	48,0	2,2	—	100

Av jämförelsen framgår att socialdemokraterna och centerpartiet i här angiven mening är överrepresenterade medan folkpartiet och kommunisterna är underrepresenterade.

Ett mera rättvisande resultat skulle ha uppnåtts, om hela riket utgjort en valkrets och platserna sålunda kunnat fördelas proportionellt mellan partierna efter rikssiffrorna. En sådan tänkt fördelning avseende vart och ett av de fyra senaste valen har i nedanstående tabell jämförts med den, som erhålles med valkretsarna bibehållna, men bortsett från inverkan av valkarteller. Talen uttrycker vinster och förluster på grund av valkretsindelningen:

	1948	1952	1956	1958
Högern	— 8	— 2	+ 3	± 0
Centerpartiet	+ 1	+ 1	— 3	+ 3
Folkpartiet	+ 1	+ 2	+ 3	— 4
Socialdemokraterna ...	+11	+ 4	+ 3	+ 4
Kommunisterna	— 5	— 5	— 6	— 3
Summa	± 13	± 7	± 9	± 7

	Valda kvinnliga riksdagsledamöter			I % av samtliga mandat för resp. parti		
	Antal	1952	1956	1958	1952	1956
Högern	4	6	7	12,9	14,3	15,6
Centerpartiet	—	—	—	—	—	—
Folkpartiet	8	5	4	13,8	8,6	10,5
Socialdemokraterna	15	18	20	13,6	17,0	18,0
Kommunisterna	1	—	—	20,0	—	—
Summa	28	29	31	12,2	12,6	13,4

De relativt små avvikelserna åren 1952—1958 torde bero på att vid dessa val tillämpades den s. k. jämkade undatalsmetoden vid bestämning av mandatfördelningen i stället för D'Hondts regel, som tidigare använts. En jämförelse mellan riksresultaten och det faktiska valresultatet vid 1958 års andra kammarval visar, att även den numera tillämpade fördelningsregeln gynnat det största partiet socialdemokraterna. Högern utvisar dock ingen överrepresentation och folkpartiet är underrepresenterat efter nyvalet 1958 trots sin relativa storlek. Dock är att märka, att folkpartiet låg nära till mandat i flera valkretsar. Centerpartiet har erhållit 3 mandat mer än vad rösttalet i och för sig skulle ha berättigat det till medan kommunisterna är underrepresenterade med 3 mandat. I följande sammanställning redovisas resultaten för de båda mandatfördelningssystemen vid 1958 års nyval.

	Antal riksdagsmän		Faktisk vinst (+) el. förlust (—)
	Enl. riksproportionaliteten	Faktiskt resultat	
Högern	45	45	± 0
Centerpartiet ...	29	32	+ 3
Folkpartiet .	42	38	— 4
Socialdemokraterna .	107	111	+ 4
Kommunisterna	8	5	— 3
Summa	231	231	± 7

Av de påvisade orsakerna till platsfördelningens ojämnhet måste följande, att antalet väljare, som står bakom varje representant, blir ganska olika inom skilda partier. Följande tal erhålles:

	År 1956	År 1958
Högern	15 802	16 674
Centerpartiet	19 295	15 211
Folkpartiet	15 924	18 421
Socialdemokraterna ...	16 316	16 006
Kommunisterna	32 336	25 864
Samtliga partier	16 794	16 642

Kommunisterna behövde sålunda nästan två tredjedelar fler röster för vart och ett av sina mandat än socialdemokraterna och centerpartiet.

Andra kammarens sammansättning vid riksdagens vårsession år 1959

Till grund för den följande framställningen om andra kammarens sammansättning ligger dels uppgifterna i tab. 3 i del I, dels den förteckning över ledamöterna, som offentliggöres genom kammarens kansli.

I fråga om partiställningen hänvisas till närmast föregående kapitel. Med avseende på personomsättningen på grund av valen finner man, att av kammarens 231 ledamöter 203 eller 87,9 % blivit omedelbart omvalda, medan återstoden nyvalts. Omsättningen har varit mindre vid det senaste valet än vid det närmast föregående valet. Av de 28 nyvalda hade 7 förut innehått mandat i riksdagen.

Nyvalda blev för högern 6, för centerpartiet 14, för folkpartiet 1 (varav 5 centerpartister och 1 folkpartist förut tillhört riksdagen) samt för socialdemokraterna 7, medan samtliga kommunisterna omvaldes.

Med hänsyn till antalet förut beviljade riksdagar fördelade sig kammarens ledamöter år 1959 på sätt tab. R utvisar. Medeltalet beviljade riksdagar var större än år 1957. Medeltalet har stigit kraftigt för folkpartiet och för kommunisterna men relativt obetydligt för högern och socialdemokraterna. För centerpartiet har medeltalet nedgått något.

Vid fördelning av kammarledamöter-

Tab. R. Andra kammarens ledamöter fördelade efter antalet bevistade riksdagar
Members of the Second Chamber, by number of sessions attended

Bevistade riksdagar	Antal ledamöter						Bevistade riksdagar	Antal ledamöter						
	Högern	Centerpartiet	Folkpartiet	Socialdemokraterna	Kommunisterna	Samtliga		Högern	Centerpartiet	Folkpartiet	Socialdemokraterna	Kommunisterna	Samtliga	
50	—	—	—	1	—	1	13	1	1	1	1	—	4	
46	—	—	—	1	—	1	12	2	—	—	2	—	4	
41	—	—	—	1	—	1	11	3	1	11	22	—	37	
33	1	—	—	—	—	1	10	2	—	—	2	—	4	
29	1	2	—	5	1	9	9	—	3	2	3	—	8	
28	1	—	—	1	—	2	8	1	1	1	1	—	4	
26	—	—	—	1	—	1	7	6	1	10	14	—	31	
25	—	2	—	5	1	8	6	—	—	1	1	—	2	
24	—	—	1	—	—	1	5	—	1	1	1	—	3	
22	—	1	—	—	—	1	4	2	—	—	—	—	2	
21	1	1	—	1	—	3	3	11	4	3	20	1	39	
20	—	—	1	—	—	1	2	1	—	—	3	—	4	
19	2	1	2	12	—	17	1	7	8	—	7	—	22	
18	—	1	—	1	—	2	0	—	—	—	2	—	2	
17	—	—	—	1	—	1								
16	—	1	—	—	—	1								
15	3	2	4	2	2	13								
14	—	1	—	—	—	1								
								Summa	45	32	38	111	5	231
							I medeltal år 1959	8,5	10,6	10,3	11,6	17,4	11,0	
							» » » 1957	6,8	11,6	6,7	10,9	13,3	9,2	

na på landsbygd och städer efter *bosättningsort* framträder för städerna, i motsats till vad tidigare varit fallet, relativt sett någon minskning från år 1957 till 1959, såsom följande översikt utvisar.

	Bosatta på landsbygden		i stad	
	Antal	%	Antal	%
Högern	21	46,7	24	53,3
Centerpartiet	28	87,5	4	12,5
Folkpartiet	11	28,9	27	71,1
Socialdemokraterna	45	40,5	66	59,5
Kommunisterna	—	—	5	100,0
Summa år 1959	105	45,5	126	54,5
» » 1957	101	43,7	130	56,3
» » 1953	102	44,3	128	55,7
» » 1949	118	51,3	112	48,7

Städerna har sedan gammalt en större representation i förhållande till folkmängden än landsbygden. Städernas folkmängd utgjorde vid 1959 års ingång 50,8 % av rikets, medan de i stad bosatta andrakammarledamöterna uppgick till 54,5 % av samtliga. Med undantag för centerpartiet är flertalet av partiernas representanter bosatta i städerna.

Den i *tab. S* meddelade *yrkesfördelningen* av andra kammarens ledamöter har verkställts efter samma grunder som motsvarande fördelning av förstakammarledamöterna (se *tab. D*). Uppgifter rörande varje ledamöts yrke vid tidpunkten för valet lämnas därjämte i *tab. 3* i del I. De båda största huvudgrupperna av yrken bildar liksom tidigare offentliga tjänster m. m. och jordbruk med binärningar med resp. 101 och 64 ledamöter. Av nuvarande statsråd hade sex och av förutvarande åtta plats i andra kammaren.

I 1959 års andra kammare utgjorde antalet kvinnor 29 varav 11 var gifta utan yrkesarbete. Totalantalet åren 1957 och 1953 var resp. 29 och 28.

I fråga om *aldersfördelningen* bland andra kammarens ledamöter vid början av år 1959 lämnas uppgifter i *tab. T*. Medelåldern ställer sig för de olika partierna efter de senare årens val som följer:

Tab. S. Yrkesfördelningen bland andra kammarens ledamöter
Members of the Second Chamber, by occupation

Yrkesgrupper	År 1959						År 1957
	Högern	Centerpartiet	Folkpartiet	Socialdemokraterna	Kommunisterna	Samtliga	
<i>Jordbruk med binärningar</i>							
Godsägare och godsarrendatorer	5	—	—	—	—	5	4
Hemmansägare, trädgårdsmästare m. fl.	12	23	4	7	—	46	41
Lantbruksförvaltare o. d.	1	1	—	—	—	2	5
Jordbruks- och skogsarbetare	—	—	—	8	—	8	9
Fiskare	—	—	1	2	—	3	3
<i>Industri, samfärdsel och handel m. m.</i>							
Fabriksidkare, grosshandlare, direktörer m. fl.	7	—	3	4	—	14	18
Hantverkare	1	—	—	1	—	2	3
Handlande	1	—	2	—	—	3	3
Kontors- och förvaltningspersonal	2	—	3	6	—	11	13
Arbetspersonal	—	—	4	21	—	25	26
<i>Offentliga tjänster m. m.</i>							
Tjänstemän av högre grad	3	4	7	15	—	29	27
D:o av lägre grad	—	—	2	14	1	17	4
Officerare	1	—	—	—	—	1	1
Professorer och andra lärare än vid folkskola	2	2	3	3	—	10	10
Folkskollärare	1	—	3	4	—	8	12
Präster	2	—	1	2	—	5	4
Läkare	—	—	1	1	—	2	2
Advokater	1	—	—	—	—	1	1
Tidningsmän och skriftställare	1	—	3	2	3	9	14
Förtroendemän inom fackliga och politiska organisationer	—	2	1	15	1	19	18
<i>Ospecificerad verksamhet</i>							
Gifta kvinnor utan särskilt yrke	5	—	—	6	—	11	13
Summa	45	32	38	111	5	231	231

Tab. T. Åldersfördelningen bland andra kammarens ledamöter
Members of the Second Chamber, by age

Partier	Åldersår					
	30—39	40—49	50—59	60—69	70—79	Summa
Högern	3	14	20	8	—	45
Centerpartiet	4	7	11	8	2	32
Folkpartiet	—	11	18	9	—	38
Socialdemokraterna	9	31	49	20	2	111
Kommunisterna	—	—	3	2	—	5
Hela kammaren år 1959	16	63	101	47	4	231
" " " 1957	15	69	96	47	4	231

	1949	1953	1957	1959
Högern	52,0	52,8	51,7	51,7
Centerpartiet	55,4	54,5	55,5	53,3
Folkpartiet	51,3	51,2	53,1	54,8
Socialdemokraterna ..	52,0	52,4	51,7	52,3
Kommunisterna.....	49,0	52,4	55,8	59,6
Samtliga	52,2	52,4	52,5	52,9

Medelåldern för andra kammarens samtliga ledamöter uppgår för år 1959 till 52,9 år och har sedan år 1949 hållit sig tämligen konstant. Socialdemokraternas och högerens representanter har numera den lägsta medelåldern, medan den högsta finnes hos kommunisterna.

Urvalsundersökningen

Undersökningen har till uppgift att på grundval av ett stickprovsmässigt urval av i röstlängderna upptagna personer belysa rösträtten och valdeltagandet bland män och kvinnor inom olika ålders-, civilstånds- och yrkesgrupper. Det observeras att uppgifterna om civilstånd och yrke i de vid junivalet 1958 använda röstlängderna avser tillståndet vid början av år 1957. Huru denna omständighet kan tänkas påverka undersökningsresultaten skall omnämnas i det följande. Detsamma gäller inverkan på siffrorna som förorsakas av det förhållandet, att röstlängderna under löpande giltighetstid ej korrigeras med hänsyn till inträffade dödsfall och fall av utvandring från riket. Vid 1958 års val, då ej mindre än tio månader förflutit mellan tidpunkten för längdens justering och valdagen, var den störande inverkan av dessa faktorer vid fastställandet av antalet röstberättigade större än normalt.

Urvalet. Liksom vid tidigare undersökningar av denna art har olika förfaringsätt tillämpats för urval på landsbygden och i städerna.

Alla vid valet använda röstlängder för städerna har infordrats och på var tionde sida upptagna personer har uttagits för bearbetning (jfr s. 56). Förfarandet kan betecknas som ett systematiskt urval av inbördes lika stora enheter (sidor), där antalet element inom varje enhet är lika med antalet personer per sida. Urvalet för Stockholms stad, som tidigare verkställts och bearbetats av stadens statistiska kontor, har vid denna bearbetning i sin helhet utförts av statistiska centralbyrån.

Den för städerna tillämpade urvalsmetoden har främst av kostnadsskäl ej ansetts böra komma ifråga vid urval för landsbygden, eftersom antalet valdistrikt på landsbygden är mer än tre gånger så stort som i städerna. I stället har använts en form av area-sampling med tvåstegsurval. Landsbygden har därvid till en början stratifierats på de vedertagna sex riksområdena. Valdistrikten inom varje riksområde har sammanförts till församlingar, varefter dessa med hänsyn till sin vid 1950 års folkräkning åsatta näringsgrenskaraktär ytterligare grupperats på fem strata enligt följande grupperingsschema.

För-sam-lings-grupp	Förvärvsarbetande inom jordbruk med binärningar	befolkningens relativa andel inom industri med hantverk
1	mindre än 40 %	60 % och däröver
2	» » »	mindre än 60 %
3	40—70 %	20—50 %
4	» » »	mindre än 20 %
5	70 % och däröver	» » »

Inom varje stratum konstrueras primära urvalsenheter större än 10 % av stratums storlek. Därefter sker ett förstastegsurval slumpvis med 1 primär urvalsenhet per stratum.

Den uttagna enheten tilldelas en sannolikhet P_i , som i princip skall vara proportionell mot dess storlek. I det ideala fallet bör P_i vara hela antalet i röstlängd upptagna personer inom den uttagna enheten M_i i relation till motsvarande antal inom hela stratum M d. v. s.

$$P_i = \frac{M_i}{M}$$

Det är väl bekant, att man i dylika fall ej alltid känner de exakta värdena

på M_i och M utan måste för P_i räkna med ett skattningsvärde Z_i . Vid urvalet till 1956 års undersökning användes sålunda för skattningsvärdet antalet i röstlängd upptagna personer enligt 1952 års röstlängd. Vid 1958 års urval har skattningsvärdet bildats med användning av antalet röstberättigade personer inom respektive områden enligt den vid valet använda röstlängden.

Av de M_i elementen (personerna) i den i :te här uttagna primära urvalsensheten skall härnäst subsamplas ett villkorligt antal element m_i . Detta antal bestämmes genom det för samtliga strata införda villkoret att en konstant andel $k = 0,10$ av personerna i varje stratum skall ingå i det slutliga urvalet.

Antalet personer i den primära urvalsensheten som tillhör urvalet beräknas till $Z_i M_i$.

Det sekundära urvalet sker i proportion $m_i : M_i$, varför

$$\frac{Z_i \times M \times m_i}{M_i} = k \times M;$$

$$\frac{m_i}{M_i} = \frac{k}{Z_i} = 1: \frac{Z_i}{0,10}.$$

Den sekundära urvalsfraktionen bestämmes på detta sätt för samtliga 30 strata och appliceras på de infordrade röstlängderna genom ett systematiskt urval.

För att belysa hur urvalet utfallit har på samma sätt som i tidigare berättelser gjorts nedanstående sammanställning.

Urvalsramen utgöres av samtliga i 1957 års röstlängd upptagna personer med den fördelning av dessa på röstberättigade och icke röstberättigade, som gällde fr. o. m. 1 januari 1958. Det innebär att personer födda 1936 och upptagna i 1957 års röstlängd med rätt att utöva sin rösträtt först under 1958 ingår i urvalsramen.

I samband med statistiken över folkomröstningen den 13 oktober 1957 infordrade statistiska centralbyrån på särskild blankett uppgifter om rösträtten i varje röstningsdistrikt (valdistrikt) en-

	I urvalsundersökningen ingående personer	Förväntat antal = 10 % av totalantalet i röstlängd upptagna personer	Differens i absoluta tal	Differens i % av förväntat antal	
				Utan korr.	Med korr.
<i>Röstberättigade</i>					
Landsbygden	246 372	247 181	— 809	— 0,3	+ 0,28
Städerna	250 461	252 061	— 1 600	— 0,6	— 0,04
Hela riket	496 833	499 242	— 2 409	— 0,5 (— 0,48)	+ 0,12
därav: män	244 319	245 821	— 1 502	— 0,6	..
kvinnor	252 514	253 421	— 907	— 0,4 (— 0,36)	..
<i>Icke röstberättigade</i>	14 634	14 277	+ 357	+ 2,5	..
<i>I valet deltagande</i>					
Landsbygden	189 688	190 559	— 871	— 0,5 (— 0,46)	
Städerna	195 425	195 937	— 512	— 0,3 (— 0,26)	
Hela riket	385 113	386 496	— 1 383	— 0,4 (— 0,36)	
därav: män	194 130	195 022	— 892	— 0,5 (— 0,46)	
kvinnor	190 983	191 474	— 491	— 0,3 (— 0,26)	
<i>Antal röstande inför röstmottagare</i> .	13 196	13 094	+ 102	+ 0,8 (+ 0,78)	

ligt den i juli 1957 justerade röstlängden. Dessa siffror användes sedan även för beräkning av antalet röstberättigade och icke röstberättigade enligt samma längd vid 1958 års val. En följd av denna procedur blev, att antalet i röstlängd upptagna personer vid 1958 års val, d. v. s. den ovan definierade urvalsramen, ej kunnat reduceras med hänsyn till faktisk avgång ur röstlängden genom dödsfall eller utvandrning. Förväntade antalet, d. v. s. 10 % av totalantalet i röstlängd upptagna personer, enligt tablån på sid. 55 är därför för stort. I stickprovet ingår däremot ej personer, som enligt anteckning i de för urvalet infordrade röstlängderna avlidit efter längdens upprättande. Skyldighet att anteckna dödsfall i röstlängd är visserligen ej stadgad, men hänsyn till sådan anteckning har, som nämnts, tagits i förekommande fall. En uppfattning om felets storleksordning kan vinnas på följande sätt.

Strykningarna av döda i urvalet uppgår till i runt tal 1 500 personer enligt vad en direkträkning visar såväl på landsbygden som i städerna. Det innebär att i genomsnitt ungefär vartannat dödsfall torde ha strukits i längderna. Med tillämpning av denna korrektion på det förväntade antalet röstberättigade enligt tablån på föregående sida har beräknats och i tablåns sista kolumn införts några korrigerade värden för den procentuella avvikelser från de väntade värdena. Det framgår att dessa avvikelser är relativt känsliga för införda antaganden om dödligheten.

Största relativa avvikelser från det väntade antalet (+ 2,5 %) visar enligt tablån antalet icke röstberättigade. Detta beror närmast på att dessa personer, som till antalet utgör knappt 3 % av alla i röstlängd upptagna, är ganska

ojämnt fördelade över längdernas sidor och därför lätt blir för många eller för få i urvalet. I 1956 års undersökning var sålunda de icke röstberättigade underrepresenterade, medan förhållandet nu är det motsatta.

Antalet röstberättigade i relation till hela antalet i röstlängd upptagna dels inom urvalet dels i hela materialet korrigerat för dödlighet utgjorde, i %:

	Urvalet	Riksmaterialet
Män	97,02	97,09
Kvinnor	97,28	97,35
Båda könen	97,14	97,22

Procenttalen i urvalet ligger genomgående något lägre än talen i riksmaterialet. Korrektionen för dödlighet i riksmaterialet är som tidigare nämnts ej fullständig, men den är genomförd så långt det varit möjligt för att få siffror som är bättre jämförbara med urvalet.

Urvalet omfattar 511 467 personer, vilket motsvarar 9,96 % av antalet i röstlängd upptagna personer. Om sistnämnda antal i möjlig mån korrigeras för dödlighet efter ovan angivna riktlinjer, blir procenttalet i stället 10,02.

Som vidare framgår av ovanstående tablå är skillnaden mellan observerat och väntat antal valdeltagare jämförelsevis obetydlig. Att det väntade antalet genomgående är något större än det observerade kan ej hänföras till någon bestämd orsak. — Antalet deltagare i valet angivet i procent av antalet röstberättigade utgjorde:

	Urvalet	Riksmaterialet	
		Korr.	Ej korr.
Landsbygden	77,0	77,6	74,8
Städerna	78,0	78,2	76,3
Riket	77,5	77,9	75,6

Principerna för yrkesgrupperingen framgår av sid. 64—65 i 1956 års redogörelse.

Tab. U. Deltagandet i valet inom olika yrkesgrupper, år 1958

Voters, by occupation

Anm. Siffrorna grundas sig på ett urval och avse endast omkring 1/10 av antalet i röstlängderna upptagna personer. Ten per cent sample survey

Yrkesgrupper	Män		Kvinnor							
			Yrkesutövare och övriga		Husmödrar (hustrur)		Övriga familjemedlemmar		Samtliga	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
<i>Förvärvsarbetsande befolkning och deras familjemedlemmar</i>										
<i>Jordbruk med binärningar</i>										
Godsägare m. fl.	184	93,9	13	..	140	93,3	19	..	172	89,1
Hemmansägare m. fl.	21 787	85,6	1 369	62,7	15 988	86,0	1 371	53,6	18 728	80,2
Övriga företagare inom jordbruk med binärningar	1 883	71,2	242	51,6	1 288	71,2	115	47,3	1 645	65,3
Förmän (rättare m. fl.)	915	83,0	11	..	632	82,1	11	..	654	80,6
Övriga tjänstemän inom jordbruk med binärningar	995	87,9	12	..	627	86,5	21	..	660	84,7
Lantbrukares hemmavarande söner m. fl.	2 323	76,7	3	..	199	85,4	3	..	205	82,7
Jordbruksarbetare	5 350	71,4	183	68,5	2 041	78,3	273	51,7	2 497	73,4
Övriga arbetare	4 907	69,7	9	..	2 141	74,5	194	46,3	2 344	70,8
Samtliga	38 344	79,8	1 842	61,7	23 056	83,0	2 007	52,1	26 905	77,8
<i>Övriga näringsgrenar</i>										
Företagare och företagsledare, ej annorstädes redovisade	2 378	91,3	69	84,1	1 847	92,3	106	73,6	2 022	90,8
Hantverkare (företagare)	5 961	82,8	419	75,9	4 328	83,0	158	52,0	4 905	80,8
Detailhandlare	4 051	84,0	1 298	82,0	2 969	85,7	153	58,0	4 420	83,2
Fria yrken	2 281	77,4	1 047	71,7	1 318	82,1	90	64,7	2 455	76,6
Övriga företagare	2 011	82,2	360	65,8	1 514	82,0	55	50,0	1 929	77,1
Högre tjänstemän i offentlig tjänst	4 469	91,7	817	88,8	2 837	93,5	231	84,3	3 885	91,9
Övriga tjänstemän i offentlig tjänst	6 555	82,1	8 066	74,1	3 915	83,7	263	54,8	12 244	76,3
Högre tjänstemän i enskild tjänst	3 136	91,2	295	88,1	2 133	91,5	109	74,7	2 537	90,2
Kontorspersonal m. fl.	17 056	82,5	9 055	78,9	9 488	84,8	653	63,6	19 196	81,0
Verkmästare och förmän i industrien	5 413	85,7	43	82,7	3 912	84,4	88	61,5	4 043	83,7
Butikspersonal	3 019	80,0	6 569	73,3	1 363	82,2	167	53,9	8 099	74,1
Folkakollärare	1 550	90,3	3 071	88,3	698	90,8	111	70,7	3 880	88,1
Fartygsbefäl	280	60,1	—	—	219	78,8	14	..	233	77,7
Övriga tjänstemän	121	67,6	982	65,9	65	77,4	21	..	1 068	66,3
Arbetare inom handel	591	74,7	214	76,2	194	76,4	20	..	428	75,8
Sjömän m. fl. inom handelsflottan	297	35,2	5	..	127	75,6	18	..	150	72,5
Arbetare i husligt arbete	51	75,0	6 299	62,4	18	..	93	47,0	6 410	62,1
Övriga arbetare	79 601	79,7	13 711	72,6	44 342	82,1	1 824	53,5	59 877	78,5
Samtliga	138 821	81,1	52 320	73,6	81 287	83,6	4 174	57,8	137 781	78,5
Summa förvärvsarbetsande befolkning och deras familjemedlemmar	177 165	80,8	54 162	73,1	104 343	83,5	6 181	55,8	164 686	78,4
<i>Självständiga yrkeslösa och deras familjemedlemmar</i>										
Jordbruk med binärningar	4 298	61,2	499	48,3	2 361	70,5	138	41,4	2 998	63,6
Övriga näringsgrenar	12 667	69,8	15 335	57,3	7 356	75,3	608	53,0	23 299	61,9
Samtliga	16 965	67,4	15 834	57,0	9 717	74,1	746	50,4	26 297	62,1
Samtliga yrkesgrupper år 1958	194 130	79,5	69 996	68,7	114 060	82,6	6 927	55,2	190 983	75,6
» » » 1956	196 337	81,8	70 635	72,5	115 485	84,8	8 167	59,2	194 287	78,5

ning finner man, att de ej förvärvsarbetande gifta kvinnorna har den högsta röstfrekvensen (82,6 %), högre än för samtliga män (79,5) medan övriga familjemedlemmar bland kvinnorna uppvisar det lägsta valdeltagandet (55,2 %). Inom samtliga dessa grupper var valdeltagandet lägre än vid 1956 års val.

En jämförelse gällande röstfrekvensen efter yrkesställning mellan olika grupper inom den förvärvsarbetande befolkningen och dennas familjemedlemmar ger vid handen, såsom framgår av sammanställningen nedan, att tjänstemännen inom jordbruk med binärningar visar det livligaste valdeltagandet, arbetarna inom jordbruk med binärningar det lägsta, medan företagarna intager en mellanställning. Vid 1956 års val var röstfrekvensen i de flesta grupperna högre både inom jordbruk med binärningar och övriga näringsgrenar.

Valdeltagandet inom de särskilda yrkesgrupperna utvisar, såsom framgår av tab. U, rätt betydande skiljaktigheter. Främst eller med nära 92 % i röstfrekvens står högre tjänstemän i offentlig tjänst och därefter med över 90 % i valdeltagandet företagare och företagsledare samt högre tjänstemän i enskild tjänst. Detta gäller såväl män som kvinnor.

Bland *männen* uppvisar även gods-

ägare och folkskollärare ett valdeltagande över 90 %. Därefter följer med hög röstfrekvens övriga tjänstemän inom jordbruk med binärningar, verkmästare och förmän inom industrin samt hemmansägare m. fl. Lägsta valdeltagandet uppvisar sjöfolk — både fartygsbefäl och sjömän — och övriga tjänstemän inom övriga näringsgrenar än jordbruk med binärningar.

Ordningföljden mellan yrkesgrupperna bland *kvinnorna* är i stort sett likartad med den som gäller för de manliga väljarna. Kvinnornas röstfrekvens är dock vanligen lägre än männens. Undantag härifrån utgör kvinnorna inom sjöfolksgrupperna och gruppen arbetare inom handel. Bland de kvinnliga väljarna företer gruppen arbetare i husligt arbete det lägsta valdeltagandet.

Hur valdeltagandet inom större yrkesgrupper varierar med *åldern* redovisas i tab. 4. För flertalet yrkesgrupper framgår av här föreliggande siffror, i likhet med år 1956, att valdeltagandet håller sig relativt oförändrat i mellanåldrarna och på en nivå, som något överträffar gruppens genomsnittstal. Härutöver må framhållas, att valdeltagandet bland befolkningen inom jordbruk med binärningar är högre än hos den övriga befolkningen i de yngre åldersgrupperna, lägre än denna i de högre.

	Valdeltagande i % av röstberättigade									
	Män		Kvinnor Yrkes- utövare		Husmödrar (hustrur)		Övriga familje- medlemmar		Samtliga	
	1956	1958	1956	1958	1956	1958	1956	1958	1956	1958
Jordbruk med binärningar										
Företagare	85,5	84,4	61,1	60,9	85,3	84,7	56,7	53,2	79,0	78,9
Tjänstemän	84,6	85,3	84,7	84,2	68,9	46,4	83,7	82,6
Arbetare	72,8	71,6	69,1	66,6	76,5	76,7	49,6	49,4	72,2	72,5
Övriga näringsgrenar										
Företagare	86,2	83,3	80,3	75,6	87,1	84,7	62,1	58,5	84,2	81,4
Tjänstemän	87,6	84,2	81,2	76,9	89,3	85,9	68,9	63,9	84,1	80,2
Arbetare	80,8	79,2	72,2	69,1	83,4	82,1	58,3	53,3	78,7	76,5

Tab. V. Röstberättigade och i valet deltagande, fördelade efter kön och ålder, år 1958

Persons entitled to vote and voters, by sex and age

Anm. Siffrorna grundar sig på ett urval och avser endast omkring $\frac{1}{10}$ av antalet i fröstlängderna upptagna personer. Ten per cent sample survey

Kön Ålder	Landsbygd			Städer			Hela riket		
	Röstberättigade	Valdeltagare		Röstberättigade	Valdeltagare		Röstberättigade	Valdeltagare	
		Antal	%		Antal	%		Antal	%
<i>Män</i>									
21 år	2 359	1 406	59,6	1 751	1 076	61,5	4 110	2 482	60,4
22 »	2 203	1 388	63,0	1 887	1 208	64,0	4 090	2 596	63,5
23—24 »	4 196	2 746	65,4	4 003	2 657	66,4	8 199	5 403	65,9
25—29 »	10 420	7 520	72,2	11 126	8 052	72,4	21 546	15 572	72,3
30—34 »	11 339	9 053	79,5	12 782	9 966	78,0	24 171	19 019	78,7
35—39 »	12 790	10 668	83,4	14 433	11 833	82,0	27 223	22 501	82,7
40—44 »	12 776	10 751	84,1	13 169	11 000	83,5	25 945	21 751	83,8
45—49 »	13 840	11 856	85,7	13 048	10 929	83,8	26 888	22 785	84,7
50—54 »	12 586	10 725	85,2	11 293	9 621	85,2	23 879	20 346	85,2
55—59 »	11 525	9 801	85,0	9 691	8 241	85,0	21 216	18 042	85,0
60—64 »	9 726	8 213	84,4	7 954	6 706	84,3	17 680	14 919	84,4
65—69 »	7 902	6 480	82,0	6 287	5 265	83,7	14 189	11 745	82,8
70—74 »	6 377	4 872	76,4	4 787	3 790	79,2	11 164	8 662	77,6
75— ω »	8 703	4 898	56,3	5 316	3 409	64,1	14 019	8 307	59,3
Samtliga	126 792	100 377	79,2	117 527	93 753	79,8	244 319	194 130	79,5
<i>Kvinnor</i>									
21 år	1 904	1 087	57,1	2 173	1 264	58,2	4 077	2 351	57,7
22 »	1 747	1 030	59,0	2 162	1 286	59,5	3 909	2 316	59,2
23—24 »	3 538	2 347	66,3	4 293	2 767	64,5	7 831	5 114	65,3
25—29 »	9 614	7 201	74,9	11 972	8 672	72,4	21 586	15 873	73,5
30—34 »	10 571	8 457	80,0	13 355	10 480	78,5	23 926	18 937	79,1
35—39 »	12 019	9 928	82,6	14 979	12 228	81,6	26 998	22 156	82,1
40—44 »	11 844	9 825	83,0	13 840	11 328	81,8	25 684	21 153	82,4
45—49 »	12 532	10 412	83,1	13 906	11 446	82,3	26 438	21 858	82,7
50—54 »	11 546	9 466	82,0	12 746	10 564	82,9	24 292	20 030	82,5
55—59 »	11 149	8 906	79,9	11 189	9 166	81,9	22 338	18 072	80,9
60—64 »	9 595	7 370	76,8	9 670	7 755	80,2	19 265	15 125	78,5
65—69 »	7 987	5 737	71,8	8 290	6 353	76,6	16 277	12 090	74,3
70—74 »	6 593	4 141	62,8	6 449	4 528	70,2	13 042	8 669	66,5
75— ω »	8 941	3 404	38,1	7 910	3 835	48,5	16 851	7 239	43,0
Samtliga	119 580	89 311	74,7	132 934	101 672	76,5	252 514	190 983	75,6
<i>Båda könen</i>									
21 år	4 263	2 493	58,5	3 924	2 340	59,6	8 187	4 833	59,0
22 »	3 950	2 418	61,2	4 049	2 494	61,6	7 999	4 912	61,4
23—24 »	7 734	5 093	65,9	8 296	5 424	65,4	16 030	10 517	65,6
25—29 »	20 034	14 721	73,5	23 098	16 724	72,4	43 132	31 445	72,9
30—34 »	21 960	17 510	79,7	26 137	20 446	78,2	48 097	37 956	78,9
35—39 »	24 809	20 596	83,0	29 412	24 061	81,8	54 221	44 657	82,4
40—44 »	24 620	20 576	83,6	27 009	22 328	82,7	51 629	42 904	83,1
45—49 »	26 372	22 268	84,4	26 954	22 375	83,0	53 326	44 643	83,7
50—54 »	24 132	20 191	83,7	24 039	20 185	84,0	48 171	40 376	83,8
55—59 »	22 674	18 707	82,5	20 880	17 407	83,4	43 554	36 114	82,9
60—64 »	19 321	15 583	80,7	17 624	14 461	82,1	36 945	30 044	81,3
65—69 »	15 889	12 217	76,9	14 577	11 618	79,7	30 466	23 835	78,2
70—74 »	12 970	9 013	69,5	11 236	8 318	74,0	24 206	17 331	71,6
75— ω »	17 644	8 302	47,1	13 226	7 244	54,8	30 870	15 546	50,4
Samtliga	246 372	189 688	77,0	250 461	195 425	78,0	496 833	385 113	77,5

Valdeltagandet inom olika åldersgrupper. Åldersuppgifterna, som grundar sig på anteckningar i röstlängderna om födelseår, avser antalet vid valårets ingång fyllda åldersår. Födelseåret 1936 svarar sålunda mot en ålder av 21 år, födelseåret 1935 mot 22 år o. s. v. En sammanfattning av valdeltagandet inom olika åldersgrupper lämnas i *tab. V*. Därjämte omfattar bearbetningen fördelning efter ålder av röstberättigade och i valet deltagande inom olika civilstånd på landsbygden och i städerna. I fråga om landsbygden har en uppdelning skett även efter näringsgren. Resultatet härav framgår av *tab. 6*. Utöver vad som tidigare anförts om röstningsfrekvensens variationer (se sid. 59) med åldern meddelas här några på dessa tabeller grundade iakttagelser.

Av en jämförelse mellan röstfrekvenserna för könen framgår, att männen med undantag för åldersgrupperna 25—34 år, visar högre valdeltagande än kvinnorna.

Valdeltagandet når sitt maximum bland männen i åldern 50—54 år och är endast obetydligt mindre i de närmast följande åldersgrupperna upp till 75 år (i gruppen 70—74 år 77,6 %); därefter faller röstfrekvensen hastigt. För kvinnorna ligger det maximala valdeltagandet i åldersgrupperna 45—54 år och frekvenstalen visar en tydligt fallande tendens redan fr. o. m. åldersgruppen 60—64 år. De två yngsta årsklasserna av de röstberättigade uppvisar liksom vid tidigare val mycket låg röstfrekvens. Vid 1958 års val var valdeltagandet bland männen i åldrarna 21 och 22 år resp. 60,4 och 63,5 %, bland kvinnorna resp. 57,7 och 59,2 %.

Väljarmassans relativa fördelning kommer också till synes om man beräknar median- och kvartilalen för

vartdera könet. Nedre kvartilen, medianen och övre kvartilen betecknar i detta fall de åldersgränser, som underskrides av resp. en fjärdedel, hälften och tre fjärdedelar av hela antalet väljare. I detta avseende föreligger ingen nämnvärd skillnad mellan könen, såsom framgår av följande tablå.

	Valdeltagare		År 1958	
	År 1956		År 1958	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Undre kvartilen, år	34,9	34,7	35,8	35,7
Medianen, »	45,7	45,8	46,7	46,8
Övre kvartilen, »	58,0	58,0	58,6	58,7

En jämförelse med 1956 års siffror visar — liksom tidigare kunnat iakttagas mellan år 1952 och 1956 — en förskjutning uppåt av väljarmassans relativa åldersfördelning. Denna är till stor del en följd av förändringar i den totala befolkningens ålderssammansättning.

Vid en jämförelse mellan siffrorna för olika civilstånd framgår, att såväl gifta män som gifta kvinnor inom alla åldersgrupper i allmänhet visar ett avsevärt högre valdeltagande än de ogifta och förut gifta. Skillnaden är minst i de yngsta åldersklasserna men ökas kraftigt med stigande ålder. Inga större olikheter förefinnas härutinnan mellan landsbygden och städerna. I de högre åldrarna företer i allmänhet de ogifta något lägre valdeltagande än de förut gifta.

Röstande inför röstmottagare fördelade på yrkesgrupper. Länsstyrelserna verkställer inprickning av de poströstande i längderna på sätt, som avviker från förfarandet vid röstning på valdagen i det egna valdistriktet. På grund av detta, har det varit möjligt att vid bearbetningen av röstlängderna undersöka yrkesfördelningen bland de poströstande och därigenom belysa omfattningen

av röstning inför röstmottagare bland olika yrkesgrupper.

Av sammanställda uppgifter framgår, att det framför allt är tjänstemännen som förhållandevis flitigt utnyttjat denna möjlighet att delta i valet. Sålunda röstade 6,7 % (år 1956 5,8 %) av samtliga i valet deltagande tjänstemän inför röstmottagare, medan detta var förhållandet med endast 1,7 % bland arbetarna (år 1956 1,3 %).

Mycket hög frekvens uppvisar högre

tjänstemän, av vilka ungefär var åttonde (år 1956 var tionde) röstat inför röstmottagare. Särskilt lågt frekvenstal finner man för företagarna inom jordbruk med binärningar eller 0,9 % (år 1956 0,7 %); motsvarande relativtal för företagarna inom övriga näringsgrenar är avsevärt högre eller 4,1 % (år 1956 3,9 %). Även frekvenstalet för röstande inför röstmottagare bland självständiga yrkeslösa är jämförelsevis högt (4,5 %).

Tab. 1. Valen till första kammaren åren 1957—1958

Elections to the First Chamber

De valdas namn, yrke och rösttal m. m.

Anm. Uppgifterna avser de ordinarie valen. — Beteckningarna H (högern), C (centerpartiet bondeförbundet), F (folkpartiet), Sd (socialdemokraterna), K (kommunistiska partiet) anger det parti, väljarna och de valda representerade vid tiden för valet. — * Utmärker, att ledamot blivit omvald för samma valkrets. — ^I betecknar ledamot,

som tidigare tillhört första kammaren, ^{II} ledamot, som antingen vid valtillfället tillhörde eller tidigare tillhört andra kammaren. — Med rösttalet för den valde avses det antal valsedlar, å vilka hans namn, med bortseende från sådana namn, som redan erhållit placering, står främst. — Yrkesuppgiften hänför sig till tidpunkten för valet.

Valår; valkretsar; partibeteckningar; de valdas namn; yrke och parti	Röst-tal	Valår; valkretsar; partibeteckningar; de valdas namn; yrke och parti	Röst-tal
År 1957 (Mandattid 1958—1965)		År 1958 (Mandattid 1959—1966)	
Jönköpings län		Kronobergs och Hallands län	
Socialdemokraterna (Sd)	29	Arbetarepartiet-Socialdemokraterna (Sd)	34
Folkpartiet (F)	16	Centerpartiet (C)	19
Centerpartiet Bondeförbundet (C)	12	Högerpartiet (H)	15
Högerpartiet (H)	10	Folkpartiet (F)	12
Karlsson, F. Göran, redaktör*	29	Johansson, Rune B., statsråd*	34
Boman, K. E. Rudolf, lantbrukare ^{II} F	16	Svenson, Gärda S., förbundssekreterare, fru*	19
Johansson, Tage N., assistent	29	Mossberger, Eric G. V., ombudsman* Sd	34
Bengtson, Torsten S., redaktör*	12	Ohlsson, O. Ebbe M., lantbrukare* ..	15
Svärd, N. Gunnar, partisekreterare ^I H	10	Nestrup, Nils N., adjunkt ^{II}	12
Palme, S. Olof J., e.o. förste kanslisekreterare	29	Persson, Ragnar V., f. d. läderarbetare, bankofullmäktig* ^{II}	34
		Mattsson, Torsten A. V., sågverksägare	19
Göteborgs och Bohus län		Göteborgs stad	
Socialdemokraterna (21 Sd + 1 K)	22	Arbetarepartiet-Socialdemokraterna (Sd)	23
Folkpartiet (F)	12	Folkpartiet (F)	20
Högerpartiet (H)	9	Högerpartiet (H)	7
Centerpartiet (C)	8	Kommunistiska Partiet (K)	7
Dahl, Einar W. R., rektor ^{II}	22	Bergman, Per R., ombudsman*	23
Spetz, Gunnar, lantbrukare*	12	Schmidt, Carl S:son, civilingenjör* ^{II} F	20
Magnusson, Nils B., lantbrukare	22	Aspling, Sven G., partisekreterare ..	23
Arrhén, C. Erik Th., lektor*	9	Segerstedt-Wiberg, Ingrid, journalist, fru ^{II}	19
Hermansson, Herbert E., lantbrukare* ^{II}	8	Mattson, Lisa, redaktör, fröken	23
		Hansson, Gustaf Henry, civilingenjör*	7
Värmlands län		Öhman, L. Gunnar, sekreterare*	7
Socialdemokraterna (38 Sd + 1 K)	39	Boheman, Erik, ambassadör	20
Folkpartiet (F)	12	Örebro län	
Högerpartiet (H)	11	Arbetarepartiet-Socialdemokraterna (32 Sd + 1 K)	33
Centerpartiet Bondeförbundet (C)	10	För samverkan (6 H + 14 F)	20
Undén, Östen, minister för utrikesärendena*	39	Centerpartiet (C)	4
Ranmark, Dagmar E., rektor, fröken* Sd	39	Lindahl, Lars H., förste reparatör* ^{II} Sd	32
Carlsson, Oscar H., f. d. pappersbruksarbetare*	39	Sundelin, Gustaf V., lantbrukare* ..	20
Källqvist, Eric V., rektor	12	Wirmark, O. Fridolf J., ombudsman Sd	33
Kajser, Rolf G. S., lasarettaläkare ..	11	Larsson, K. Åke, assistent	33
Jonasson, J. E. Bertil, lantbrukare ..	10	Pettersson, Gunnar, jordbruksinstruktör	20

Västerbottens län	11	3 141	3 028	2 720	86,6	2 539	83,9	5 129	202	245	805	3 736	141
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	477	310 206	312 814	258 744	83,4	250 501	80,1	490 072	62 352	23 402	75 960	311 351	17 006
<i>Församlingsgrupp 2</i>													
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	34	22 997	23 313	18 606	80,9	18 503	79,4	35 671	5 695	1 431	6 745	19 706	2 094
Uppsala län	6	5 216	5 458	4 091	78,4	4 014	73,5	7 741	1 421	517	1 285	4 518	—
Södermanlands län	15	15 693	16 742	13 006	82,9	13 090	78,2	24 971	3 925	1 011	4 316	15 719	—
Östergötlands län	36	31 527	35 217	25 571	81,1	27 387	77,8	51 027	11 851	1 687	6 747	29 147	1 595
Jönköpings län	39	25 911	27 937	21 167	81,7	21 429	76,7	40 679	8 857	4 013	8 713	19 095	—
Kronobergs län	22	11 300	11 127	9 101	80,5	8 444	75,9	16 770	2 940	2 555	2 287	8 988	—
Kalmar län	26	17 301	17 594	13 444	77,7	12 937	73,7	25 399	5 363	2 089	3 067	14 220	660
Gotlands län	4	1 210	1 140	1 017	84,0	937	82,2	1 887	231	307	147	1 202	—
Blekinge län	14	6 709	6 379	5 067	75,5	4 558	71,5	9 370	1 192	970	1 128	6 080	—
Kristianstads län	17	10 310	10 740	8 643	83,8	8 604	80,1	16 517	3 686	1 905	2 623	8 298	5
Malmö m. fl. städernas v:s ..	71	50 225	54 800	42 615	84,8	45 794	83,6	85 463	18 389	1 318	10 755	53 317	1 684
Malmöhus läns valkrets ..	24	14 618	14 714	12 459	85,2	12 279	83,5	23 775	4 365	1 986	3 203	14 221	—
Hallands län	23	16 234	18 240	12 990	80,0	13 718	75,2	25 608	5 462	1 519	5 034	12 657	936
Göteborgs stad	23	35 130	35 674	26 646	75,8	26 182	73,4	51 321	4 865	—	13 679	26 144	6 389
Göteborgs och Bohus läns landstingsområde	20	18 694	19 504	14 537	77,8	14 715	75,4	28 051	4 219	1 023	6 645	15 278	886
Älvsborgs läns norra v:s ..	13	7 306	7 256	5 755	78,8	5 531	76,2	10 788	1 553	598	2 984	5 653	—
Älvsborgs läns södra v:s ..	12	7 422	7 920	6 187	83,4	6 323	79,8	12 020	3 983	1 329	2 256	4 308	144
Skaraborgs län	17	13 686	14 996	11 024	80,5	11 190	74,6	21 246	3 842	1 523	5 479	9 549	853
Värmlands län	34	17 119	17 495	13 728	80,2	12 993	74,3	25 685	3 599	1 477	4 334	14 252	2 021
Örebro län	33	19 587	21 287	15 368	78,5	15 772	74,1	29 876	4 582	2 234	6 046	17 014	—
Västmanlands län	36	32 395	33 024	25 627	79,1	24 658	74,7	48 402	6 245	2 317	8 746	29 225	1 869
Kopparbergs län	28	10 761	10 371	7 951	73,9	6 995	67,4	14 481	1 654	1 958	2 531	7 941	397
Gävleborgs län	39	21 506	21 161	16 579	77,1	15 352	72,5	31 072	2 296	2 993	3 890	19 473	2 419
Västernorrlands län	45	16 995	16 611	14 108	83,0	13 338	80,3	26 589	1 915	2 376	3 474	16 520	2 304
Jämtlands län	2	450	433	384	85,3	358	82,7	700	118	127	109	346	—
Västerbottens län	8	6 864	7 352	5 892	85,8	5 938	80,8	11 212	1 730	317	1 874	6 988	303
Norrbottnens län	14	6 722	5 734	4 901	72,9	4 053	70,7	8 474	688	54	946	4 696	2 090
Summa	655	443 888	462 219	356 464	80,3	355 122	76,8	684 795	114 666	39 634	119 043	384 555	26 649
<i>Församlingsgrupp 3</i>													
Stockholms stad	105	97 280	108 636	74 682	76,8	81 860	75,4	151 225	26 109	2 963	33 333	76 758	12 062
Stockholms län	46	27 635	28 097	21 866	79,1	21 569	76,8	41 909	7 503	1 874	9 035	21 091	2 406
Uppsala län	35	23 496	27 956	18 477	78,6	20 589	73,6	36 878	7 515	2 072	7 487	19 804	—
Södermanlands län	21	9 274	9 616	7 709	83,1	7 623	79,3	14 776	2 116	2 123	2 628	7 909	—
Östergötlands län	34	23 797	25 889	19 189	80,6	19 414	75,0	36 710	8 276	3 072	6 046	18 173	1 143
Jönköpings län	28	19 469	20 029	15 786	81,1	15 324	76,5	29 546	5 857	3 689	6 340	13 659	—
Kronobergs län	21	9 928	9 317	7 801	78,6	6 921	74,3	14 201	2 602	3 282	1 830	6 487	—

TAB. 2 (forts.). RÖSTBERÄTTIGADE OCH I VALET DELTAGANDE SAMT AVGIVNA GODKÄNDA VALSEDLAR VID VALET TILL ANDRA KAMMAREN, VALKRETSVIS, ÅR 1958 I OLIKA FÖRSAMLINGSGRUPPER EFTER NÄRINGSRENSKARAKTÄR

Valkretsar	Antal val-distrikt	Röstberättigade		I valet deltagande				Avgivna godkända valsedlar					
		Män	Kvinnor	Män		Kvinnor		Samtliga	Därav				
				Antal	%	Antal	%		Högern	Centerpartiet	Folkpartiet	Socialdemokraterna	Kommunisterna
Kalmar län	47	21 620	22 552	16 781	77,6	16 536	73,3	31 844	7 926	3 842	3 770	15 529	777
Gotlands län	2	828	840	685	82,7	667	79,4	1 306	186	299	168	653	—
Blekinge län	12	10 794	11 911	8 506	78,8	8 832	74,1	16 540	3 324	478	3 464	9 274	—
Kristianstads län	30	14 431	14 301	11 588	80,3	10 942	76,5	20 226	4 376	3 820	3 420	8 610	—
Malmö m. fl. städers v:s ..	23	15 666	18 738	12 734	81,3	15 136	80,8	26 556	8 739	3 800	4 071	12 930	436
Malmöhus läns valkrets ..	24	11 934	12 341	10 053	84,2	10 081	81,7	19 347	3 561	3 694	2 844	9 246	—
Hallands län	15	9 914	10 642	7 820	78,9	7 875	74,0	15 075	3 054	2 074	2 681	7 024	242
Göteborgs stad	55	68 417	74 304	52 113	76,2	55 912	75,2	104 067	15 739	4	35 334	43 064	9 319
Göteborgs och Bohus läns landstingsområde	25	7 969	7 948	6 131	76,9	5 888	74,1	11 673	1 795	1 567	2 584	5 537	190
Älvsborgs läns norra v:s ..	24	10 501	11 286	8 225	78,3	8 496	75,3	15 968	2 548	1 608	4 148	7 663	—
Älvsborgs läns södra v:s ..	6	1 664	1 579	1 359	81,7	1 208	76,5	2 489	771	696	452	567	3
Skaraborgs län	39	21 613	23 259	17 127	79,2	17 181	73,9	32 725	6 695	3 500	7 888	14 118	524
Värmlands län	43	24 365	26 108	19 183	78,7	19 491	74,7	36 566	8 054	1 397	6 524	19 065	1 525
Örebro län	47	24 044	26 171	18 601	77,4	18 933	72,3	35 877	5 228	4 643	7 486	18 520	—
Västmanlands län	7	4 409	4 644	3 496	79,3	3 574	77,0	6 793	1 116	666	1 267	3 577	167
Kopparbergs län	44	16 921	17 068	12 484	73,3	11 644	68,2	23 422	2 713	4 592	3 262	12 119	736
Gävleborgs län	26	13 994	14 639	10 809	77,2	10 502	71,7	20 347	2 825	2 396	4 044	9 585	1 497
Västernorrlands län	40	11 965	11 748	9 971	83,3	9 344	79,5	18 724	1 531	3 227	2 368	10 524	1 074
Jämtlands län	6	2 804	2 667	2 267	80,8	2 049	76,8	4 106	492	613	454	2 547	—
Västerbottens län	34	7 635	7 299	6 319	82,8	5 792	79,4	11 718	1 608	2 241	1 606	6 067	196
Norrbottnens län	5	1 511	1 451	1 330	88,0	1 216	83,8	2 498	267	436	87	1 622	86
Summa	844	513 878	551 036	403 092	78,4	414 599	75,2	783 112	142 526	61 248	164 621	381 722	32 383
<i>Församlingsgrupp 4</i>													
Stockholms stad	187	157 408	200 451	122 811	78,0	152 697	76,2	261 811	78 836	4 435	63 980	100 997	13 563
Stockholms län	76	48 050	51 822	38 354	79,8	40 118	77,4	73 931	22 824	3 650	15 896	28 707	2 854
Uppsala län	10	5 059	5 107	3 965	78,4	3 795	74,3	7 397	1 247	1 028	1 284	3 837	—
Södermanlands län	10	5 596	6 203	4 583	81,9	4 885	78,8	8 874	1 907	961	1 941	4 065	—
Östergötlands län	10	4 947	5 298	4 003	80,9	3 891	73,4	7 549	1 510	1 228	1 121	3 608	82
Jönköpings län	17	8 430	8 787	6 779	80,4	6 549	74,5	12 821	3 067	2 873	2 682	4 199	—
Kronobergs län	17	9 357	10 544	7 256	77,5	7 600	72,1	14 015	3 988	1 572	2 282	6 173	—
Kalmar län	19	7 212	7 307	5 481	76,0	5 201	71,2	10 279	2 452	1 838	1 212	4 662	115
Gotlands län	12	6 263	7 013	4 880	77,9	5 162	73,6	9 451	2 347	870	1 574	4 660	—

Blekinge län	20	13 628	14 862	9 985	73,3	10 116	68,1	19 161	2 850	786	6 077	9 448	—
Kristianstads län	48	27 826	30 727	22 087	79,4	23 193	75,5	43 036	11 704	4 955	8 608	17 767	—
Malmö m. fl. städernas v:s	58	35 882	46 103	30 425	84,8	37 974	82,4	63 557	27 908	858	11 452	22 760	579
Malmöhus läns valkrets	40	17 505	18 553	14 540	83,1	14 732	79,4	28 059	6 118	4 620	4 527	12 791	—
Hallands län	6	2 639	2 635	1 998	75,7	1 956	74,2	3 839	874	1 247	644	1 066	8
Göteborgs stad	23	25 461	32 276	19 641	77,1	24 558	76,1	41 375	11 577	2	16 527	10 981	2 136
Göteborgs och Bohus läns landstingsområde	24	8 029	8 117	5 787	72,1	5 547	68,3	11 022	2 338	1 436	3 783	3 384	81
Älvsborgs läns norra v:s	20	5 502	5 693	4 313	78,4	4 128	72,5	8 146	1 563	1 702	2 214	2 667	—
Älvsborgs läns södra v:s	5	1 434	1 481	1 115	77,8	1 084	73,2	2 111	622	488	391	594	16
Skaraborgs län	27	10 222	9 825	8 115	79,4	7 261	73,9	14 678	3 362	2 907	3 285	5 031	93
Värmlands län	13	4 515	4 688	3 593	79,6	3 534	75,4	6 823	1 485	958	1 328	2 880	172
Örebro län	14	5 358	5 112	4 218	78,7	3 809	74,5	7 748	755	1 595	1 146	4 252	—
Västmanlands län	1	439	408	395	90,0	358	87,7	722	69	37	71	531	14
Kopparbergs län	67	23 876	25 023	17 812	74,6	16 930	67,7	33 263	5 552	4 883	6 432	15 357	1 039
Gävleborgs län	56	25 380	27 260	18 770	74,0	18 738	68,7	35 743	5 248	3 922	6 951	17 452	2 170
Västernorrlands län	50	27 057	29 060	21 482	79,4	21 853	75,2	40 752	7 452	3 713	8 519	19 406	1 662
Jämtlands län	50	18 942	19 856	14 987	79,1	14 916	75,1	28 150	5 909	2 716	4 839	14 686	—
Västerbottens län	10	9 456	10 449	7 563	80,0	7 946	76,0	14 413	2 881	492	3 913	6 998	129
Norrbottnens län	113	42 128	40 611	32 914	78,1	30 506	75,1	60 526	8 594	4 369	5 082	33 553	8 928
Summa	1 003	557 601	635 271	437 922	78,5	479 037	75,4	869 252	225 039	60 141	187 761	362 512	33 641
<i>Föreamlingsgrupp 5</i>													
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	48	11 782	10 790	8 731	74,1	7 428	68,8	16 080	2 908	4 412	1 965	6 447	348
Uppsala län	28	9 426	8 684	7 278	77,2	6 174	71,1	13 136	1 720	4 548	1 570	5 298	—
Södermanlands län	45	10 624	10 063	8 479	79,8	7 501	74,5	15 438	2 168	4 164	2 351	6 755	—
Östergötlands län	65	15 743	14 601	12 648	79,7	11 016	75,4	22 836	3 710	7 333	2 466	9 074	253
Jönköpings län	54	15 630	14 400	12 617	80,7	10 703	74,3	22 781	4 228	8 866	4 863	4 819	—
Kronobergs län	35	12 113	10 490	9 294	76,7	7 465	71,2	16 378	4 208	6 738	1 233	4 197	—
Kalmar län	88	22 991	20 948	17 822	77,5	15 138	72,3	32 150	7 452	11 377	1 913	11 147	261
Gotlands län	25	3 516	3 275	2 874	81,7	2 570	78,5	5 326	625	2 508	736	1 457	—
Blekinge län	50	15 123	13 567	11 283	74,6	9 629	71,0	20 453	4 044	4 217	3 558	8 634	—
Kristianstads län	66	23 499	20 919	17 134	76,2	14 839	70,9	31 224	7 235	9 973	5 185	8 831	—
Malmö m. fl. städernas v:s	1	292	298	234	80,1	246	82,6	490	154	105	36	195	—
Malmöhus läns valkrets	99	23 387	21 688	19 129	81,8	17 189	79,3	35 516	5 571	12 900	3 408	13 637	—
Hallands län	51	19 641	17 598	15 377	78,3	12 978	73,7	27 738	4 204	14 706	1 963	6 771	94
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus läns landstingsområde	65	15 717	14 681	11 906	75,8	10 310	70,2	21 748	4 367	5 288	5 933	6 052	108
Älvsborgs läns norra v:s	37	7 441	6 806	5 687	76,4	4 776	70,2	10 247	1 959	3 843	1 957	2 488	—
Älvsborgs läns södra v:s	48	11 803	11 162	9 882	83,7	8 759	78,5	18 275	6 137	7 197	1 575	3 313	53
Skaraborgs län	78	18 609	16 886	14 431	77,5	12 086	71,6	25 865	5 634	9 289	4 066	6 684	188
Värmlands län	102	21 664	20 005	17 056	78,7	14 344	71,7	30 563	4 806	6 337	3 581	14 246	1 593

TAB. 2 (forts.). RÖSTBERÄTTIGADE OCH I VALET DELTAGANDE SAMT AVGIVNA GODKÄNDA VALSEDLAR VID VALET TILL ANDRA KAMMAREN, VALKRETSVIS, ÅR 1958 I OLIKA FÖRSAMLINGSGRUPPER EFTER NÄRINGSRENSKARAKTÄR

Valkretsar	Antal valdis-trikt	Röstberättigade		I valet deltagande				Avgivna godkända valsedlar					
		Män	Kvinnor	Män		Kvinnor		Samtliga	Därav				
				Antal	%	Antal	%		Högern	Centerpartiet	Folkpartiet	Socialdemokraterna	Kommunisterna
Örebro län	30	8 078	7 575	6 253	77,4	5 320	70,2	11 282	1 360	3 707	1 797	4 418	—
Västmanlands län	32	11 251	10 170	8 588	76,3	7 153	70,3	15 339	1 677	6 006	2 117	5 398	141
Kopparbergs län	56	16 749	15 452	11 428	68,2	9 237	59,8	20 096	2 307	5 648	3 420	8 084	637
Gävleborgs län	70	17 605	16 548	12 831	72,9	10 750	65,0	22 752	1 773	7 453	3 203	8 898	1 425
Västernorrlands län	60	13 194	12 304	10 991	83,3	9 613	78,1	20 058	1 531	6 344	1 849	9 357	977
Jämtlands län	48	9 238	8 335	7 553	81,8	6 347	76,1	13 275	1 400	2 845	1 332	7 698	—
Västerbottens län	121	19 641	18 141	15 962	81,3	13 727	75,7	28 812	4 271	7 878	5 502	10 915	246
Norrbottnens län	76	13 685	12 494	11 202	81,9	9 535	76,3	20 167	2 214	3 644	1 331	10 055	2 923
Summa	1 478	367 442	337 880	286 570	78,0	244 833	72,5	518 025	87 663	167 326	68 910	184 868	9 247
<i>Församlingsgrupp 6</i>													
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	32	4 942	4 562	3 526	71,3	3 042	66,7	6 573	1 276	2 238	895	2 095	69
Uppsala län	25	4 840	4 323	3 688	76,2	3 045	70,4	6 609	853	2 751	931	2 074	—
Södermanlands län	24	5 855	5 392	4 302	82,0	4 178	77,5	8 709	1 150	3 049	1 272	3 298	—
Östergötlands län	55	12 415	11 349	9 679	78,0	8 365	73,7	17 514	3 203	6 523	1 874	5 767	147
Jönköpings län	23	4 708	4 285	3 740	79,4	3 172	74,0	6 727	1 352	3 123	1 439	813	—
Kronobergs län	18	5 260	4 590	4 034	76,7	3 171	69,1	7 052	1 891	3 395	402	1 364	—
Kalmar län	38	7 451	6 823	5 754	77,2	4 864	71,3	10 378	2 315	5 153	567	2 308	34
Gotlands län	26	3 786	3 489	2 965	78,3	2 575	73,8	5 428	743	2 896	737	1 052	—
Blekinge län	3	1 515	1 399	1 044	68,9	915	65,4	1 925	335	458	590	552	—
Kristianstads län	30	7 107	6 510	5 465	76,9	4 556	70,0	9 706	2 317	3 497	1 686	2 206	—
Malmö m. fl. städers v:s ..	1	126	104	107	84,9	90	86,5	188	55	38	31	62	2
Malmöhus läns valkrets ..	38	11 231	10 360	9 010	80,2	7 927	76,5	16 495	2 652	6 837	2 828	4 178	—
Hallands län	17	4 989	4 408	4 003	80,2	3 251	73,8	7 113	1 131	4 281	442	1 247	12
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus läns landstingsområde	26	6 574	6 198	4 493	68,3	4 205	67,8	8 506	2 058	2 029	3 013	1 392	14
Älvsborgs läns norra v:s ..	26	4 683	4 322	3 599	76,9	3 005	69,5	6 471	1 376	2 747	1 299	1 048	—
Älvsborgs läns södra v:s ..	5	637	554	496	77,9	409	73,8	887	276	419	140	48	4
Skaraborgs län	44	7 772	7 154	6 132	78,9	5 204	72,7	11 087	2 540	4 956	1 632	1 896	61
Värmlands län	49	10 384	9 148	8 198	78,9	6 751	73,8	14 579	2 774	4 175	1 870	5 293	467
Örebro län	18	4 611	4 296	3 621	78,5	3 055	71,1	6 521	980	2 788	1 071	1 682	—
Västmanlands län	12	2 914	2 676	2 182	74,9	1 858	69,4	3 953	544	1 942	406	1 042	19

Kopparbergs län	18	3 212	2 736	2 190	68,2	1 597	58,4	3 657	295	492	549	2 220	101
Gävleborgs län	28	5 917	5 154	4 452	75,2	3 541	68,7	7 781	322	1 803	787	4 053	816
Västernorrlands län	85	15 040	13 520	12 267	81,6	10 100	74,7	21 748	1 715	5 632	2 870	10 550	981
Jämtlands län	94	15 831	13 300	12 360	78,1	9 672	72,7	21 299	2 482	5 252	2 671	10 893	—
Västerbottens län	254	29 149	24 947	23 568	80,9	19 011	76,2	40 865	5 264	7 118	10 497	17 286	699
Norrbottnens län	92	14 381	12 696	11 692	81,3	9 688	76,3	20 585	1 985	2 669	1 497	10 223	4 211
Summa	1 081	195 330	174 295	153 067	78,4	127 247	73,0	272 356	41 884	86 261	41 986	94 582	7 637
<i>Församlingsgrupp 7</i>													
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	6	1 088	966	759	69,8	607	62,8	1 341	322	571	146	291	11
Uppsala län	13	2 097	1 920	1 617	77,1	1 373	71,5	2 927	496	1 336	268	827	—
Södermanlands län	13	2 135	1 953	1 667	78,1	1 439	73,7	3 007	482	1 159	363	1 003	—
Östergötlands län	21	2 794	2 486	2 257	80,8	1 899	76,3	4 017	691	1 825	282	1 195	24
Jönköpings län	24	4 046	3 503	3 218	79,5	2 549	72,8	5 657	1 259	2 889	1 082	427	—
Kronobergs län	16	3 999	3 342	3 161	79,0	2 459	73,6	5 497	1 434	2 774	564	725	—
Kalmar län	8	1 162	1 048	897	77,2	741	70,7	1 619	378	1 063	51	125	2
Gotlands län	28	3 000	2 736	2 458	81,9	2 147	78,5	4 538	517	2 832	614	575	—
Blekinge län	1	161	143	124	77,0	92	64,3	208	48	92	36	92	—
Kristianstads län	9	1 701	1 486	1 341	78,8	1 042	70,1	2 308	372	908	493	535	—
Malmö m. fl. städernas v:s ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus läns valkrets ..	22	3 480	3 065	2 772	79,7	2 301	75,1	4 965	782	2 383	725	1 075	—
Hallands län	20	3 248	2 741	2 645	81,4	2 136	77,9	4 700	773	3 399	191	334	3
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus läns landstingsområde	15	2 364	2 083	1 628	68,9	1 301	62,5	2 883	666	1 018	809	377	13
Älvsborgs läns norra v:s ..	57	7 306	6 525	5 726	78,4	4 658	71,4	10 212	2 614	5 308	1 345	945	—
Älvsborgs läns södra v:s ..	16	1 949	1 742	1 586	81,4	1 344	77,2	2 876	927	1 516	287	142	4
Skaraborgs län	88	10 511	9 261	8 431	80,2	6 953	75,1	15 104	4 039	7 902	1 538	1 582	42
Värmlands län	54	8 343	7 111	6 242	74,8	4 605	64,8	10 657	2 437	2 688	1 273	3 606	653
Örebro län	2	140	115	102	72,9	79	68,7	179	24	77	24	54	—
Västmanlands län	9	1 730	1 565	1 284	74,2	1 038	66,3	2 283	280	1 093	247	650	13
Kopparbergs län	6	995	809	598	60,1	410	50,7	983	134	125	156	551	17
Gävleborgs län	1	89	73	55	61,8	42	57,5	92	—	29	9	44	10
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands län	15	2 081	1 694	1 632	78,4	1 178	69,5	2 709	268	844	246	1 351	—
Västerbottens län	50	3 867	3 062	2 974	76,9	2 141	69,9	4 947	347	1 013	1 061	2 449	77
Norrbottnens län	14	1 576	1 270	1 192	75,6	865	68,1	1 991	338	163	124	949	417
Summa	508	69 862	60 699	54 366	77,8	43 399	71,5	95 700	19 628	42 947	11 934	19 904	1 286
Samtliga grupper	6 046	2 458 207	2 534 214	1 950 225	79,3	1 914 738	75,6	3 713 312	693 758	480 959	670 215	1 739 494	127 849
Valsedlar enl. 70 § vallagen	—	—	—	—	—	—	—	130 940	56 574	5 801	29 804	37 173	1 470
Hela riket	6 046	2 458 207	2 534 214	1 950 225	79,3	1 914 738	75,6	3 844 252	750 332	486 760	700 019	1 776 667	129 319

Tab. 3. Röstberättigade och i valet deltagande efter kön, ålder, näringsgren och yrkesställning, vid valet till andra kammaren, år 1958¹

Kön Ålder	Jordbruk med binäringar											
	Företagare			Tjänstemän			Arbetare			Summa		
	Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare	
		Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%
Landsbygden												
<i>Män</i>												
1 21 år...	81	44	54,3	20	12	..	663	398	60,0	764	454	59,4
2 22 »...	61	36	59,0	14	9	..	597	393	65,8	672	438	65,2
3 23—24 »...	157	110	70,1	38	26	..	1 082	713	65,9	1 277	849	66,5
4 25—29 »...	625	496	79,4	114	89	78,1	2 378	1 724	72,5	3 117	2 309	74,1
5 30—34 »...	1 370	1 173	85,6	174	146	83,9	2 012	1 483	73,7	3 556	2 802	78,8
6 35—39 »...	2 096	1 878	89,6	192	167	87,0	1 767	1 352	76,5	4 055	3 397	83,8
7 40—44 »...	2 696	2 382	88,4	233	206	88,4	1 544	1 127	73,0	4 473	3 715	83,1
8 45—49 »...	3 456	3 074	88,9	221	197	89,1	1 420	1 050	73,9	5 097	4 321	84,8
9 50—54 »...	3 498	3 103	88,7	202	181	89,6	1 327	992	74,8	5 027	4 276	85,1
10 55—59 »...	3 614	3 166	87,6	187	168	89,8	1 178	848	72,0	4 979	4 182	84,0
11 60—64 »...	3 217	2 796	86,9	145	130	89,7	957	710	74,2	4 319	3 636	84,2
12 65—69 »...	2 550	2 129	83,5	78	70	89,7	707	520	73,6	3 335	2 719	81,5
13 70—74 »...	1 806	1 408	78,0	33	26	..	469	314	67,0	2 308	1 748	75,7
14 75—ω »...	1 741	986	56,6	16	12	..	245	138	52,2	2 002	1 126	56,2
15 Samtliga	26 968	22 781	84,5	1 667	1 439	86,3	16 346	11 752	71,9	44 981	35 972	80,0
<i>Kvinnor</i>												
16 21 år...	185	105	56,8	11	8	..	87	50	57,5	283	163	57,6
17 22 »...	156	93	59,6	4	4	..	103	71	68,9	263	168	63,9
18 23—24 »...	327	231	70,6	17	12	..	198	142	71,7	542	385	71,0
19 25—29 »...	1 033	836	80,9	100	79	79,0	710	533	75,1	1 843	1 448	78,6
20 30—34 »...	1 592	1 366	85,8	144	115	79,9	747	574	76,8	2 483	2 055	82,8
21 35—39 »...	2 222	1 930	86,9	187	159	85,0	755	576	76,3	3 164	2 665	84,2
22 40—44 »...	2 591	2 279	88,0	177	155	87,6	638	501	78,5	3 406	2 935	86,2
23 45—49 »...	3 137	2 656	84,7	151	136	90,1	628	475	75,6	3 916	3 267	83,4
24 50—54 »...	3 063	2 614	85,3	144	126	87,5	596	434	72,8	3 803	3 174	83,5
25 55—59 »...	3 166	2 670	84,3	116	95	81,9	605	454	75,0	3 887	3 219	82,8
26 60—64 »...	2 629	2 100	79,9	81	60	74,1	463	338	73,0	3 173	2 498	78,7
27 65—69 »...	1 879	1 378	73,3	40	32	..	361	256	70,9	2 280	1 666	73,1
28 70—74 »...	1 343	804	59,9	25	18	..	257	148	57,6	1 625	970	59,7
29 75—ω »...	1 568	581	37,1	17	6	..	276	92	33,3	1 861	679	36,5
30 Samtliga	24 891	19 643	78,9	1 214	1 005	82,8	6 424	4 644	72,3	32 529	25 292	77,8
<i>Båda könen</i>												
31 21 år...	266	149	56,0	31	20	..	750	448	59,7	1 047	617	58,9
32 22 »...	217	129	59,4	18	13	..	700	464	66,3	935	606	64,8
33 23—24 »...	484	341	70,5	55	38	69,1	1 280	855	66,8	1 819	1 234	67,8
34 25—29 »...	1 658	1 332	80,3	214	168	78,5	3 088	2 257	73,1	4 960	3 757	75,7
35 30—34 »...	2 962	2 539	85,7	318	261	82,1	2 759	2 057	74,6	6 039	4 857	80,4
36 35—39 »...	4 318	3 808	88,2	379	326	86,0	2 522	1 928	76,4	7 219	6 062	84,0
37 40—44 »...	5 287	4 661	88,2	410	361	88,0	2 182	1 628	74,6	7 879	6 650	84,4
38 45—49 »...	6 593	5 730	86,9	372	333	89,5	2 048	1 525	74,5	9 013	7 588	84,2
39 50—54 »...	6 561	5 717	87,1	346	307	88,7	1 923	1 426	74,2	8 830	7 450	84,4
40 55—59 »...	6 780	5 836	86,1	303	263	86,8	1 783	1 302	73,0	8 866	7 401	83,5
41 60—64 »...	5 846	4 896	83,7	226	190	84,1	1 420	1 048	73,8	7 492	6 134	81,9
42 65—69 »...	4 429	3 507	79,2	118	102	86,4	1 068	776	72,7	5 615	4 385	78,1
43 70—74 »...	3 149	2 212	70,2	58	44	75,9	726	462	63,6	3 933	2 718	69,1
44 75—ω »...	3 309	1 567	47,4	33	18	..	521	220	42,2	3 863	1 805	46,7
45 Samtliga	51 859	42 424	81,8	2 881	2 444	84,8	22 770	16 396	72,0	77 510	61 264	79,0

¹ Siffrorna grundar sig på ett urval och avser endast omkring $\frac{1}{10}$ av antalet i röstlängderna upptagna personer.

Persons entitled to vote and voters, by sex, age, industry and occupational status
at the elections to the Second Chamber

Övriga näringsgrenar											Självständiga yrkeslösa				
Företagare			Tjänstemän			Arbetare			Summa		Röst-berättigade	Val-deltagare			
Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare					
	Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal			%	Antal	%
41	29	..	287	180	62,7	1 178	696	59,1	1 506	905	60,1	89	47	52,8	1
27	16	..	281	200	71,2	1 142	693	60,7	1 450	909	62,7	81	41	50,6	2
52	38	73,1	559	375	67,1	2 193	1 412	64,4	2 804	1 825	65,1	115	72	62,6	3
265	192	72,5	1 674	1 267	75,7	5 178	3 640	70,3	7 117	5 099	71,6	186	112	60,2	4
563	472	83,8	1 907	1 583	83,0	5 282	4 161	78,8	7 752	6 216	80,2	81	35	43,2	5
902	759	84,1	2 011	1 713	85,2	5 708	4 741	83,1	8 621	7 213	83,7	114	58	50,9	6
1 150	999	86,9	1 759	1 552	88,2	5 261	4 429	84,2	8 170	6 980	85,4	133	56	42,1	7
1 301	1 126	86,5	1 635	1 445	88,4	5 640	4 869	86,3	8 576	7 440	86,8	167	95	56,9	8
1 149	989	86,1	1 387	1 226	88,4	4 769	4 087	85,7	7 305	6 302	86,3	254	147	57,9	9
943	821	87,1	1 130	1 048	88,8	4 001	3 458	86,4	6 124	5 327	87,0	422	292	69,2	10
750	634	84,5	951	841	88,4	2 836	2 444	86,2	4 537	3 919	86,4	870	658	75,6	11
510	416	81,6	458	412	90,0	1 854	1 561	84,2	2 822	2 389	84,7	1 745	1 372	78,6	12
305	247	81,0	161	135	83,9	729	588	80,7	1 195	970	81,2	2 874	2 154	74,9	13
219	149	68,0	95	68	71,6	374	259	69,3	688	476	69,2	6 013	3 296	54,8	14
8 177	6 887	84,2	14 345	12 045	84,0	46 145	37 038	80,3	68 667	55 970	81,5	13 144	8 435	64,2	15
51	32	62,7	755	453	60,0	694	379	54,6	1 500	864	57,6	121	60	49,6	16
42	26	..	693	413	59,6	652	372	57,1	1 387	811	58,5	97	51	52,6	17
90	62	68,9	1 338	890	66,5	1 431	932	65,1	2 859	1 884	65,9	137	78	56,9	18
404	329	81,4	3 114	2 312	74,2	3 997	2 970	74,3	7 515	5 611	74,7	256	142	55,5	19
674	557	82,6	2 658	2 146	80,7	4 490	3 558	79,2	7 822	6 261	80,0	266	141	53,0	20
998	853	85,5	2 570	2 215	86,2	4 986	4 029	80,8	8 554	7 097	83,0	301	166	55,1	21
1 083	885	81,7	2 097	1 787	85,2	4 864	3 972	81,7	8 044	6 644	82,6	394	246	62,4	22
1 148	964	84,0	2 040	1 785	87,5	4 908	4 049	82,5	8 096	6 798	84,0	520	347	66,7	23
927	789	85,1	1 783	1 525	85,5	4 284	3 485	81,3	6 994	5 799	82,9	749	493	65,8	24
728	613	84,2	1 544	1 304	84,5	3 721	2 903	78,0	5 993	4 820	80,4	1 269	867	68,3	25
553	447	80,8	933	780	83,6	2 715	2 059	75,8	4 201	3 286	78,2	2 221	1 586	71,4	26
382	305	79,8	467	369	79,0	1 736	1 226	70,6	2 585	1 900	73,5	3 122	2 171	69,5	27
222	155	69,8	222	160	72,1	1 033	653	63,2	1 477	968	65,5	3 491	2 203	63,1	28
216	100	46,3	253	126	49,8	980	336	34,3	1 449	562	38,8	5 631	2 163	38,4	29
7 518	6 117	81,4	20 467	16 265	79,5	40 491	30 923	76,4	68 476	53 305	77,8	18 575	10 714	57,7	30
92	61	66,3	1 042	633	60,7	1 872	1 075	57,4	3 006	1 769	58,8	210	107	51,0	31
69	42	60,9	974	613	62,9	1 794	1 065	59,4	2 837	1 720	60,6	178	92	51,7	32
142	100	70,4	1 897	1 265	66,7	3 624	2 344	64,7	5 663	3 709	65,5	252	150	59,5	33
669	521	77,9	4 788	3 579	74,7	9 175	6 610	72,0	14 632	10 710	73,2	442	254	57,5	34
1 237	1 029	83,2	4 565	3 729	81,7	9 772	7 719	79,0	15 574	12 477	80,1	347	176	50,7	35
1 900	1 612	84,8	4 581	3 928	85,7	10 694	8 770	82,0	17 175	14 310	83,3	415	224	54,0	36
2 233	1 884	84,4	3 856	3 339	86,6	10 125	8 401	83,0	16 214	13 624	84,0	527	302	57,3	37
2 449	2 090	85,3	3 675	3 230	87,9	10 548	8 918	84,5	16 672	14 238	85,4	687	442	64,3	38
2 076	1 778	85,6	3 170	2 751	86,8	9 053	7 572	83,6	14 299	12 101	84,6	1 003	640	63,8	39
1 671	1 434	85,8	2 724	2 352	86,3	7 722	6 361	82,4	12 117	10 147	83,7	1 691	1 159	68,5	40
1 303	1 081	83,0	1 884	1 621	86,0	5 551	4 503	81,1	8 738	7 205	82,5	3 091	2 244	72,6	41
892	721	80,8	925	781	84,4	3 590	2 787	77,6	5 407	4 289	79,3	4 867	3 543	72,8	42
527	402	76,3	383	295	77,0	1 762	1 241	70,4	2 672	1 938	72,5	6 365	4 357	68,5	43
435	249	57,2	348	194	55,7	1 354	595	43,9	2 137	1 038	48,6	11 644	5 459	46,9	44
15 695	13 004	82,9	34 812	28 310	81,3	86 636	67 961	78,4	137 143	109 275	79,7	31 719	19 149	60,4	45

Kön Ålder	Jordbruk med binäringar											
	Företagare			Tjänstemän			Arbetare			Summa		
	Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare	
		Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%
Städerna												
<i>Män</i>												
1 21 år...	7	3	..	8	6	..	33	19	..	48	28	..
2 22 »...	7	5	..	6	3	..	30	14	..	43	22	..
3 23-24 »...	6	4	..	15	12	..	63	36	57,1	84	52	61,9
4 25-29 »...	30	26	..	46	39	..	155	101	65,2	231	166	71,9
5 30-34 »...	55	49	89,1	54	38	70,4	122	82	67,2	231	169	73,2
6 35-39 »...	107	92	86,0	57	46	80,7	124	88	71,0	238	226	78,5
7 40-44 »...	108	97	89,8	61	53	86,9	105	70	66,7	274	220	80,3
8 45-49 »...	144	123	85,4	68	57	83,8	123	89	72,4	335	269	80,3
9 50-54 »...	187	155	82,9	76	63	82,9	141	106	75,2	404	324	80,2
10 55-59 »...	177	148	83,6	68	60	88,2	94	67	71,3	339	275	81,1
11 60-64 »...	161	123	76,4	55	49	89,1	80	60	75,0	296	232	78,4
12 65-69 »...	135	109	80,7	34	29	..	77	58	75,3	246	196	79,7
13 70-74 »...	106	87	82,1	13	10	..	36	21	..	155	118	76,1
14 75-ω »...	86	52	60,5	7	6	..	32	17	..	125	75	60,0
15 Samtliga	1 316	1 073	81,5	568	471	82,9	1 215	828	68,1	3 099	2 372	76,5
<i>Kvinnor</i>												
16 21 år...	6	5	..	4	2	..	6	4	..	16	11	..
17 22 »...	12	10	..	1	1	..	3	1	..	16	12	..
18 23-24 »...	8	6	..	3	2	..	14	8	..	25	16	..
19 25-29 »...	30	23	..	23	18	..	44	27	..	97	68	70,1
20 30-34 »...	61	49	80,3	37	30	..	60	47	78,3	158	126	79,7
21 35-39 »...	102	91	89,2	46	40	..	65	55	84,6	213	186	87,3
22 40-44 »...	118	104	88,1	49	40	..	51	40	78,4	218	184	84,4
23 45-49 »...	142	114	80,3	51	40	78,4	54	45	83,3	247	199	80,6
24 50-54 »...	143	116	81,1	56	47	83,9	68	48	70,6	267	211	79,0
25 55-59 »...	138	108	78,3	43	37	..	45	34	..	226	179	79,2
26 60-64 »...	160	125	78,1	29	25	..	45	39	..	234	189	80,8
27 65-69 »...	99	75	75,8	21	16	..	27	21	..	147	112	76,2
28 70-74 »...	68	47	69,1	10	9	..	26	22	..	104	78	75,0
29 75-ω »...	75	29	38,7	3	2	..	26	11	..	104	42	40,4
30 Samtliga	1 162	902	77,6	376	309	82,2	534	402	75,3	2 072	1 613	77,8
<i>Båda könen</i>												
31 21 år...	13	8	..	12	8	..	39	23	..	64	39	60,9
32 22 »...	19	15	..	7	4	..	33	15	..	59	34	57,6
33 23-24 »...	14	10	..	18	14	..	77	44	57,1	109	68	62,4
34 25-29 »...	60	49	81,7	69	57	82,6	199	128	64,3	328	234	71,3
35 30-34 »...	116	98	84,5	91	68	74,7	182	129	70,9	339	295	75,8
36 35-39 »...	209	183	87,6	103	86	83,5	189	143	75,7	501	412	82,2
37 40-44 »...	226	201	88,9	110	93	84,5	156	110	70,5	492	404	82,1
38 45-49 »...	286	237	82,9	119	97	81,5	177	134	75,7	582	468	80,4
39 50-54 »...	330	271	82,1	132	110	83,3	209	154	73,7	671	535	79,7
40 55-59 »...	315	256	81,3	111	97	87,4	139	101	72,7	565	454	80,4
41 60-64 »...	321	248	77,3	84	74	88,1	125	99	79,2	530	421	79,4
42 65-69 »...	234	184	78,6	55	45	81,8	104	79	76,0	393	308	78,4
43 70-74 »...	174	134	77,0	23	19	..	62	43	69,4	259	196	75,7
44 75-ω »...	161	81	50,3	10	8	..	58	28	48,3	229	117	51,1
45 Samtliga	2 478	1 975	79,7	944	780	82,6	1 749	1 230	70,3	5 171	3 985	77,1

Övriga näringsgrenar											Självständiga yrkeslösa				
Företagare			Tjänstemän				Arbetare				Summa		Röst-berättigade	Val-deltagare	
Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade		Val-deltagare	
	Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%			Antal	%
53	37	69,8	508	343	67,5	1 016	587	57,8	1 577	967	61,3	126	81	64,3	1
44	33	.	603	425	70,5	1 102	659	59,8	1 749	1 117	63,9	95	69	72,6	2
79	61	77,2	1 321	968	73,3	2 276	1 392	61,2	3 676	2 421	65,9	243	184	75,7	3
246	178	72,4	4 241	3 260	76,9	5 987	4 131	69,0	10 474	7 569	72,3	421	317	75,3	4
495	375	75,8	5 348	4 379	81,9	6 544	4 934	75,4	12 387	9 688	78,2	164	109	66,5	5
794	649	81,7	5 977	5 089	85,1	7 278	5 818	79,9	14 049	11 556	82,3	96	51	53,1	6
1 040	875	84,1	5 057	4 365	86,3	6 728	5 508	81,9	12 825	10 748	83,8	70	32	45,7	7
1 204	987	82,0	4 596	4 013	87,3	6 769	5 591	82,6	12 569	10 591	84,3	144	69	47,9	8
1 146	970	84,6	3 739	3 313	88,6	5 809	4 908	84,5	10 694	9 191	85,9	195	106	54,4	9
1 016	860	84,6	3 021	2 674	88,5	4 958	4 200	84,7	8 995	7 734	86,0	357	232	65,0	10
815	685	84,0	2 281	2 018	88,5	3 633	3 067	84,4	6 729	5 770	85,7	929	704	75,8	11
662	565	85,3	1 207	1 075	89,1	2 219	1 837	82,8	4 088	3 477	85,1	1 953	1 592	81,5	12
385	305	79,2	467	404	86,5	817	645	78,9	1 669	1 354	81,1	2 963	2 318	78,2	13
309	226	73,1	266	217	81,6	354	225	63,6	929	668	71,9	4 262	2 666	62,6	14
8 288	6 806	82,1	38 632	32 543	84,2	55 490	43 502	78,4	102 410	82 851	80,9	12 018	8 530	71,0	15
55	30	54,5	1 347	828	61,5	607	300	49,4	2 009	1 158	57,6	148	95	64,2	16
40	27	.	1 358	849	62,5	589	303	51,4	1 987	1 179	59,3	159	95	59,7	17
60	45	75,0	2 627	1 733	66,0	1 318	798	60,5	4 005	2 576	64,3	263	175	66,5	18
250	188	75,2	7 098	5 294	74,6	3 984	2 771	69,6	11 332	8 253	72,8	543	351	64,6	19
510	389	76,3	7 031	5 705	81,1	5 116	3 897	76,2	12 657	9 991	78,9	540	363	67,2	20
891	748	84,0	7 216	6 077	84,2	6 088	4 835	79,4	14 195	11 660	82,1	571	382	66,9	21
1 058	893	84,4	6 101	5 178	84,9	5 906	4 723	80,0	13 065	10 794	82,6	557	350	62,8	22
1 219	1 030	84,5	5 616	4 802	85,5	6 137	4 956	80,8	12 972	10 788	82,6	687	459	66,8	23
1 150	987	85,8	4 810	4 162	86,5	5 529	4 543	82,2	11 489	9 692	84,4	990	661	66,8	24
957	813	85,0	3 773	3 266	86,6	4 557	3 695	81,1	9 287	7 774	83,7	1 676	1 213	72,4	25
790	651	82,4	2 499	2 127	85,1	3 323	2 624	79,0	6 612	5 402	81,7	2 824	2 164	76,6	26
584	477	81,7	1 288	1 045	81,1	2 052	1 569	76,5	3 924	3 091	78,8	4 219	3 150	74,7	27
336	247	73,5	601	470	78,2	894	597	66,8	1 831	1 314	71,8	4 514	3 136	69,5	28
290	161	55,5	629	312	49,6	773	331	42,8	1 692	804	47,5	6 114	2 989	48,9	29
8 190	6 686	81,6	51 994	41 848	80,5	46 873	35 942	76,7	107 057	84 476	78,9	23 805	15 583	65,5	30
108	67	62,0	1 855	1 171	63,1	1 623	887	54,7	3 586	2 125	59,3	274	176	64,2	31
84	60	71,4	1 961	1 274	65,0	1 691	962	56,9	3 736	2 296	61,5	254	164	64,6	32
139	106	76,3	3 948	2 701	68,4	3 594	2 190	60,9	7 681	4 997	65,1	506	359	70,9	33
496	366	73,8	11 339	8 554	75,4	9 971	6 902	69,2	21 806	15 822	72,6	964	668	69,3	34
1 005	764	76,0	12 379	10 084	81,5	11 660	8 831	75,7	25 044	19 679	78,6	704	472	67,0	35
1 685	1 397	82,9	13 193	11 166	84,6	13 366	10 653	79,7	28 244	23 216	82,2	667	433	64,9	36
2 098	1 768	84,3	11 158	9 543	85,5	12 634	10 231	81,0	25 890	21 542	83,2	627	382	60,9	37
2 423	2 017	83,2	10 212	8 815	86,3	12 906	10 547	81,7	25 541	21 379	83,7	831	528	63,5	38
2 296	1 957	85,2	8 549	7 475	87,4	11 338	9 451	83,4	22 183	18 883	85,1	1 185	767	64,7	39
1 973	1 673	84,8	6 794	5 940	87,4	9 515	7 895	83,0	18 282	15 508	84,8	2 033	1 445	71,0	40
1 605	1 336	83,2	4 780	4 145	86,7	6 956	5 691	81,8	13 341	11 172	83,7	3 753	2 868	76,4	41
1 246	1 042	83,6	2 495	2 120	85,0	4 271	3 406	79,7	8 012	6 568	82,0	6 172	4 742	76,8	42
721	552	76,6	1 068	874	81,8	1 711	1 242	72,6	3 500	2 668	76,2	7 477	5 454	72,9	43
599	387	64,6	895	529	59,1	1 127	556	49,3	2 621	1 472	56,2	10 376	5 655	54,5	44
16 478	13 492	81,9	90 626	74 391	82,1	102 363	79 444	77,6	209 467	167 327	79,9	35 823	24 113	67,3	45

Kön Ålder	Jordbruk med binäringar											
	Företagare			Tjänstemän			Arbetare		Summa			
	Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare	
		Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%
Hela riket												
<i>Män</i>												
1 21 år ...	88	47	53,4	28	18	..	696	417	59,9	812	482	59,4
2 22 » ...	68	41	60,3	20	12	..	627	407	64,9	715	460	64,3
3 23—24 » ...	163	114	69,9	53	38	71,7	1 145	749	65,4	1 361	901	66,2
4 25—29 » ...	655	522	79,7	160	128	80,0	2 533	1 825	72,0	3 348	2 475	73,9
5 30—34 » ...	1 425	1 222	85,8	228	184	80,7	2 134	1 565	73,3	3 787	2 971	78,5
6 35—39 » ...	2 203	1 970	89,4	249	213	85,5	1 891	1 440	76,2	4 343	3 623	83,4
7 40—44 » ...	2 804	2 479	88,4	294	259	88,1	1 649	1 197	72,6	4 747	3 935	82,9
8 45—49 » ...	3 600	3 197	88,8	289	254	87,9	1 543	1 139	73,8	5 432	4 590	84,5
9 50—54 » ...	3 685	3 258	88,4	278	244	87,8	1 468	1 098	74,8	5 431	4 600	84,7
10 55—59 » ...	3 791	3 314	87,4	255	228	89,4	1 272	915	71,9	5 318	4 457	83,8
11 60—64 » ...	3 378	2 919	86,4	200	179	89,5	1 037	770	74,3	4 615	3 868	83,8
12 65—69 » ...	2 685	2 238	83,4	112	99	88,4	784	578	73,7	3 581	2 915	81,4
13 70—74 » ...	1 912	1 495	78,2	46	36	..	505	335	66,3	2 463	1 866	75,8
14 75—ω » ...	1 827	1 038	56,8	23	18	..	277	145	52,3	2 127	1 201	56,5
15 Samtliga	28 284	23 854	84,3	2 235	1 910	85,5	17 561	12 580	71,6	48 080	38 344	79,8
<i>Kvinnor</i>												
16 21 år ...	191	110	57,6	15	10	..	93	54	58,1	299	174	58,2
17 22 » ...	168	103	61,3	5	5	..	106	72	67,9	279	180	64,5
18 23—24 » ...	335	237	70,7	20	14	..	212	150	70,8	567	401	70,7
19 25—29 » ...	1 063	859	80,8	123	97	78,9	754	560	74,3	1 940	1 516	78,1
20 30—34 » ...	1 653	1 415	85,6	181	145	80,1	807	621	77,0	2 641	2 181	82,6
21 35—39 » ...	2 324	2 021	87,0	233	199	85,4	820	631	77,0	3 377	2 851	84,4
22 40—44 » ...	2 709	2 383	88,0	226	195	86,3	689	541	78,5	3 624	3 119	86,1
23 45—49 » ...	3 279	2 770	84,5	202	176	87,1	682	520	76,2	4 163	3 466	83,3
24 50—54 » ...	3 206	2 730	85,2	200	173	86,5	664	482	72,6	4 070	3 385	83,2
25 55—59 » ...	3 304	2 778	84,1	159	132	83,0	650	488	75,1	4 113	3 398	82,6
26 60—64 » ...	2 789	2 225	79,8	110	85	77,3	508	377	74,2	3 407	2 687	78,9
27 65—69 » ...	1 978	1 453	73,5	61	48	78,7	388	277	71,4	2 427	1 778	73,3
28 70—74 » ...	1 411	851	60,3	35	27	..	283	170	60,1	1 729	1 048	60,6
29 75—ω » ...	1 643	610	37,1	20	8	..	302	103	34,1	1 965	721	36,7
30 Samtliga	26 053	20 545	78,9	1 590	1 314	82,6	6 958	5 046	72,5	34 601	26 905	77,8
<i>Båda könen</i>												
31 21 år ...	279	157	56,3	43	28	..	789	471	59,7	1 111	656	59,0
32 22 » ...	236	144	61,0	25	17	..	733	479	65,3	994	640	64,4
33 23—24 » ...	498	351	70,5	73	52	71,2	1 357	899	66,2	1 928	1 302	67,5
34 25—29 » ...	1 718	1 381	80,4	283	225	79,5	3 287	2 385	72,6	5 288	3 991	75,5
35 30—34 » ...	3 078	2 637	85,7	409	329	80,4	2 941	2 186	74,3	6 428	5 152	80,1
36 35—39 » ...	4 527	3 991	88,2	482	412	85,5	2 711	2 071	76,4	7 720	6 474	83,9
37 40—44 » ...	5 513	4 862	88,2	520	454	87,3	2 338	1 738	74,3	8 371	7 054	84,3
38 45—49 » ...	6 879	5 967	86,7	491	430	87,6	2 225	1 659	74,6	9 595	8 056	84,0
39 50—54 » ...	6 891	5 988	86,9	478	417	87,2	2 132	1 580	74,1	9 501	7 985	84,0
40 55—59 » ...	7 095	6 092	85,9	414	360	87,0	1 922	1 403	73,0	9 431	7 855	83,3
41 60—64 » ...	6 167	5 144	83,4	310	264	85,2	1 545	1 147	74,2	8 022	6 555	81,7
42 65—69 » ...	4 663	3 691	79,2	173	147	85,0	1 172	855	73,0	6 008	4 693	78,1
43 70—74 » ...	3 323	2 346	70,6	81	63	77,7	788	505	64,1	4 192	2 914	69,5
44 75—ω » ...	3 470	1 648	47,5	43	26	..	579	248	42,8	4 092	1 922	47,0
45 Samtliga	54 337	44 399	81,7	3 825	3 224	84,3	24 519	17 626	71,9	82 681	65 249	78,9

Övriga näringsgrenar											Självständiga yrkeslösa				
Företagare			Tjänstemän			Arbetare			Summa		Röst-berättigade	Val-deltagare			
Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare					
	Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal		%	Antal	%	
94	66	70,2	795	523	65,8	2 194	1 283	58,5	3 083	1 872	60,7	215	128	59,5	1
71	49	69,0	884	625	70,7	2 244	1 352	60,2	3 199	2 026	63,3	176	110	62,5	2
131	99	75,6	1 880	1 343	71,4	4 469	2 804	62,7	6 480	4 246	65,5	358	256	71,5	3
511	370	72,4	5 915	4 527	76,5	11 165	7 771	69,6	17 591	12 668	72,0	607	429	70,7	4
1 058	847	80,1	7 255	5 962	82,2	11 826	9 095	76,9	20 139	15 904	79,0	245	144	58,8	5
1 696	1 408	83,0	7 988	6 802	85,2	12 986	10 559	81,3	22 670	18 769	82,8	210	109	51,9	6
2 190	1 874	85,6	6 816	5 917	86,8	11 989	9 937	82,9	20 995	17 728	84,4	203	88	43,3	7
2 505	2 113	84,4	6 231	5 458	87,6	12 409	10 460	84,3	21 145	18 031	85,3	311	164	52,7	8
2 295	1 959	85,4	5 126	4 539	88,5	10 578	8 995	85,0	17 999	15 493	86,1	449	253	56,3	9
1 959	1 681	85,8	4 201	3 722	88,6	8 959	7 658	85,5	15 119	13 061	86,4	779	524	67,3	10
1 565	1 319	84,3	3 232	2 859	88,5	6 469	5 511	85,2	11 266	9 689	86,0	1 799	1 362	75,7	11
1 172	981	83,7	1 665	1 487	89,3	4 073	3 398	83,4	6 910	5 866	84,9	3 698	2 964	80,2	12
690	552	80,0	628	539	85,8	1 546	1 233	79,8	2 864	2 324	81,1	5 837	4 472	76,6	13
528	375	71,0	361	285	78,9	728	484	66,5	1 617	1 144	70,7	10 275	5 962	58,0	14
16 465	13 693	83,2	52 977	44 588	84,2	101 635	80 540	79,2	171 077	138 821	81,1	25 162	16 965	67,4	15
106	62	58,5	2 102	1 281	60,9	1 301	679	52,2	3 509	2 022	57,6	269	155	57,6	16
82	53	64,6	2 051	1 262	61,5	1 241	675	54,4	3 374	1 990	59,0	256	146	57,0	17
150	107	71,3	3 965	2 623	66,2	2 749	1 730	62,9	6 864	4 460	65,0	400	253	63,3	18
654	517	79,1	10 212	7 606	74,5	7 981	5 741	71,9	18 847	13 864	73,6	799	493	61,7	19
1 184	946	79,9	9 689	7 851	81,0	9 606	7 455	77,6	20 479	16 252	79,4	806	504	62,5	20
1 889	1 601	84,8	9 786	8 292	84,7	11 074	8 864	80,0	22 749	18 757	82,5	872	548	62,8	21
2 141	1 778	83,0	8 198	6 965	85,0	10 770	8 695	80,7	21 109	17 438	82,6	951	596	62,7	22
2 367	1 994	84,2	7 656	6 587	86,0	11 045	9 005	81,5	21 068	17 586	83,5	1 207	806	66,8	23
2 077	1 776	85,5	6 593	5 687	86,3	9 813	8 028	81,8	18 483	15 491	83,8	1 739	1 154	66,4	24
1 685	1 426	84,6	5 317	4 570	86,0	8 278	6 598	79,7	15 280	12 594	82,4	2 945	2 080	70,6	25
1 343	1 098	81,8	3 432	2 907	84,7	6 038	4 683	77,6	10 813	8 688	80,3	5 045	3 750	74,3	26
966	782	81,0	1 755	1 414	80,6	3 788	2 795	73,8	6 509	4 991	76,7	7 341	5 321	72,5	27
558	402	72,0	823	630	76,5	1 927	1 250	64,9	3 308	2 282	69,0	8 005	5 339	66,7	28
506	261	51,6	882	438	49,7	1 753	667	38,0	3 141	1 366	43,5	11 745	5 152	43,9	29
15 708	12 803	81,5	72 461	58 113	80,2	87 364	66 865	76,5	175 533	137 781	78,5	42 380	26 297	62,1	30
200	128	64,0	2 897	1 804	62,3	3 495	1 962	56,1	6 592	3 894	59,1	484	283	58,5	31
153	102	66,7	2 935	1 887	64,3	3 485	2 027	58,2	6 573	4 016	61,1	432	256	59,3	32
281	206	73,3	5 845	3 966	67,8	7 218	4 534	62,8	13 344	8 706	65,2	758	509	67,2	33
1 165	887	76,1	16 127	12 133	75,2	19 146	13 512	70,6	36 438	26 532	72,8	1 406	922	65,6	34
2 242	1 793	80,0	16 944	13 813	81,5	21 432	16 550	77,2	40 618	32 156	79,2	1 051	648	61,7	35
3 585	3 009	83,9	17 774	15 094	84,9	24 060	19 423	80,7	45 419	37 526	82,6	1 082	657	60,7	36
4 331	3 652	84,3	15 014	12 882	85,8	22 759	18 632	81,9	42 104	35 166	83,5	1 154	684	59,3	37
4 872	4 107	84,3	13 887	12 045	86,7	23 454	19 465	83,0	42 213	35 617	84,4	1 518	970	63,9	38
4 372	3 735	85,4	11 719	10 226	87,3	20 391	17 023	83,5	36 482	30 984	84,9	2 188	1 407	64,3	39
3 644	3 107	85,3	9 518	8 292	87,1	17 237	14 256	82,7	30 399	25 655	84,4	3 724	2 604	69,9	40
2 908	2 417	83,1	6 664	5 766	86,5	12 507	10 194	81,5	22 079	18 377	83,2	6 844	5 112	74,7	41
2 138	1 763	82,5	3 420	2 901	84,8	7 861	6 193	78,8	13 419	10 857	80,9	11 039	8 285	75,1	42
1 248	954	76,4	1 451	1 169	80,6	3 473	2 483	71,5	6 172	4 606	74,6	13 842	9 811	70,9	43
1 034	636	61,5	1 243	723	58,2	2 481	1 151	46,4	4 758	2 510	52,8	22 020	11 114	50,5	44
32 173	26 496	82,4	125 438	102 701	81,9	188 999	147 405	78,0	346 610	276 602	79,8	67 542	43 262	64,1	45

Tab. 4. Röstberättigade och i valet deltagande efter kön och ålder inom större yrkesgrupper med fördelning på näringsgren, vid valen till andra kammaren, år 1958¹

Persons entitled to vote and voters, by sex and age within large occupational groups at the elections to the Second Chamber

Ålder (år)	Röstberättigade		I valet deltagande				Röstberättigade		I valet deltagande			
	Män	Kvinnor	Män		Kvinnor		Män	Kvinnor	Män		Kvinnor	
			Antal	%	Antal	%			Antal	%	Antal	%
	Jordbruk med binäringar						Övriga företagare inom jordbruk med binäringar					
	<i>Ägare och brukare av jordbruk</i>											
21—24.....	240	637	160	66,7	420	65,9	79	57	42	53,2	30	52,6
25—29.....	551	978	460	83,5	814	83,2	104	85	62	59,6	45	52,9
30—34.....	1 301	1 509	1 149	88,3	1 318	87,3	124	144	73	58,9	97	67,4
35—39.....	2 023	2 150	1 834	90,7	1 889	87,9	180	174	136	75,6	132	75,9
40—44.....	2 585	2 504	2 323	89,9	2 233	89,2	219	205	156	71,2	150	73,2
45—49.....	3 321	3 021	2 978	89,7	2 580	85,4	279	258	219	78,5	190	73,6
50—54.....	3 396	2 917	3 032	89,3	2 526	86,6	289	289	226	78,2	204	70,6
55—59.....	3 462	2 988	3 064	88,5	2 543	85,1	329	316	250	76,0	235	74,4
60—64.....	3 066	2 511	2 687	87,6	2 026	80,7	312	278	232	74,4	199	71,6
65—69.....	2 402	1 715	2 023	84,2	1 281	74,7	293	263	215	76,0	172	65,4
70—74.....	1 703	1 200	1 347	79,1	732	61,0	209	211	148	70,8	119	56,4
75— ω	1 588	1 403	914	57,6	538	38,3	239	240	124	51,9	72	30,0
Summa	25 638	23 533	21 971	85,7	18 900	80,3	2 646	2 520	1 883	71,2	1 645	65,3
	Tjänstemän inom jordbruk med binäringar						Lantbrukares hemmavarande söner m. fl.					
21—24.....	101	40	68	67,3	29	..	964	41	697	72,3	33	..
25—29.....	160	123	128	80,0	97	78,9	789	82	637	80,7	72	87,8
30—34.....	228	181	184	80,7	145	80,1	539	52	435	80,7	48	92,3
35—39.....	249	233	213	85,5	199	85,4	313	31	251	80,2	26	..
40—44.....	294	226	259	88,1	195	86,3	154	12	112	72,7	9	..
45—49.....	289	202	254	87,9	176	87,1	108	10	82	75,9	6	..
50—54.....	278	200	244	87,8	173	86,5	75	6	47	62,7	4	..
55—59.....	255	159	228	89,4	132	83,0	32	7	25	..	4	..
60—64.....	200	110	179	89,5	85	77,3	27	1	15	..	—	—
65—69.....	112	61	99	88,4	48	78,7	15	2	14	..	1	..
70—74.....	46	35	36	..	27	..	13	2	8	..	1	..
75— ω	23	20	18	..	8	..	1	2	—	—	1	..
Summa	2 235	1 590	1 910	85,5	1 314	82,6	3 030	248	2 323	76,7	205	82,7
	Jordbruksarbetare						Övr. arb. inom jordbr. med binäringar					
21—24.....	803	177	474	59,0	125	70,6	701	193	402	57,3	118	61,1
25—29.....	871	329	614	70,5	232	72,5	873	352	574	65,8	256	72,7
30—34.....	808	366	591	73,1	280	76,5	787	389	539	68,5	293	75,3
35—39.....	749	361	571	76,2	291	80,6	829	428	618	74,5	314	73,4
40—44.....	675	304	501	74,2	246	80,9	820	373	584	71,2	286	76,7
45—49.....	697	316	530	76,0	254	80,4	738	356	527	71,4	260	73,0
50—54.....	764	343	570	74,6	250	72,9	629	315	481	76,5	228	72,4
55—59.....	676	360	494	73,1	268	74,4	564	283	396	70,2	216	76,3
60—64.....	558	287	417	74,7	223	77,7	452	220	338	74,8	154	70,0
65—69.....	443	226	314	70,9	163	72,1	326	160	250	76,7	113	70,6
70—74.....	286	171	185	64,7	103	60,2	206	110	142	68,9	66	60,0
75— ω	163	169	89	54,6	62	36,7	113	131	56	49,6	40	30,5
Summa	7 493	3 400	5 350	71,4	2 497	73,4	7 038	3 310	4 907	69,7	2 344	70,8

¹ Siffrorna grundar sig på ett urval och avser endast omkring 1/10 av antalet i röstlängderna upptagna personer.

TAB. 4 (forts.). RÖSTBERÄTTIGADE OCH I VALET DELTAGANDE EFTER KÖN OCH ÅLDER INOM STÖRRE YRKESGRUPPER MED FÖRDELNING PÅ NÄRINGSREN, VID VALEN TILL ANDRA KAMMAREN, ÅR 1958

Ålder (år)	Röstberättigade		I valet deltagande				Röstberättigade		I valet deltagande			
	Män	Kvinnor	Män		Kvinnor		Män	Kvinnor	Män		Kvinnor	
			Antal	%	Antal	%			Antal	%	Antal	%
	<i>Samtliga inom jordbruk med binäringar</i>						Övriga näringsgrenar <i>Företagare och företagsledare, ej annorstüdes redovisade</i>					
21—24.....	2 888	1 145	1 843	63,8	755	65,9	99	88	86	86,9	74	84,1
25—29.....	3 348	1 940	2 475	73,9	1 516	78,1	78	71	67	85,9	58	81,7
30—34.....	3 787	2 641	2 971	78,5	2 181	82,6	99	169	90	90,9	150	88,8
35—39.....	4 343	3 377	3 623	83,4	2 851	84,4	262	289	233	88,9	262	90,7
40—44.....	4 747	3 624	3 935	82,9	3 119	86,1	331	318	301	90,9	294	92,5
45—49.....	5 432	4 163	4 590	84,5	3 466	83,3	330	337	309	93,6	312	92,6
50—54.....	5 431	4 070	4 600	84,7	3 385	83,2	378	285	353	93,4	269	94,4
55—59.....	5 318	4 113	4 457	83,8	3 398	82,6	307	233	288	93,8	217	93,1
60—64.....	4 615	3 407	3 868	83,8	2 687	78,9	298	194	269	90,3	181	93,3
65—69.....	3 581	2 427	2 915	81,4	1 778	73,3	225	132	204	90,7	121	91,7
70—74.....	2 463	1 729	1 866	75,8	1 048	60,6	113	63	105	92,9	56	88,9
75—ω.....	2 127	1 965	1 201	56,5	721	36,7	85	49	73	85,9	28	..
Summa	48 080	34 601	38 344	79,8	26 905	77,8	2 605	2 228	2 378	91,3	2 022	90,8
	<i>Hantverkare (företagare)</i>						<i>Detaljhandlare</i>					
21—24.....	97	120	66	68,0	77	64,2	103	98	72	69,9	62	63,3
25—29.....	186	245	126	67,7	188	76,7	148	194	113	76,4	154	79,4
30—34.....	380	458	308	81,1	367	80,1	332	370	266	80,1	299	80,8
35—39.....	706	769	587	83,1	640	83,2	485	609	406	83,7	525	86,2
40—44.....	984	845	844	85,8	695	82,2	633	722	543	85,8	605	83,8
45—49.....	1 107	951	919	83,0	793	83,4	773	800	673	87,1	689	86,1
50—54.....	1 015	795	860	84,7	661	83,1	689	773	588	85,3	677	87,6
55—59.....	850	637	732	86,1	539	84,6	605	620	519	85,8	534	86,1
60—64.....	728	503	610	83,8	411	81,7	465	455	392	84,3	384	84,4
65—69.....	570	379	475	83,3	306	80,7	286	325	242	84,6	271	83,4
70—74.....	342	209	267	78,1	146	69,9	175	185	141	80,6	134	72,4
75—ω.....	238	162	167	70,2	82	50,6	127	161	96	73,6	86	53,1
Summa	7203	6 073	5 961	82,8	4 905	80,8	4 821	5 312	4 051	84,0	4 420	83,2
	<i>Övriga företagare inkl. utövare av fria yrken</i>						<i>Högre tjänstemän i offentlig tjänst</i>					
21—24.....	169	325	114	67,5	204	62,8	203	189	166	81,8	171	90,5
25—29.....	348	490	252	72,4	350	71,4	318	324	309	84,0	280	86,4
30—34.....	557	599	431	77,4	450	75,1	596	564	550	92,3	511	90,6
35—39.....	655	705	516	78,8	574	81,4	758	696	691	91,2	648	93,1
40—44.....	687	711	561	81,7	574	80,7	639	628	603	94,4	589	93,8
45—49.....	764	745	607	79,5	599	80,4	586	494	547	93,3	462	93,5
50—54.....	687	635	568	82,7	522	82,2	541	464	499	92,2	433	93,3
55—59.....	562	481	473	84,2	390	81,1	417	376	392	94,0	343	91,2
60—64.....	362	399	301	83,1	307	76,9	386	247	364	94,3	235	95,1
65—69.....	287	250	239	83,3	187	74,8	257	135	237	92,2	125	92,6
70—74.....	159	173	126	79,2	125	72,3	73	51	69	94,5	47	92,2
75—ω.....	158	195	104	65,8	102	52,3	51	60	42	82,4	41	68,3
Summa	5 395	5 708	4 292	79,6	4 384	76,8	4 875	4 228	4 469	91,7	3 885	91,9

TAB. 4 (forts.). RÖSTBERÄTTIGADE OCH I VALET DELTAGANDE EFTER KÖN OCH ÅLDER INOM STÖRRE YRKESGRUPPER MED FÖRDELNING PÅ NÄRINGSREN, VID VALEN TILL ANDRA KAMMAREN, ÅR 1958

Ålder (år)	Röstberättigade		I valet deltagande				Röstberättigade		I valet deltagande			
	Män	Kvinnor	Män		Kvinnor		Män	Kvinnor	Män		Kvinnor	
			Antal	%	Antal	%			Antal	%	Antal	%
	<i>Övriga tjänstemän i offentlig tjänst</i>						<i>Högre tjänstemän i enskild tjänst</i>					
21—24.....	586	1 961	338	57,7	1 070	54,6	104	101	90	86,5	81	80,2
25—29.....	865	2 535	618	71,4	1 756	69,3	221	211	192	86,9	178	84,4
30—34.....	1 130	2 242	904	80,0	1 748	78,0	416	375	374	89,9	331	88,3
35—39.....	1 343	2 114	1 132	84,3	1 761	83,3	531	442	483	91,0	407	92,1
40—44.....	1 088	1 777	949	87,2	1 463	82,3	438	397	409	93,4	363	91,4
45—49.....	901	1 608	788	87,5	1 338	83,2	448	399	409	91,3	371	93,0
50—54.....	681	1 398	595	87,4	1 187	84,9	395	311	362	91,6	289	92,9
55—59.....	602	1 206	536	89,0	1 011	83,8	338	236	314	92,9	221	93,6
60—64.....	541	629	475	87,8	523	83,1	279	180	260	93,2	164	91,1
65—69.....	176	276	160	90,9	213	77,2	162	78	148	91,4	68	87,2
70—74.....	45	134	38	..	98	73,1	66	40	59	89,4	37	..
75— ω	28	168	22	..	76	45,2	41	42	36	..	27	..
Summa	7 986	16 048	6 555	82,1	12 244	76,3	3 439	2 812	3 136	91,2	2 537	90,2
	<i>Kontorspersonal m. fl.</i>						<i>Verkmästare och förmän i industrien</i>					
21—24.....	1 604	3 062	1 179	73,5	2 088	68,2	102	82	66	64,7	62	75,6
25—29.....	2 837	3 775	2 163	76,2	2 918	77,3	212	196	152	71,7	142	72,4
30—34.....	3 411	3 591	2 764	81,0	2 965	82,6	422	408	325	77,0	328	80,4
35—39.....	3 398	3 552	2 878	84,7	3 028	85,2	857	775	714	83,3	652	84,1
40—44.....	2 621	2 525	2 253	86,0	2 160	85,5	982	805	827	84,2	675	83,9
45—49.....	2 145	2 161	1 845	86,0	1 885	87,2	1 136	828	998	87,9	708	85,5
50—54.....	1 585	1 686	1 374	86,7	1 459	86,5	945	648	862	91,2	571	88,1
55—59.....	1 322	1 337	1 136	85,9	1 145	85,6	730	475	647	88,6	420	88,4
60—64.....	948	945	801	84,5	790	83,6	524	320	469	89,5	271	84,7
65—69.....	471	518	402	85,4	424	81,9	285	166	255	89,5	135	81,3
70—74.....	220	258	180	81,8	204	79,1	89	63	76	85,4	51	81,0
75— ω	105	281	81	77,1	130	46,3	30	62	22	..	28	45,2
Summa	20 667	23 691	17 056	82,5	19 196	81,0	6 314	4 828	5 413	85,7	4 043	83,7
	<i>Bulikspersonal</i>						<i>Övriga tjänstemän</i>					
21—24.....	616	1 821	406	65,9	1 090	59,9	172	609	122	70,9	409	67,2
25—29.....	764	1 788	581	76,0	1 249	69,9	399	1 037	324	81,2	850	82,0
30—34.....	604	1 423	489	81,0	1 073	75,4	366	674	308	84,2	575	85,3
35—39.....	451	1 272	387	85,8	1 012	79,6	238	452	183	76,9	384	85,0
40—44.....	398	1 146	332	83,4	928	31,8	205	465	169	82,4	397	85,4
45—49.....	325	1 161	290	89,2	946	81,5	221	539	186	84,2	478	88,7
50—54.....	244	938	210	86,1	747	79,6	261	737	227	87,0	648	87,9
55—59.....	194	619	164	84,5	507	81,9	233	782	202	86,7	669	85,5
60—64.....	97	370	86	88,7	296	80,0	169	533	151	89,3	443	83,1
65—69.....	59	203	54	91,5	152	74,9	59	259	52	88,1	194	74,9
70—74.....	17	87	14	..	56	64,4	19	118	16	..	78	66,1
75— ω	7	99	6	..	43	43,4	19	109	11	..	56	51,4
Summa	3 776	10 927	3 019	80,0	8 099	74,1	2 361	6 314	1 951	82,6	5 181	82,1

TAB. 4 (forts.). RÖSTBERÄTTIGADE OCH I VALET DELTAGANDE EFTER KÖN OCH ÅLDER INOM STÖRRE YRKESGRUPPER MED FÖRDELNING PÅ NÄRINGSREN, VID VALEN TILL ANDRA KAMMAREN, ÅR 1958

Ålder (år)	Röstberättigade		I valet deltagande				Röstberättigade		I valet deltagande			
	Män	Kvinnor	Män		Kvinnor		Män	Kvinnor	Män		Kvinnor	
			Antal	%	Antal	%			Antal	%	Antal	%
	<i>Arbetare i husligt arbete</i>						<i>Övriga arbetare</i>					
21—24.....	14	1 053	10	..	513	48,7	8 893	4 238	5 429	61,0	2 571	60,7
25—29.....	9	815	6	..	493	60,5	11 156	7 166	7 765	69,6	5 248	73,2
30—34.....	3	651	1	..	403	61,9	11 823	8 955	9 094	76,9	7 052	78,7
35—39.....	—	697	—	—	447	64,1	12 986	10 377	10 559	81,3	8 417	81,1
40—44.....	4	843	1	..	573	68,0	11 985	9 927	9 936	82,9	8 122	81,8
45—49.....	4	1 083	4	..	714	65,9	12 405	9 962	10 456	84,3	8 291	83,2
50—54.....	8	1 181	7	..	827	70,0	10 570	8 632	8 988	85,0	7 201	83,4
55—59.....	5	1 262	4	..	850	67,4	8 954	7 016	7 654	85,5	5 748	81,9
60—64.....	7	1 100	5	..	720	65,5	6 462	4 938	5 506	85,2	3 963	80,3
65—69.....	10	847	9	..	531	62,7	4 063	2 941	3 389	83,4	2 264	77,0
70—74.....	2	435	2	..	228	52,4	1 544	1 492	1 231	79,7	1 022	68,5
75—ω.....	2	352	2	..	111	31,5	726	1 401	482	66,4	556	39,7
Summa	68	10 319	51	75,0	6 410	62,1	101 567	77 045	80 489	79,2	60 455	78,5
	<i>Samtliga förvärsarbetande inom andra näringsgrenar än jordbruk med binäringar</i>						<i>Självständiga yrkeslösa inom jordbruk med binäringar</i>					
21—24.....	12 762	13 747	8 144	63,8	8 472	61,6	18	20	8	..	8	..
25—29.....	17 591	18 847	12 668	72,0	13 864	73,6	19	21	8	..	10	..
30—34.....	20 139	20 479	15 904	79,0	16 252	79,4	27	33	11	..	24	..
35—39.....	22 670	22 749	18 769	82,8	18 757	82,5	30	47	18	..	29	..
40—44.....	20 995	21 109	17 728	84,4	17 438	82,6	53	58	24	45,3	36	62,1
45—49.....	21 145	21 068	18 031	85,3	17 586	83,5	77	94	42	54,5	66	70,2
50—54.....	17 999	18 483	15 493	86,1	15 491	83,8	117	161	72	61,5	107	66,5
55—59.....	15 119	15 280	13 061	86,4	12 594	82,4	225	335	155	68,9	257	76,7
60—64.....	11 266	10 813	9 689	86,0	8 688	80,3	420	633	313	74,5	481	76,0
65—69.....	6 910	6 509	5 866	84,9	4 991	76,7	853	948	663	77,7	702	74,1
70—74.....	2 864	3 308	2 324	81,1	2 282	69,0	1 506	1 033	1 087	72,2	674	65,2
75—ω.....	1 617	3 141	1 144	70,7	1 366	43,5	3 676	1 332	1 897	51,6	604	45,3
Summa	171 077	175 533	138 821	81,1	137 781	78,5	7 021	4 715	4 298	61,2	2 998	63,6
	<i>Självständiga yrkeslösa inom övriga näringsgrenar</i>						<i>Samtliga yrkesgrupper</i>					
21—24.....	731	905	486	66,5	546	60,3	16 399	15 817	10 481	63,9	9 781	61,8
25—29.....	588	778	421	71,6	483	62,1	21 546	21 586	15 572	72,3	15 873	73,5
30—34.....	218	773	133	61,0	480	62,1	24 171	23 926	19 019	78,7	18 937	79,1
35—39.....	180	825	91	50,6	519	62,9	27 223	26 998	22 501	82,7	22 156	82,1
40—44.....	150	893	64	42,7	560	62,7	25 945	25 684	21 751	83,8	21 153	82,4
45—49.....	234	1 113	122	52,1	740	66,5	26 888	26 438	22 785	84,7	21 858	82,7
50—54.....	332	1 578	181	54,5	1 047	66,3	23 879	24 292	20 346	85,2	20 030	82,5
55—59.....	554	2 610	369	66,6	1 823	69,8	21 216	22 338	18 042	85,0	18 072	80,9
60—64.....	1 379	4 412	1 049	76,1	3 269	74,1	17 680	19 265	14 919	84,4	15 125	78,5
65—69.....	2 845	6 393	2 301	80,9	4 619	72,3	14 189	16 277	11 745	82,8	12 090	74,3
70—74.....	4 331	6 972	3 385	78,2	4 665	66,9	11 164	13 042	8 662	77,6	8 669	66,5
75—ω.....	6 599	10 413	4 065	61,6	4 548	43,7	14 019	16 851	8 307	59,3	7 239	43,0
Summa	18 141	37 665	12 667	69,8	23 299	61,9	244 319	252 514	194 130	79,5	190 983	75,6

Tab. 5. Rösträtten inom olika yrkesgrupper, år 1958¹

Right to vote in different occupational groups

Yrkesgrupper	Röstberättigade					Samtliga
	Män	Kvinnor			Summa	
		Yrkes- utövare och övriga	Hus- mödrar (hustrur)	Övriga familje- medl.		
<i>Förvärsarbetande befolkning och dennas familjemedlemmar</i>						
Jordbruk med binärningar						
Godsägare m. fl.	196	15	150	28	193	389
Hemmansägare m. fl.	25 442	2 184	18 599	2 557	23 340	48 782
Övriga företagare inom jordbruk med binärningar	2 646	469	1 808	243	2 520	5 166
Förmän (rättare m. fl.)	1 103	12	770	29	811	1 914
Övriga tjänstemän inom jordbruk med binärningar	1 132	14	725	40	779	1 911
Lantbrukares hemmavarande söner m. fl.	3 030	10	233	5	248	3 278
Jordbruksarbetare	7 493	267	2 605	528	3 400	10 893
Övriga arbetare	7 038	16	2 875	419	3 310	10 348
Samtliga	48 080	2 987	27 765	3 849	34 601	82 681
<i>Övriga näringsgrenar</i>						
Företagare och företagsledare, ej an- norstädes redovisade	2 605	82	2 002	144	2 228	4 833
Hantverkare (företagare)	7 203	552	5 217	304	6 073	13 276
Detaljhandlare	4 821	1 582	3 466	264	5 312	10 133
Fria yrken	2 948	1 461	1 605	139	3 205	6 153
Övriga företagare	2 447	547	1 846	110	2 503	4 950
Högre tjänstemän i offentlig tjänst	4 875	920	3 034	274	4 228	9 103
Övriga tjänstemän i offentlig tjänst	7 986	10 889	4 679	480	16 048	24 034
Högre tjänstemän i enskild tjänst	3 439	335	2 331	146	2 812	6 251
Kontorspersonal m. fl.	20 667	11 470	11 195	1 026	23 691	44 358
Verkmästare och förmän i industrien	6 314	52	4 633	143	4 828	11 142
Butikspersonal	3 776	8 958	1 659	310	10 927	14 703
Folkskollärare	1 716	3 476	769	157	4 402	6 118
Fartygsbefäl	466	—	278	22	300	766
Övriga tjänstemän	179	1 491	84	37	1 612	1 791
Arbetare inom handel	791	281	254	30	565	1 356
Sjömän m. fl. inom handelsflottan	844	8	168	31	207	1 051
Arbetare i husligt arbete	68	10 101	20	198	10 319	10 387
Övriga arbetare	99 932	18 886	53 977	3 410	76 273	176 205
Samtliga	171 077	71 091	97 217	7 225	175 533	346 610
Summa förvärsarbetande befolk- ning och dennas familjemedlemmar	219 157	74 078	124 982	11 074	210 134	429 291
<i>Självständiga yrkeslösa och deras familjemedlemmar</i>						
Jordbruk med binärningar	7 021	1 033	3 349	333	4 715	11 736
Övriga näringsgrenar	18 141	26 755	9 763	1 147	37 665	55 806
Samtliga	25 162	27 788	13 112	1 480	42 380	67 542
Samtliga yrkesgrupper år 1956	244 319	101 866	138 094	12 554	252 514	496 833
» » » 1952	240 145	97 494	136 201	13 789	247 484	487 629

¹ Siffrorna grundar sig på ett urval och avser endast omkring 1/10 av antalet i röstlängderna upp-
tagna personer.

Tab. 6. Röstberättigade och i valet deltagande efter kön, ålder och näringsgren inom olika civilståndsgrepp, vid valen till andra kammaren, år 1958¹

Persons entitled to vote and voters by sex, age, industry and civil status at the elections to the Second Chamber

Kön	Ålder	Ogifta		Gifta		Förut gifta		Summa					
		Röstberättigade	Valdeltagare	Röstberättigade	Valdeltagare	Röstberättigade	Valdeltagare	Röstberättigade	Valdeltagare				
			Antal		%		Antal		%	Antal	%	Antal	%
Städerna													
<i>Män</i>													
21	år.....	1 633	1 006	61,6	118	70	59,3	—	—	—	1 751	1 076	61,5
22	».....	1 646	1 054	64,0	238	152	63,9	3	2	..	1 887	1 208	64,0
23—24	».....	2 958	1 936	65,4	1 028	713	69,4	17	8	..	4 003	2 657	66,4
25—29	».....	4 690	3 068	65,4	6 301	4 920	78,1	135	64	47,4	11 126	8 052	72,4
30—34	».....	2 635	1 723	65,4	9 804	8 051	82,1	343	192	56,0	12 782	9 966	78,0
35—39	».....	1 996	1 328	66,5	11 925	10 205	85,6	512	300	58,6	14 433	11 833	82,0
40—44	».....	1 437	973	67,7	11 150	9 671	86,7	582	356	61,2	13 169	11 000	83,5
45—49	».....	1 345	904	67,2	10 969	9 591	87,4	734	434	59,1	13 048	10 929	83,8
50—54	».....	1 107	730	65,9	9 479	8 409	88,7	707	482	68,2	11 293	9 621	85,2
55—59	».....	949	643	67,8	8 003	7 069	88,3	739	529	71,6	9 691	8 241	85,0
60—64	».....	719	464	64,5	6 469	5 703	88,2	766	539	70,4	7 954	6 706	84,3
65—69	».....	601	384	63,9	4 832	4 224	87,4	854	657	76,9	6 287	5 265	83,7
70—74	».....	483	293	60,7	3 287	2 754	83,8	1 017	743	73,1	4 787	3 790	79,2
75—ω	».....	497	244	49,1	2 590	1 867	72,1	2 229	1 298	58,2	5 316	3 409	64,1
	Samtliga	22 696	14 750	65,0	86 193	73 399	85,2	8 638	5 604	64,9	117 527	93 753	79,8
<i>Kvinnor</i>													
21	år.....	1 662	963	57,9	503	296	58,8	8	5	..	2 173	1 264	58,2
22	».....	1 435	831	57,9	719	451	62,7	8	4	..	2 162	1 286	59,5
23—24	».....	2 191	1 303	59,5	2 066	1 444	69,9	36	20	..	4 293	2 767	64,5
25—29	».....	3 146	1 983	63,0	8 535	6 539	76,6	291	150	51,5	11 972	8 672	72,4
30—34	».....	1 876	1 277	68,1	10 912	8 853	81,1	567	350	61,7	13 355	10 480	78,5
35—39	».....	1 700	1 239	72,9	12 445	10 454	84,0	834	535	64,1	14 979	12 228	81,6
40—44	».....	1 604	1 171	73,0	11 185	9 472	84,7	1 051	685	65,2	13 840	11 328	81,8
45—49	».....	1 907	1 400	73,4	10 624	9 126	85,9	1 375	920	66,9	13 906	11 446	82,3
50—54	».....	2 161	1 668	77,2	8 985	7 784	86,6	1 600	1 112	69,5	12 746	10 564	82,9
55—59	».....	2 166	1 652	76,3	7 042	6 074	86,3	1 981	1 440	72,7	11 189	9 166	81,9
60—64	».....	2 015	1 532	76,0	5 278	4 488	85,0	2 377	1 735	73,0	9 670	7 755	80,2
65—69	».....	1 883	1 362	72,3	3 690	3 068	83,1	2 717	1 923	70,8	8 290	6 353	76,6
70—74	».....	1 508	1 014	67,2	2 122	1 623	76,5	2 819	1 891	67,1	6 449	4 528	70,2
75—ω	».....	1 781	847	47,6	1 486	919	61,8	4 643	2 069	44,6	7 910	3 835	48,5
	Samtliga	27 035	18 242	67,5	85 592	70 591	82,5	20 307	12 839	63,2	132 934	101 672	76,5
<i>Båda könen</i>													
21	år.....	3 295	1 969	59,8	621	366	58,9	8	5	..	3 924	2 340	59,6
22	».....	3 081	1 885	61,2	957	603	63,0	11	6	..	4 049	2 494	61,6
23—24	».....	5 149	3 239	62,9	3 094	2 157	69,7	53	28	52,8	8 296	5 424	65,4
25—29	».....	7 836	5 051	64,5	14 836	11 459	77,2	426	214	50,2	23 098	16 724	72,4
30—34	».....	4 511	3 000	66,5	20 716	16 904	81,6	910	542	59,6	26 137	20 446	78,2
35—39	».....	3 696	2 567	69,5	24 370	20 659	84,8	1 346	835	62,0	29 412	24 061	81,8
40—44	».....	3 041	2 144	70,5	22 335	19 143	85,7	1 633	1 041	63,7	27 009	22 328	82,7
45—49	».....	3 252	2 304	70,8	21 593	18 717	86,7	2 109	1 354	64,2	26 954	22 375	83,0
50—54	».....	3 268	2 398	73,4	18 464	16 193	87,7	2 307	1 594	69,1	24 039	20 185	84,0
55—59	».....	3 115	2 295	73,7	15 045	13 143	87,4	2 720	1 969	72,4	20 880	17 407	83,4
60—64	».....	2 734	1 996	73,0	11 747	10 191	86,8	3 143	2 274	72,4	17 624	14 461	82,1
65—69	».....	2 484	1 746	70,3	8 522	7 292	85,6	3 571	2 580	72,2	14 577	11 618	79,7
70—74	».....	1 991	1 307	65,6	5 409	4 377	80,9	3 836	2 634	68,7	11 236	8 318	74,0
75—ω	».....	2 278	1 091	47,9	4 076	2 786	68,4	6 872	3 367	49,0	13 226	7 244	54,8
	Samtliga	49 731	32 992	66,3	171 785	143 990	83,8	28 945	18 443	63,7	250 461	195 425	78,0

¹ Siffrorna grundar sig på ett urval och avser endast omkring $\frac{1}{10}$ av antalet i röstlängderna upptagna personer.

TAB. 6 (forts.). RÖSTBERÄTTIGADE OCH VALDELTAGARE EFTER KÖN, ÅLDER OCH CIVILSTÅND LÖSA MED FAMILJEMEDLEMMAR

Kön Ålder	Jordbruk med binäringar											
	Ogifta			Gifta			Förut gifta			Summa		
	Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare	
	Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%	
Landsbygden												
<i>Män</i>												
1 21 år.....	756	449	59,4	8	5	..	—	—	—	764	454	59,4
2 22 ».....	648	424	65,4	24	14	..	—	—	—	672	438	65,2
3 23—24 ».....	1 147	756	65,9	130	93	71,5	—	—	—	1 277	849	66,5
4 25—29 ».....	2 239	1 601	71,5	876	707	80,7	2	1	..	3 117	2 309	74,1
5 30—34 ».....	1 754	1 266	72,9	1 778	1 517	85,3	24	19	..	3 556	2 802	78,8
6 35—39 ».....	1 443	1 083	75,1	2 571	2 287	89,0	41	27	..	4 055	3 397	83,8
7 40—44 ».....	1 346	962	71,5	3 062	2 711	88,5	65	42	64,6	4 473	3 715	83,1
8 45—49 ».....	1 367	1 032	75,5	3 604	3 206	89,0	126	83	65,9	5 097	4 321	84,8
9 50—54 ».....	1 260	932	74,0	3 612	3 226	89,3	155	118	76,1	5 027	4 276	85,1
10 55—59 ».....	1 140	802	70,4	3 623	3 223	89,0	216	157	72,7	4 979	4 182	84,0
11 60—64 ».....	902	643	71,3	3 127	2 764	88,4	290	229	79,0	4 319	3 636	84,2
12 65—69 ».....	643	446	69,4	2 321	1 993	85,9	371	280	75,5	3 335	2 719	81,5
13 70—74 ».....	407	241	59,2	1 512	1 227	81,2	389	280	72,0	2 308	1 748	75,7
14 75—ω ».....	324	147	45,4	1 039	674	64,9	639	305	47,7	2 002	1 126	56,2
15 Samtliga	15 376	10 784	70,1	27 287	23 647	86,7	2 318	1 541	66,5	44 981	35 972	80,0
<i>Kvinnor</i>												
16 21 år.....	204	109	53,4	78	54	69,2	1	—	—	283	163	57,6
17 22 ».....	135	75	55,6	127	92	72,4	1	1	..	263	168	63,9
18 23—24 ».....	196	120	61,2	346	265	76,6	—	—	—	542	385	71,0
19 25—29 ».....	261	159	60,9	1 574	1 285	81,6	8	4	..	1 843	1 448	78,6
20 30—34 ».....	191	120	62,8	2 280	1 925	84,4	12	10	..	2 483	2 055	82,8
21 35—39 ».....	149	84	56,4	2 997	2 570	85,8	18	11	..	3 164	2 665	84,2
22 40—44 ».....	164	105	64,0	3 208	2 807	87,5	34	23	..	3 406	2 935	86,2
23 45—49 ».....	214	127	59,3	3 611	3 078	85,2	91	62	68,1	3 916	3 267	83,4
24 50—54 ».....	259	166	64,1	3 403	2 914	85,6	141	94	66,7	3 803	3 174	83,5
25 55—59 ».....	303	192	63,4	3 321	2 838	85,5	263	189	71,9	3 887	3 219	82,8
26 60—64 ».....	322	214	66,5	2 486	2 041	82,1	365	243	66,6	3 173	2 498	78,7
27 65—69 ».....	264	151	57,2	1 554	1 217	78,3	462	298	64,5	2 280	1 666	73,1
28 70—74 ».....	205	87	42,4	879	621	70,6	541	262	48,4	1 625	970	59,7
29 75—ω ».....	226	73	32,3	504	277	55,0	1 131	329	29,1	1 861	679	36,5
30 Samtliga	3 093	1 782	57,6	26 368	21 934	83,4	3 068	1 526	49,7	32 529	25 292	77,8
<i>Båda könen</i>												
31 21 år.....	960	558	58,1	86	59	68,6	1	—	—	1 047	617	58,9
32 22 ».....	783	499	63,7	151	106	70,2	1	1	..	935	606	64,8
33 23—24 ».....	1 343	876	65,2	476	358	75,2	—	—	—	1 819	1 234	67,8
34 25—29 ».....	2 500	1 760	70,4	2 450	1 992	81,3	10	5	..	4 960	3 757	75,7
35 30—34 ».....	1 945	1 386	71,3	4 058	3 442	84,8	36	29	..	6 039	4 857	80,4
36 35—39 ».....	1 592	1 167	73,3	5 568	4 857	87,2	59	38	64,4	7 219	6 062	84,0
37 40—44 ».....	1 510	1 067	70,7	6 270	5 518	88,0	99	65	65,7	7 879	6 650	84,4
38 45—49 ».....	1 581	1 159	73,3	7 215	6 284	87,1	217	145	66,8	9 013	7 588	84,2
39 50—54 ».....	1 519	1 098	72,3	7 015	6 140	87,5	296	212	71,6	8 830	7 450	84,4
40 55—59 ».....	1 443	994	68,9	6 944	6 061	87,3	479	346	72,2	8 866	7 401	83,5
41 60—64 ».....	1 224	857	70,0	5 613	4 805	85,6	655	472	72,1	7 492	6 134	81,9
42 65—69 ».....	907	597	65,8	3 875	3 210	82,8	833	578	69,4	5 615	4 385	78,1
43 70—74 ».....	612	323	53,6	2 391	1 848	77,3	930	542	58,3	3 933	2 718	69,1
44 75—ω ».....	550	220	40,0	1 543	951	61,6	1 770	634	35,8	3 863	1 805	46,7
45 Samtliga	18 469	12 566	68,0	53 655	45 631	85,0	5 386	3 067	56,9	77 510	61 264	79,0

SAMT NÄRINGSGREN INOM FÖRÄRVSARBETANDE BEFOLKNING RESP. SJÄLVSTÄNDIGA YRKES-

Övriga näringsgrenar										Självständiga yrkeslösa					
Ogifta			Gifta			Förut gifta			Summa						
Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		Röst-berättigade	Val-deltagare		
	Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%	
1 435	862	60,1	71	43	60,6	—	—	—	1 506	905	60,1	89	47	52,8	1
1 325	831	62,7	125	78	62,4	—	—	—	1 450	909	62,7	81	41	50,6	2
2 170	1 378	63,5	628	445	70,9	6	2	..	2 804	1 825	65,1	115	72	62,6	3
3 435	2 279	66,3	3 646	2 805	76,9	36	15	..	7 117	5 099	71,6	186	112	60,2	4
2 084	1 492	71,6	5 581	4 682	83,9	87	42	48,3	7 752	6 216	80,2	81	35	43,2	5
1 541	1 119	72,6	6 937	6 014	86,7	143	80	55,9	8 621	7 213	83,7	114	58	50,9	6
1 157	853	73,7	6 832	6 014	88,0	181	113	62,4	8 170	6 980	85,4	133	56	42,1	7
1 105	839	75,9	7 219	6 408	88,8	252	193	76,6	8 576	7 440	86,8	167	95	56,9	8
899	654	72,7	6 132	5 446	88,8	274	202	73,7	7 305	6 302	86,3	254	147	57,9	9
669	491	73,4	5 132	4 591	89,5	323	245	75,9	6 124	5 327	87,0	422	292	69,2	10
473	325	68,7	3 690	3 293	89,4	374	296	79,1	4 537	3 919	86,4	870	658	75,6	11
311	210	67,5	2 165	1 903	87,9	346	276	79,8	2 822	2 389	84,7	1 745	1 372	78,6	12
124	78	62,9	841	716	85,1	230	176	76,5	1 195	970	81,2	2 874	2 154	74,9	13
79	39	49,4	380	287	75,5	229	150	65,5	688	476	69,2	6 013	3 296	54,8	14
16 807	11 450	68,1	49 379	42 730	86,5	2 481	1 790	72,1	68 667	55 970	81,5	13 144	8 435	64,2	15
1 135	622	54,8	365	242	66,3	—	—	—	1 500	864	57,6	121	60	49,6	16
909	501	55,1	472	308	65,3	6	2	..	1 387	811	58,5	97	51	52,6	17
1 422	860	60,5	1 420	1 011	71,2	17	13	..	2 859	1 884	65,9	137	78	56,9	18
1 920	1 210	63,0	5 529	4 367	79,0	66	34	51,5	7 515	5 611	74,7	256	142	55,5	19
1 087	713	65,6	6 602	5 468	82,8	133	80	60,2	7 822	6 261	80,0	266	141	53,0	20
855	599	70,1	7 484	6 362	85,0	215	136	63,3	8 554	7 097	83,0	301	166	55,1	21
874	590	67,5	6 927	5 891	85,0	243	163	67,1	8 044	6 644	82,6	394	246	62,4	22
1 072	731	68,2	6 679	5 815	87,1	345	252	73,0	8 096	6 798	84,0	520	347	66,7	23
1 107	775	70,0	5 431	4 714	86,8	456	310	68,0	6 994	5 799	82,9	749	493	65,8	24
1 243	870	70,0	4 120	3 519	85,4	630	431	68,4	5 993	4 820	80,4	1 269	867	68,3	25
950	631	66,4	2 579	2 190	84,9	672	465	69,2	4 201	3 286	78,2	2 221	1 586	71,4	26
630	386	61,3	1 327	1 094	82,4	628	420	66,9	2 585	1 900	73,5	3 122	2 171	69,5	27
361	196	54,3	544	449	82,5	572	323	56,5	1 477	968	65,5	3 491	2 203	63,1	28
246	91	37,0	230	145	63,0	973	326	33,5	1 449	562	38,8	5 631	2 163	38,4	29
13 811	8 775	63,5	49 709	41 575	83,6	4 956	2 955	59,6	68 476	53 305	77,8	18 575	10 714	57,7	30
2 570	1 484	57,7	436	285	65,4	—	—	—	3 006	1 769	58,8	210	107	51,0	31
2 234	1 332	59,6	597	386	64,7	6	2	..	2 837	1 720	60,6	178	92	51,7	32
3 592	2 238	62,3	2 048	1 456	71,1	23	15	..	5 663	3 709	65,5	252	150	59,5	33
5 355	3 489	65,2	9 175	7 172	78,2	102	49	48,0	14 632	10 710	73,2	442	254	57,5	34
3 171	2 205	69,5	12 183	10 150	83,3	220	122	55,5	15 574	12 477	80,1	347	176	50,7	35
2 396	1 718	71,7	14 421	12 376	85,8	358	216	60,3	17 175	14 310	83,3	415	224	54,0	36
2 031	1 443	71,0	13 739	11 905	86,5	424	276	65,1	16 214	13 624	84,0	527	302	57,3	37
2 177	1 570	72,1	13 898	12 223	87,9	597	445	74,5	16 672	14 238	85,4	687	442	64,3	38
2 006	1 429	71,2	11 563	10 160	87,9	730	512	70,1	14 299	12 101	84,6	1 003	640	63,8	39
1 912	1 361	71,2	9 252	8 110	87,7	953	676	70,9	12 117	10 147	83,7	1 691	1 159	68,5	40
1 423	956	67,2	6 269	5 488	87,5	1 046	761	72,8	8 738	7 205	82,5	3 091	2 244	72,6	41
941	596	63,3	3 492	2 997	85,8	974	696	71,5	5 407	4 289	79,3	4 867	3 543	72,8	42
485	274	56,5	1 385	1 165	84,1	802	499	62,2	2 672	1 938	72,5	6 365	4 357	68,5	43
325	130	40,0	610	432	70,8	1 202	476	39,6	2 137	1 038	48,6	11 644	5 459	46,9	44
30 618	20 225	66,1	99 088	84 305	85,1	7 437	4 745	63,8	137 143	109 275	79,7	31 719	19 149	60,4	45

Förteckning över vid urvalundersökningen upprättade s. k. råtabeller

Tab. 1. I röstlängd upptagna personer (röstberättigade och icke röstberättigade, födda år 1936 eller tidigare) efter kön och socialgrupp (endast röstberättigade). Den förvärvsarbeteande befolkningen och dennas familjemedlemmar inom jordbruk med binärningar fördelad efter yrkesställning. Riksområdesvis.

Tab. 2. Röstberättigade och i valet deltagande inom olika yrkes- och socialgrupper efter kön, civilstånd och familjeställning samt fördelade på näringsgrenar och självständiga yrkeslösa. Landsbygden, Stockholm, Göteborg och övriga städer.

Tab. 3. Röstberättigade och valdeltagare inom olika yrkesgrupper och näringsgrenar, (jordbruk med binärningar, övriga näringsgrenar) fördelade efter kön, civilstånd och familjeställning samt på förvärvsarbeteande och självständiga yrkeslösa. Landsbygden och städerna.

Tab. 4. Röstberättigade och valdeltagare efter kön, ålder och socialgrupp inom förvärvsarbeteande befolkning resp. självständiga yrkeslösa med familjemedlemmar. De förvärvsarbeteande även fördelade på jordbruk med binärningar och övriga näringsgrenar. Landsbygden och städerna.

Tab. 5. Röstberättigade och i valet deltagande fördelade på förvärvsarbeteande och självständiga yrkeslösa samt efter kön och ålder. De förvärvsarbeteande även fördelade på jordbruk med binärningar och övriga näringsgrenar. Landsbygden och städerna.

Tab. 6. Röstberättigade och i valet deltagande efter kön och ålder inom större yrkesgrupper med fördelning på näringsgrenar (jordbruk med binärningar; övriga näringsgrenar). Hela riket.

Tab. 7. Röstberättigade och i valet deltagande efter kön och ålder. På *landsbygden* även med fördelning på förvärvsarbeteande, fördelade på jordbruk med binärningar och övriga näringsgrenar i kombination med civilstånd. För *städerna* fördelning efter civilstånd. För Stockholm, Göteborg och Malmö har för vardera upprättats en särskild tabell 7 a med samma fördelning som för städerna.

Tab. 8. Röstberättigade och i valet deltagande efter kön, civilstånd och socialgrupp, fördelade på förvärvsarbeteande och självständiga yrkeslösa. Den förvärvsarbeteande befolkningen fördelad på jordbruk med binärningar och övriga näringsgrenar. Landsbygden, Stockholm och övriga städer.

Tab. 9. Icke röstberättigade (födda 1936 och tidigare) efter kön och civilstånd samt yrkesställning, socialgrupp samt rösträttshindrets art. Landsbygden och städerna. Den förvärvsarbeteande befolkningens och dennas familjemedlemmars fördelning efter yrkesställning samt efter socialgrupp och rösträttshindrets art redovisas särskilt för Stockholm, Göteborg och Malmö.

Tab. 10. Icke röstberättigade (födda 1936 och tidigare) inom olika yrkesgrupper och näringsgrenar (jordbruk med binärningar; övriga näringsgrenar) efter kön med fördelning på förvärvsarbeteande och självständiga yrkeslösa. Landsbygden och städerna samt hela riket.

Tab. 11. Röstande inför röstmottagare inom olika yrkesgrupper och näringsgrenar (jordbruk med binärningar; övriga näringsgrenar) efter kön och socialgrupp med fördelning på förvärvsarbeteande och självständiga yrkeslösa. Hela riket.

Officiella statistiska berättelser utgivna intill

den 25 juni 1959

Nedanstående publikationer utdelas till svenska myndigheter av de olika ämbetsverk som utger dem. Statistiska centralbyrån distribuerar sålunda inom landet endast sina egna berättelser. Till utlandet sänder centralbyrån även övriga berättelser utom följande, som distribueras av respektive utgivare: *alla socialstyrelsens berättelser, Arbetsmarknadsstatistik, Jordbruksekonomiska meddelanden, Kommersiella meddelanden, Konjunkturjournalen, Meddelanden från konjunkturinstitutet och Riksräkenskapsverkets årsbok*. Försäljning sker genom Nordiska bokhandelns förlag, Stockholm.

Om en berättelse förut offentliggjorts såsom en särskild avdelning i serien Bidrag till Sveriges officiella statistik, anges berättelsens littera i nämnda serie.

Allmänna statistiska publikationer

Utg. av statistiska centralbyrån.

Historisk statistik för Sverige. 1.

1. Befolkning 1720—1950.

Statistisk tidskrift, Ny följd: årg. 1 (1952)—7 (1953), 8 (1959): 1—5.

Forts. på Statistisk tidskrift: bd 1 (1860—1862)

—3 (1866—1869), årg. 1870—1913.

Statistisk årsbok för Sverige: årg. 1 (1914)—45 (1953).

Årsbok för Sveriges kommuner: årg. 1 (1918)—42 (1959).

Sveriges officiella statistik

Folkmängden och dess förändringar

Alla berättelser utg. av statistiska centralbyrån. Befolkningsrörelsen: 1911—1956.

Litt. A.

Befolkningsrörelsen. Översikt för åren: 1901/1910, 1911/1920, 1921/1930, 1931/1940, 1941/1950.

Litt. A.

Dödlighets- och livslängdstabeller för årtiondet: 1901/1910, 1911/1920, 1921/1930, 1931/1940, 1941/1950.

Dödsorsaker: 1911—1957.

Folkmängden inom administrativa områden den 31 december: 1910—1958.

Litt. A.

Folkräkningen den 31 december: 1910: 1—4; 1920: 1—5; 1930: 1—9; 1940: 1—3; 1945: 1; 2; 1—3; 3: 1—3; 4—6; 7: 1—2; 8: 1—2; 9; 10: 1—2; 11; 1950: 1—8.

Litt. A.

Särskilda folkräkningen 1935/36: 1—8.

Ut- och invandring: 1911—1938.

Allmänna ekonomiska förhållanden

1951 års företagsräkning, av kommerskollegium, 1931 års företagsräkning = Statistiska meddelanden. Ser. A. Bd 4: 10.

Jordbruk med binärningar

Alla berättelser utg. av statistiska centralbyrån. Arealinventeringen, kreatursräkningen och trädgårdsinventeringen den 1 juni 1943.

Arealinventeringen och kreatursräkningen den 1 juni 1945.

Fiske: 1914—1957.

Jordbruk och boskapsskötsel: 1913—1937, 1940—1957.

Litt. N.

Jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1952.

Jordbrukets skuldsättning år 1933 = Statistiska meddelanden. Ser. A. Bd 5: 3.

Jordbruksräkningen: 1927, 1932, 1937, 1944, 1951, 1956.

Mejerihantering: 1913—1939.

Årsväxten: 1911—1958.

Litt. N.

Skogshushållning

Domänverket, av domänstyrelsen: 1911—1957. 1911—1921 med titel: Kungl. domänstyrelsens förvaltning.

Det enskilda skogsbruket, av skogsstyrelsen: 1942—1950.

Fortsattes av: Skogsstatistisk årsbok: 1951—1956.

Skogsstatistisk årsbok, av skogsstyrelsen: 1951—1956.

Forts. på: Det enskilda skogsbruket: 1942—1950.

Fast egendom

Fast egendom år 1910, av statistiska centralbyrån.

Lantmäteri

Lantmäteri, av lantmäteristyrelsen: 1911—1950.

Litt. O.

Industri och bergshantering

Berättelserna utg. av kommerskollegium, där ej annat anges.

Bergshantering: 1911—1957.

Litt. C.

Industri: 1911—1956.

Litt. D.

Läder-, hår- och gummivärindustrien. Specialundersökning. Sthlm 1915.

Statens vattenfallsverk, av vattenfallsstyrelsen: 1920—1957.

Sveriges bergshantering år 1913. Specialundersökning.

Sveriges monterade vattenkraft. Specialundersökning. Sthlm 1919.

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930. Specialundersökning.

Sågverksdriften i Sverige år 1953. 1953 års sågverksinventering.

Textil- och beklädnadsindustrien. Specialundersökning. Sthlm 1914.

Handel

Alla berättelser utg. av kommerskollegium.

Handel 1911—1957.

Litt. F.

Månadsstatistik över handeln: 1954—1958, 1959: 1—4, 1913—1953 = Statistiska meddelanden. Ser. C.

Transport- och kommunikationsväsen

Allmän järnvägsstatistik, av järnvägsstyrelsen: 1911—1952.

Litt. L.

Lotsverket, av lotsstyrelsen: 1911—1953.
Litt. T.
Postverket, av generalpoststyrelsen: 1911—1957.
Litt. M.
Sjöfart, av kommerskollegium: 1911—1956.
Litt. E.
Sveriges järnvägar, av järnvägsstyrelsen: 1911—1957.
1911—1952 med titel: Statens järnvägar. Litt. L.
Telefon, telegraf och radio, av telestyrelsen: 1911—1957/1958
1911—1943 med titel: Telefon och telegraf.
Vagnslastgodstrafiken å statens järnvägar. Bi-
hang till järnvägsstyrelsens berättelse om sta-
tens järnvägar: 1913, 1916, 1919, 1924, 1929,
1934, 1937.
Litt. L.
Väg- och vattenbyggnadsverket 1911—1939, 1944/
1947, av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.
1911—1939 med titel: Allmänna väg- och vat-
tenbyggnader.
Vägfrikolyckor, av statistiska centralbyrån:
1936—1956.
1936—1938 med titel: Olyckor vid trafik med
motorfordon. 1935 = Statistiska meddelanden.
Ser. A. Bd 5: 2.

Bankväsen

Allmän sparbanksstatistik, av statistiska central-
byrån: 1911—1950, 1955.
Litt. Y.
Postsparbanken, av styrelsen för postsparbanken:
1911—1922.
Litt. Y.
Uppgifter om bankerna, av bank- och fondinspek-
tionen: 1954—1958, 1959: jan—april.
1912—1953 = Statistiska meddelanden. Ser. E.

Försäkringsväsen

Allmänna pensionsförsäkringen, av pensionssty-
relsen: 1915—1936.
1915—1917 med titel: Kungl. pensionsstyrel-
sen. Fortsattes av: Folkpensioneringen: 1937—
1939/1950.
Allmänna sjukkassor, av pensionsstyrelsen: 1911/
1912—1928/1930, 1938 jämte översikter för åren
1933—1937; 1939—1951; av riks-försäkringsan-
stalten: 1952—1956.
1911/1912—1928/1930 med titel: Registrerade
sjukkassor. 1938—1954 med titel: Erkända sjuk-
kassor.
Enskilda försäkringsanstalter, av försäkrings-
inspektionen: 1912—1956.
Folkpensioneringen, av pensionsstyrelsen: 1937—
1939/1950.
1939/1950 med titel: Folkpensioneringen jämte
sjukkasseväsendet m. m. Forts. på: Allmänna
pensionsförsäkringen: 1915—1936.
Olycksfall i arbete, av socialstyrelsen: 1910/1912—
1917; av riks-försäkringsanstalten: 1918—1954.
Fortsattes av: Yrkesskador.
Olycksfall i arbete, av reviderat sammandrag, av
riks-försäkringsanstalten: 1918/1922, 1923/1928,
1929/1933, 1934/1938, 1939/1943.
Riks-försäkringsanstalten, av anstalten: 1911—1957.
Understödsföreningar andra än arbetslöshetskassor,
av försäkringsinspektionen: 1957.

Yrkesskador, av riks-försäkringsanstalten: 1955.
Forts. på: Olycksfall i arbete.

Arbetsmarknad samt arbets- och löneförhållanden

Berättelserna utg. av socialstyrelsen, där ej annat
angives.
Anställnings- och avlöningsförhållandena för lägre
personal i allmän tjänst. Sthlm 1931.
Arbetartillgång, arbetstid och arbetslön inom
Sveriges jordbruk: 1911—1928.
Arbets- och löneförhållandena för affärsanställda
i Sverige. Sthlm 1925.
Arbetsförhållandena för hotell- och restaurang-
personalen i Sverige. Sthlm 1922.
Arbetsförhållandena inom det husliga arbetet å
landsbygden. Sthlm 1939.
Arbetsförhållandena inom det husliga arbetets
område. Sthlm 1936.
Arbetsinställelser i Sverige: 1911—1922.
Fortsattes av: Arbetsinställelser och kollektiv-
avtal samt förlikningsmännens verksamhet:
1923—1938.
Arbetsinställelser och kollektivavtal samt förlik-
ningsmännens verksamhet: 1923—1938.
Forts. på: Arbetsinställelser i Sverige: 1911—
1922, och Kollektivavtal i Sverige: 1911—1922.
Arbetslösheten inom fackförbunden samt därmed
sammanhängande bestämmelser i förbundsstad-
gar och kollektivavtal. Sthlm 1931.
Arbetslöshetsräkningen och de lokala arbetslö-
shetsundersökningarna i Sverige år 1927.
Arbetstiden inom industri och hantverk m. m.
i Sverige vid år 1917, av arbetstidskommittén.
Arbetstidens längd vid frisersalonger och badin-
rättningar i Sverige. Sthlm 1916.
Arbetstidsförhållandena inom detaljhandeln.
Sthlm 1933.
Befattningshavare i statens och de större städer-
nas tjänst. Deras antal och löneförmåner åren
1919—1924.
Hamnarbetaryrket i Sverige. Sthlm 1916.
Inresta utlänningar åren 1938 och 1939.
Kollektivavtal i Sverige: 1911—1922.
Fortsattes av: Arbetsinställelser och kollektiv-
avtal samt förlikningsmännens verksamhet:
1923—1938.
Kollektivavtal i Sverige vid årsskiftet 1920/21:
1—2.
Kroppsutvecklingen hos minderåriga industri-
arbetare i Sverige. Sthlm 1925.
Lantarbetarnas arbets- och löneförhållanden inom
olika bygder och å typiska lantegendomar.
Sthlm 1915.
Löneförhållandena för försvarsväsendets civila
arbetare och med dessa jämförliga arbetargrup-
per i enskild tjänst. Sthlm 1927.
Löner: 1929—1956, 1957:1.
1929—1951 med titel: Lönestatistisk årsbok för
Sverige.
Löner och levnadskostnader vid statens järnvägs-
byggnader och statens vattenfallsverks byg-
gnadsföretag samt inom därmed jämförliga
arbetsområden. Sthlm 1924.
Den offentliga arbetsförmedlingen i Sverige:
1902/1912—1913/1922.

Sjömansyrket i Sverige: 1—2. Sthlm 1915—1919. Skogsarbetarnas levnads- och arbetsförhållanden i Värmland, Dalarna och Norrland. Sthlm 1916. Skogsbygdens arbets- och levnadsvillkor: 1—2. Sthlm 1937—1938.

Statistisk undersökning av statstjänstemännens bisysslor. Sthlm 1928.

Svensk hemindustri: 1—2. Sthlm 1917.

Tjänstemän inom statlig och statsunderstödd verksamhet åren 1954—1957, av statistiska centralbyrån.

Undersökning rörande arbetsförhållandena inom hotell- och restaurangnäringen 1929/30.

Undersökning rörande löneläget och lönevariationerna inom jordbruket 1935—1936.

Undersökning rörande vissa hygieniska förhållanden inom cellulosaindustrin i Sverige. Sthlm 1915.

Undersökningar rörande arbetstidsförhållanden och lönevillkor för privatanställda. Sthlm 1938.

Undersökningar rörande vissa arbetstidsförhållanden inom bagerinäringen samt hotell- och restaurangnäringen. Sthlm 1938.

Priser och konsumtion

Alla berättelser utg. av socialstyrelsen.

Detailpriser och indexberäkningar åren 1913—1930.

Hushållsbudgeter och livsmedelskonsumtion i städer och tätorter 1940—1942.

Levnadskostnaderna i städer och industriorter omkring år 1923.

Levnadskostnaderna i Sverige 1913—1914: 1, 2: 1—3; 3.

Levnadskostnaderna i tätortshushåll år 1948.

Levnadskostnaderna på landsbygden i Sverige vid år 1920.

Levnadskostnaderna på landsbygden år 1951.

Levnadskostnaderna år 1952.

Levnadsvillkor och hushållsvanor i städer och industriorter omkring år 1933.

Livsmedels- och bostadspriser i Sverige under åren 1910—1912.

Livsmedelsförbrukningen inom mindre bemedlade hushåll under krisåren 1914—1918.

Byggnadsverksamhet och bostadsförhållanden

Berättelserna utg. av socialstyrelsen, där ej annat angives.

Allmänna bostadsräkningen år 1920.

Allmänna bostadsräkningen år 1933 och därmed sammanhängande undersökningar.

Bostadsbyggandet, av bostadsstyrelsen: 1949/1950—1956.

Forta. på: Byggnadsverksamheten i Sverige: 1912—1918/1920, 1937—1948.

Bostäder och hushåll. Enligt allmänna bostadsräkningen 1945 och därtill anslutna undersökningar.

Byggnadsverksamheten i Sverige: 1912—1918/1920, 1937—1948.

1912—1918/1920 med titel: Byggnadsverksamheten i rikets stadssamhällen. Fortsattes av: Bostadsbyggandet: 1949/1950—1954/1955.

Hyreräkningen: 1924: 1—2; 1926.

Undersökningar rörande de mindre bemedlades bostadsförhållanden i vissa svenska städer (bostadsbeskrivningar): 1—3. Sthlm 1916—1918.

1912—1914 års allmänna bostadsräkningar: 1, [2]: 1—12.

2 med titel: 1912—1913 års allmänna bostadsräkning.

Ekonomiska och ideella föreningar samt stiftelser

De ideella föreningarna i Sverige och deras ekonomiska förhållanden år 1917, av socialstyrelsen.

Kooperativ verksamhet, av socialstyrelsen: 1908/1910—1949; av kommerskollegium: 1950—1957.

Stiftelser år 1910, av statistiska centralbyrån.

Hälsa- och sjukvård

Allmän hälsa- och sjukvård, av medicinalstyrelsen: 1911—1956.

Litt. K.

Det civila veterinärväsendet, av medicinalstyrelsen: 1916—1945; av veterinärstyrelsen: 1946—1949.

Hälsa- och sjukvård vid armén, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse: 1911—1930.

Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid armén samt flygvapnet: 1931—1936.

Hälsa- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård vid armén, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, chefen för flygvapnet och överfältveterinären: 1937—1942.

Forta. på: Hälsa- och sjukvård vid armén samt flygvapnet: 1931—1936. Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén: 1943—1944.

Hälsa- och sjukvård vid armén samt flygvapnet, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse och flygstyrelsen: 1931—1936.

Forta. på: Hälsa- och sjukvård vid armén: 1911—1930. Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård vid armén: 1937—1942.

Hälsa- och sjukvård vid försvaret, av försvarets sjukvårdsstyrelse: 1946—1957.

Forta. på: Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén: 1943—1944.

Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén, av försvarets sjukvårdsförvaltning och överfältveterinären: 1943—1944.

Forta. på: Hälsa- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård vid armén: 1937—1942, och Hälsa- och sjukvård vid marinen: 1911/1912—1942. Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid försvaret: 1945—1957, och Veterinärvård vid armén: 1945—1955.

Hälsa- och sjukvård vid marinen, av marinöverläkaren: 1911/1912—1942.

Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén: 1943—1944.

Sinnessjukvården i riket, av medicinalstyrelsen: 1911—1939.

Litt. K.

Veterinärvård vid armén, av överfältveterinären: 1945—1955.

Forta. på: Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén: 1943—1944.

Socialvård

Ensamstående mödrars sociala och ekonomiska förhållanden år 1955, av socialstyrelsen.

Fattigvården, av statistiska centralbyrån: 1918—1935; av socialstyrelsen: 1936—1955.

Litt. U.

Samhällets barnavård, av statistiska centralbyrån: 1928, 1931, 1934; av socialstyrelsen: 1937, 1940, 1943, 1946, 1949—1956.

Undersökningar angående alkoholens sociala skadeverkningar, av socialstyrelsen. Ståhm 1921.
Ålderdomshemmen och deras vårdtagare år 1950, av socialstyrelsen.

Rättsväsen

Berättelserna utg. av statistiska centralbyrån, där ej annat anges.

Brottsligheten: 1913/1914—1956.

Litt. B.

Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet: 1913/1914—1917/1918, 1921/1922—1945/1947, 1949/1952—1953/1954.

Litt. B.

Fångvården, av fångvårdsstyrelsen: 1911—1946/1947.

Litt. G.

Konkurser upphörda: 1914/1917, 1918/1920, 1926—1928.

Undervisning

Donationer vid allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatläroverk år 1919, av skolöverstyrelsen.

Folkskolorna, av ecklesiastikdepartementet: 1911—1918/1919; av skolöverstyrelsen: 1929/1930, 1914/1915—1915/1916 med titel: Folkskolorna och folkskoleseminarierna. Litt. P.

Folkskolorna och högre folkskolorna, av skolöverstyrelsen: 1919/1920—1920/1921, 1926/1927.

Det högre skolväsendet, av skolöverstyrelsen: 1927/1928; 1935/1936 jämte översikt för läsåren 1928—1935.

De kommunala mellanskolorna, av ecklesiastikdepartementet: 1917/1918—1919/1920.

Forts. på: De kommunala mellanskolorna och privatläroverken läsåret 1916—1917. Fortsattes av: Statens allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatläroverk samt realskol- och studentexamina: 1920/1921—1921/1922.

De kommunala mellanskolorna och privatläroverken läsåret 1916—1917, av ecklesiastikdepartementet.

Fortsattes av: De kommunala mellanskolorna: 1917/1918—1919/1920, och Privatläroverken: 1917/1918—1919/1920.

Läroutbildningen, av ecklesiastikdepartementet: 1916/1917—1919/1920; av skolöverstyrelsen: 1920/1921—1921/1922, 1927/1928, 1928/1929 t. o. m. 1938/1939.

Privatläroverken, av ecklesiastikdepartementet: 1917/1918—1919/1920.

1918/1919—1919/1920 med titel: Statens normalskola för flickor och privatläroverken. Forts. på: De kommunala mellanskolorna och privatläroverken läsåret 1916—1917. Fortsattes av: Statens allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatläroverk samt realskol- och studentexamina: 1920/1921—1921/1922.

Realskol- och studentexamina år 1919, av ecklesiastikdepartementet.

Fortsattes av: Statens allmänna läroverk läs-

året 1919—1920 samt realskol- och studentexamina år 1920.

Statens allmänna läroverk, av ecklesiastikdepartementet: 1911/1912—1918/1919.

Litt. P. Fortsattes av: Statens allmänna läroverk läsåret 1919—1920 samt realskol- och studentexamina år 1920.

Statens allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatläroverk samt realskol- och studentexamina, av skolöverstyrelsen: 1920/1921—1921/1922.

Forts. på: Statens allmänna läroverk läsåret 1919—1920 samt realskol- och studentexamina år 1920, De kommunala mellanskolorna: 1917/1918—1919/1920 och Privatläroverken: 1917/1918—1919/1920.

Statens allmänna läroverk läsåret 1919—1920 samt realskol- och studentexamina år 1920, av skolöverstyrelsen.

Forts. på: Statens allmänna läroverk: 1911/1912—1918/1919 och Realskol- och studentexamina år 1919. Fortsattes av: Statens allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatläroverk samt realskol- och studentexamina: 1920/1921—1921/1922.

Yrkesundervisningen, av skolöverstyrelsen: 1919/1921—1921/1922, 1928/1929; 1936/1937 jämte översikt för läsåren 1929—1936.

Inkomst och förmögenhet

Alla berättelser utg. av statistiska centralbyrån. Företagens intäkter, kostnader och vinster: 1951—1956.

Skattetaxeringarna: 1922—1943.

Fortsattes av: Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet: taxeringsåren 1944—1958.

Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet: taxeringsåren 1944—1958, 1944—1948 med titel: Skattetaxeringarna samt inkomstfördelningen inom yrkesgrupper. Forts. på: Skattetaxeringarna: 1922—1943.

Taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt: 1917, 1920.

Finanser

Berättelserna utg. av kontrollstyrelsen, där ej annat anges.

Accispliktiga näringar: 1911/1912—1957.

Litt. V.

Kommunernas finanser, av statistiska centralbyrån: 1918/1921—1956.

Litt. U.

Rusdrycksförsäljningen m. m.: 1914/1915—1957, 1914/1915—1918 med titel: Brännvinsförsäljningen.

Allmänna val

Alla berättelser utg. av statistiska centralbyrån. Kommunala valen: 1919—1954, 1958: 1.

Litt. R.

Landstingsmannavalen: 1912—1918.

Litt. R.

Riksdagsmannavalen: 1909—1956, 1957/1958: 1—2.

Litt. R.

Statistiska meddelanden

Utg. av statistiska centralbyrån, där ej annat anges. Serien har upphört från 1954.

Ser. A. Tillfälliga statistiska undersökningar.

Band 1:

- 1 Dödlighets- och livslängdstabeller för åren 1816—1910.
- 2 Statens utarrenderade domäner arrendeåret 1910—1911.
- 3 Stadsfullmäktigvalen åren 1911 och 1912 samt den kommunala röstretten år 1912 i de städer, som icke deltaga i landsting.
- 4—5 Utom äktenskapet födda barn. 1—2. Sthlm 1914—1916.
- 6 Dödligheten i lungdot i Sverige åren 1906—1910.
- 7 Husdjursräkningen sommaren 1915.
- 8 Stadsfullmäktigvalen åren 1913 och 1914.
- 9 Husdjursräkningen den 1 juni 1916.
- 10 Utom äktenskapet födda barn. 3. Sthlm 1917.

Band 2:

- 1 Husdjursräkningen den 1 juni 1917.
- 2 Arealinventeringen den 20 juni 1917, av folkhushållningskommissionen.
- 3 Husdjursräkningen den 1 juni 1918.
- 4 Stadsfullmäktigvalen åren 1915 och 1916.
- 5 Arealinventeringen den 1 juni 1918, av folkhushållningskommissionen.
- 6 Stadsfullmäktigvalen åren 1917 och 1918.

Band 3:

- 1 Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915 med särskild hänsyn till industri, handel och sjöfart, av kommerskollegium.
- 2—3 Arealinventeringen och husdjursräkningen den 1 juni 1919. 1—2.

Band 4:

- 1 Jordbrukskassorna och centralkassorna för jordbrukskredit åren 1916—1923.
- 2 Brödsädsförbrukningen vid vissa mindre jordbruk. Sthlm 1928.
- 3 Undersökning rörande försäkrings- och trohetsbrotten åren 1921—1927.
- 4 Undersökning angående mejerihanteringen. Sthlm 1930.
- 5 Svinräkningen den 15 september 1930.
- 6 Inventeringen av vete och råg den 1 februari 1931.
- 7 Svinräkningen den 15 september 1931.
- 8 Kyrkofullmäktigvalen år 1931.
- 9 Svinräkningen den 15 september 1932.
- 10 1931 års företagsräkning, av kommerskollegium.

Band 5:

- 1 Undersökning angående foderförsörjningen åren 1935—1936.
- 2 Olyckor vid trafik med motorfordon år 1935.
- 3 Jordbrukets skuldsättning år 1933.
- 4 Pälstdjursräkningen den 15 september 1937.
- 5 Jordbrukskassorna och centralkassorna för jordbrukskredit åren 1924—1937.
- 6 Undersökning angående skogsavverkingen år 1937.
- 7 Pälstdjursräkningen den 30 september 1939.
- 8 Den animaliska produktionen år 1937/1938.

Band 6:

- 1 Priser och taxeringsvärden å jordbruksfastigheter $\frac{1}{10}$ 1938— $\frac{99}{100}$ 1944.

- 2 Pälstdjursräkningen den 30 september 1945.
- 3 Brottslighetens utveckling åren 1913—1947.
- 4 Minneskrift med anledning av den svenska befolkningsstatistikens 200-åriga bestånd. Sthlm 1949.

Ser. C. Månadsstatistik över handeln, av kommerskollegium: 1913—1953.

Forts. se serien Sveriges officiella statistik. Handel.

Ser. D. Järnvägsstatistiska meddelanden, av järnvägsstyrelsen: 1912—1953.

Ser. E. Uppgifter om bankerna, av bank- och fondinspektionen: 1912—1953.

Forts. se serien Sveriges officiella statistik. Bankväsen.

Ser. F. Sociala meddelanden, av socialstyrelsen: 1912—1953.

Fortsättes utanför serien under samma titel; se sista avdelningen av denna förteckning.

Andra officiella publikationer med omfattande statistiska uppgifter

För en fullständig förteckning över det officiella trycket se Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer, av riksdagsbiblioteket.

Arbetsmarknadsstatistik, av arbetsmarknadsstyrelsen: 1953—1958, 1959: 1—6.

Jordbruksekonomiska meddelanden, av statens jordbruksnämnd: årg. [1] (1939)—20 (1958), 21 (1959): 1—4. Årg. 1—11 med titel: Jordbruksekonomiska uppgifter.

Kommersiella meddelanden, av kommerskollegium: årg. 1 (1914)—45 (1958), 46 (1959): 1—5. Konjunkturjournalen, av konjunkturinstitutet: årg. [1] (1951)—8 (1958), 9 (1959): 1—5.

Meddelanden från konjunkturinstitutet. Ser. A: 1—31, B: 1—27. Sthlm 1938—1959.

Riksgäldskontoret, årsbok, av kontoret: årg. 1 (1920)—38 (1957/1958).

Riksräkenskapsverkets årsbok, av verket: 1929/1930—1938/1939, 1948, 1950—1958.

Riksstat: 1835—1958/1959.

Sammandrag av till statistiska centralbyrån inkomna årsvärt- och skörderapporter, av statistiska centralbyrån: 1913—1958.

Litt. N.

Sociala meddelanden, av socialstyrelsen: 1954—1958. Fr. o. m. 1959 uppdelad i Sociala meddelanden (Allmänna häftet) och Sociala meddelanden. Statistisk information. Se nedan.

1912—1953 = Statistiska meddelanden. Ser. F. Sociala meddelanden (Allmänna häftet), av socialstyrelsen: 1959: 1.

Sociala meddelanden. Statistisk information, av socialstyrelsen: 1959: jan.—april.

Den svenska statskulden [månadsuppgift], av riksgäldskontoret: årg. 1 (1941)—18 (1958), 19 (1959): 217—221.

Sveriges riksbank, tillgångar och skulder [vecko-uppgift], av banken: 1912—1958, 1959: $\frac{7}{10}$ — $\frac{15}{10}$ /. Sveriges riksbank, årsbok, av banken: årg. 1 (1908)—50 (1957).

De särskilda sparbankernas verksamhet, av statistiska centralbyrån: 1951—1954, 1956—1957.